

**POLSKI
ŁAD**

**Solidarna
Polska**

POLSKI ŁAD

Archiwum Partii Politycznych ISP PAN

POLSKI
ŁAD

Archiwum Partii Politycznych ISP PAN

Archiwum Partii Politycznych ISP PAN

Słowo wstępne

30 lat temu Polska przeżyła wielki przełom. Po długich dekadach PRL-u, nasze marzenia o państwie, w którym warto żyć, wreszcie miały zacząć się spełniać. Niestety, były to lata trudne, prowadzące do głębokich podziałów w społeczeństwie i ekonomicznej niemocy. Obietnice III RP szybko okazały się ofertą dla nielicznych, a wielu Polakom nie było dane korzystać z owoców rozwoju.

Mimo to cały czas tkwiła w nas wiara, że państwo, autentycznie kierujące się solidarnością i sprawiedliwością społeczną, w końcu stanie się faktem. Ta wiara w 1990 r. uformowała Porozumienie Centrum, a w 2001 r. dała początek Prawu i Sprawiedliwości. Przez lata stanowiła drogowskaz polityki prezydenta Lecha Kaczyńskiego. W latach 2005–2007 Prawo i Sprawiedliwość wprowadziło na nowo do polskiego dyskursu oraz – na miarę ówczesnych możliwości – do polityki społecznej i gospodarczej idee państwa solidarnego. Na właściwy przełom musieliśmy jednak czekać aż do 2015 r.

Zmiana, którą przyniosły rządy Prawa i Sprawiedliwości, okazała się rzeczywistym renesansem państwa bliskiego obywatelom. Dzięki sukcesywnej naprawie finansów publicznych, odpowiedzialnej polityce budżetowej i ambitnej polityce społecznej, Polska dołączyła do grona liderów rozwoju. Wysoki wzrost gospodarczy, rosnące płace, stabilizacja finansowa polskich rodzin, redukcja bezrobocia i ubóstwa, a także rekordowa liczba inwestycji w Polskę lokalną – tak dobrego okresu nie mieliśmy w całej historii III RP.

Dokładnie w takim momencie zastał nas rok 2020. Nagle naszym marzeniom drogę zagroziła pandemia koronawirusa. To wydarzenie bez wątpienia przejdzie do historii jako jedna z największych katastrof społecznych i gospodarczych w najnowszej historii Europy i świata. Cios był potężny, ale dzięki natychmiastowym i zdecydowanym działaniom udało nam się ochronić fundamenty polskiej gospodarki. Dziś już wiemy, że re-

cesja dotknie Polskę zdecydowanie słabiej niż większość państw Unii Europejskiej.

Po roku trudnej i wycieńczającej walki koronawirus wciąż jest zagrożeniem dla tysięcy Polaków. Mimo to, dzięki wysiłkom służb medycznych, mundurowych i personelu niemedycznego oraz szeroko zakrojonemu programowi szczepień, z każdym dniem jesteśmy coraz bliżej powrotu do normalności. I choć nikt nie może przewidzieć, jak długo jeszcze ta walka potrwa, jedno jest pewne. Najwyższy czas uruchomić strategię, która pozwoli nam dokonać przełomu i odzyskać to, co odebrał nam wirus – poczucie stabilizacji i pewną przyszłość dla naszych dzieci.

Państwo nie jest bowiem własnością jednego pokolenia. Polska to dobro wspólne wszystkich obywateli – tych, którzy nam ją podarowali oraz tych, którym przekazemy ją dalej. Pierwsza generacja Polaków urodzonych w wolnej Polsce weszła już dziś w dorosłość. Kończąc edukację, rozwijają się zawodowo, zakładają rodziny. I zadają sobie pytanie, jaki będzie los ich najbliższych w postpandemicznym świecie. To właśnie w trosce o nich państwo polskie musi udzielić ambitnej, odpowiedzialnej i stanowczej odpowiedzi.

Przed nami nowa dekada wieku – dekada, która może zdecydować o przyszłym losie Polski i Europy w perspektywie kilku kolejnych dziesięcioleci. Dlatego nasz cel jest jasny: jak najszybciej powrócić na ścieżkę wzrostu gospodarczego i kontynuować budowę polskiego państwa dobrobytu. Jeżeli chcemy odzyskać nasze marzenia, musimy działać już dziś.

Dlatego czas na kolejny przełom. Czas na Polski Ład – kompleksową strategię przezwyciężenia skutków pandemii. To nasz plan gospodarczej odbudowy. I nowa nadzieja na dobrą przyszłość.

Archiwum Partii Politycznych ISP PAN

Spis treści

Najważniejsze zmiany	9
Wprowadzenie	11
Podsumowanie polityki społeczno-gospodarczej w latach 2015-2021.....	15
Pięć Fundamentów Polskiego Ładu.....	25
Elementy Polskiego Ładu	27
Plan na zdrowie	31
Uczciwa praca – godna płaca	39
Dekada rozwoju.....	49
Rodzina i dom w centrum życia	63
Polska – nasza ziemia	73
Przyjazna szkoła i kultura na nowy wiek.....	81
Dobry klimat dla firm	91
Czysta energia, czyste powietrze	101
Cyber Poland 2025	109
Złota jesień życia	117
Budżet dla ludzi	125
Podsumowanie.....	130

Archiwum Partii Politycznych ISP PAN

Najważniejsze zmiany

Priorytet dla zdrowia

W najbliższych 6 latach zwiększymy wydatki na zdrowie do 7 proc. w relacji do PKB. Już w 2023 r. osiągną one poziom 6 proc. PKB. To zdecydowanie szybciej niż wcześniej zakładaliśmy. Dodatkowe dziesiątki miliardów złotych to inwestycja w zdrowe i długie życie Polaków.

Stworzenie Funduszu Modernizacji Szpitali zapewni placówkom środki na inwestycje w podstawową infrastrukturę, a uruchomienie Funduszu Medycznego umożliwi dodatkowe finansowanie onkologii czy prowadzenie badań nad nowymi terapiami. Aby poprawić sytuację w służbie zdrowia, zwiększyć dostępność usług i skrócić kolejki, będziemy kontynuować reformę sieci szpitali i dążyć do uporządkowania ich struktury właścicielskiej.

Przełomem w kontaktach pacjentów ze służbą zdrowia będzie Centrum Obsługi Pacjenta (pacjent.gov.pl). To kolejny etap cyfryzacji systemu zdrowia, który doprowadzi do ograniczenia biurokracji, umożliwi zapisywanie się do lekarzy, w tym specjalistów, przez internet czy infolinię. Prostsza i wygodniejsza komunikacja z przychodniami i szpitalami pozwoli pacjentom oraz lekarzom skupić się na tym, co najważniejsze, czyli na leczeniu.

Niższe podatki – stabilna praca

Polsce udało się uniknąć wzrostu bezrobocia spowodowanego kryzysem związanym z pandemią. Stopa bezrobocia w naszym kraju pozostaje jedną z najniższych w Europie. Jednak stabilność finansowa polskich rodzin oznacza nie tylko samą pracę, lecz także godziwe wynagrodzenie za jej wykonywanie. Dlatego, by wspomóc miliony pracowników w Polsce, podniesiemy blisko dziesięciokrotnie kwotę wolną od podatku dla wszystkich pracujących Polaków. Wyniesie ona 30 tys. PLN. W sto-

sunku do wysokości wynagrodzeń to poziom porównywalny z Niemcami czy Francją. Dzięki temu obniżymy podatki i podniesiemy płace 18 mln pracowników i emerytów. Ta zmiana zagwarantuje emeryturę bez podatku dla 65 proc. emerytów. Aby zmiany nie uderzyły w klasę średnią, podniesiemy II próg podatkowy i wprowadzimy specjalną ulgę w PIT.

Obok podwyższenia kwoty wolnej od podatku zlikwidujemy również problem umów śmieciowych, które pozbawiają wielu Polaków podstawowych praw, takich jak urlop czy spokojne korzystanie ze zwolnienia lekarskiego. Stabilna, dobrze opłacana i bezpieczna praca to cywilizacyjny standard, który musi stać się udziałem wszystkich Polaków.

500 tysięcy nowych miejsc pracy

Stabilne i dobrze płatne miejsca pracy powstają tam, gdzie zapewnione są warunki do inwestycji i rozwoju infrastruktury. By nadać rozpęd polskiej gospodarce, stworzymy fundusz Polski Ład o wartości do kilkudziesięciu mld złotych, który w połączeniu ze środkami europejskimi pozwoli wygenerować ponad 500 tys. miejsc pracy.

Najważniejsze wyzwania, które będą finansowane m.in. z tych funduszy, można podzielić na dwa obszary.

Pierwszy to wielkie inwestycje strategiczne – warunek ambitnej modernizacji i skoku rozwojowego Polski. To domknięcie sieci dróg ekspresowych, która w końcu obejmie swoim zasięgiem całą Polskę, realizacja wielkich programów infrastrukturalnych, takich jak Centralny Port Komunikacyjny czy budowa szybkiej kolei łączącej największe miasta. Drugi to kolejne inwestycje w szpitale, szkoły, infrastrukturę kultury i sportową w polskich gminach, a więc inwestycje podnoszące jakość życia Polaków i urodę naszych małych ojczyzn.

Wprowadzenie

„W tym bowiem miejscu Europy, gdzie leży Polska, istnieć może tylko państwo silne, rządne, świadome swych trudności i swego celu, wolne, rozwijające bujnie indywidualne wartości każdego człowieka, a więc demokratyczne, zwarte i zorganizowane, solidarne i silne wewnętrznie, budzące szacunek na zewnątrz, przeniknięte walorami kultury i cywilizacji, państwo nowoczesne, zachodnie, mnożące w wyścigu pracy własnej wartości materialne i moralne. Czy możemy wahać się, stojąc u drogowskazu, gdzie pójść?” – pisał niemal 100 lat temu Eugeniusz Kwiatkowski.

Choć te słowa pochodzą z innej epoki, to z łatwością rozpoznajemy w nich dzisiejsze troski tych, którym zależy na dobru Polski. W XX wiek nasi przodkowie wkraczali z nadziejami i jednym wielkim marzeniem – o niepodległej Ojczyźnie. XX wiek przyniósł im spełnienie tego marzenia, by potem jeszcze raz obrócić je w popiół. O ile pierwsza wojna światowa dała Polsce szansę na wyzwolenie, o tyle druga znowu skazała nas na lata niewoli. Trudno znaleźć naród, który wycierpiał tak dużo, a mimo to nie upadł na duchu.

W 1989 r. raz jeszcze przeżyliśmy odrodzenie wolnej Ojczyzny i w XXI wiek wchodziliśmy z przekonaniem, że historia tym razem dobiegła już końca, że nic złego już nas nie czeka. A jednak stało się inaczej.

Lekcja z pandemii

Pandemia COVID-19 niemal z tygodnia na tydzień sparaliżowała cały świat. Nowy, nieznaną wirus z Chin w kilka miesięcy odebrał nam poczucie bezpieczeństwa i uniemożliwił normalne życie. Zamroził również światową gospodarkę i spowodował najpoważniejszy kryzys w historii ostatnich dziesięcioleci. Nawet najsilniejsze państwa świata nie były w stanie się mu oprzeć.

Koronawirus przypomniał nam jak wielkimi wartościami są państwo i wspólnota.

To trudne doświadczenie pozwoliło nam lepiej zrozumieć, jak bardzo potrzebujemy siebie nawzajem – w rodzinie i w gronie przyjaciół. Pandemia od momentu wybuchu pochłonęła na całym świecie ponad 3,3 mln ludzkich istnień. W obliczu śmiertelnego zagrożenia współpraca instytucji państwowych i społeczna solidarność stały się warunkiem przetrwania.

Państwo zdało egzamin

Wraz z początkiem epidemii Polska i świat znalazły się w zupełnie nowej i nieznanej dotąd sytuacji. Rządy wszystkich państw musiały nawigować pozbawione punktów orientacyjnych. Stawką od początku było zapewnienie bezpieczeństwa obywatelom i jednocześnie niedopuszczenie do katastrofy gospodarczej.

Choć strat nie można było uniknąć, to Polska przechodził kryzys COVID-19 lepiej niż inni. Odnotowaliśmy spadek PKB mniejszy niż 3 proc. i jest to 3. najlepszy wynik w całej Europie. Dzięki gigantycznemu wsparciu z tarcz antykryzysowych uchroniliśmy setki tysięcy firm i ponad 5 mln miejsc pracy. Wskaźnik bezrobocia w marcu 2021 r. wyniósł zaledwie 3,1 proc. i był to najlepszy wynik w całej UE. Według ocen Komisji Europejskiej, Polska, jako jedno z czterech europejskich państw, zachowała bezpieczeństwo finansowe na przyszłość.

Mimo wstrząsu, fundamenty naszej gospodarki pozostały stabilne.

5 lat naprawy państwa

Skuteczna walka ze skutkami kryzysu COVID-19 nie byłaby możliwa bez wcześniejszej naprawy finansów publicznych. 5 lat temu Prawo i Sprawiedliwość, jako lider obozu Zjednoczonej Prawicy, rozpoczęło proces gruntownych reform państwa. Ich sercem stała się Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju – pierwszy tak kompleksowy plan w historii III RP.

Polska przez 25 lat rozwijała się nierównomiernie, a owoce wzrostu docierały tylko do nielicznych. Zmieniliśmy to. Postawiliśmy na sprawiedliwy i zrównoważony rozwój.

Naprawiliśmy błędy polityki III RP. Ambitną politykę społeczną połączyliśmy z odpowiedzialną polityką budżetową.

Do polskich rodzin skierowaliśmy bezprecedensowe środki z programu 500+. Seniorom zaczęliśmy wypłacać 13. emeryturę, a już w tym roku najbardziej potrzebującym wypłacimy również „czternastkę”. Pensja minimalna wzrosła aż o 50 proc., a płace w całej gospodarce o blisko 20 proc.. Obniżyliśmy podatki dla pracowników i firm. Dla młodych wprowadziliśmy PIT 0%.

Choć wielu wieszczyło, że odważna polityka prospołeczna doprowadzi do katastrofy budżetowej, stan finansów państwa poprawiał się z roku na rok. Aż o połowę ograniczyliśmy straty budżetu wynikające z luki VAT. Dzięki lepiej uszczelnionemu i bardziej sprawiedliwemu systemowi podatkowemu, wpływy do budżetu w latach 2016–2019 konsekwentnie rosły: wpływy z VAT – o 47 proc., z PIT – o 46,7 proc., z CIT – o 54,7 proc. To pozwoliło nam zaplanować pierwszy w historii III RP budżet bez deficytu. Polska w ostatnich 5 latach stała się lokomotywą rozwoju Europy, a poziom życia Polaków mierzony PKB na mieszkańca wzrósł o 7 pkt. proc. w stosunku do Unii Europejskiej.

Dlaczego Polski Ład?

Pandemia koronawirusa wyhamowała rozwój gospodarczy, ale nie zmieniła ambicji Polaków.

Nadal chcemy kontynuować budowę państwa dobrobytu, które nie będzie odbiegać od europejskich standardów. Nadal marzymy o Polsce, w której wszyscy będą mogli bezpiecznie żyć i pracować za godne pieniądze. Dlatego odpowiedzią na wyzwania, które postawił przed nami kryzys COVID-19, musi być nowa strategia działania.

Historia światowych kryzysów uczy jednego. W niepewnym czasie to państwo musi wyjść z inicjatywą i wziąć na siebie odpowiedzialność. Tak było w latach 30. XX wieku, kiedy w odpowiedzi na Wielki Kryzys powstał New Deal. Tak było po wojnie, kiedy Europa odbudowała się dzięki Planowi Marshalla. Tak musi być i teraz.

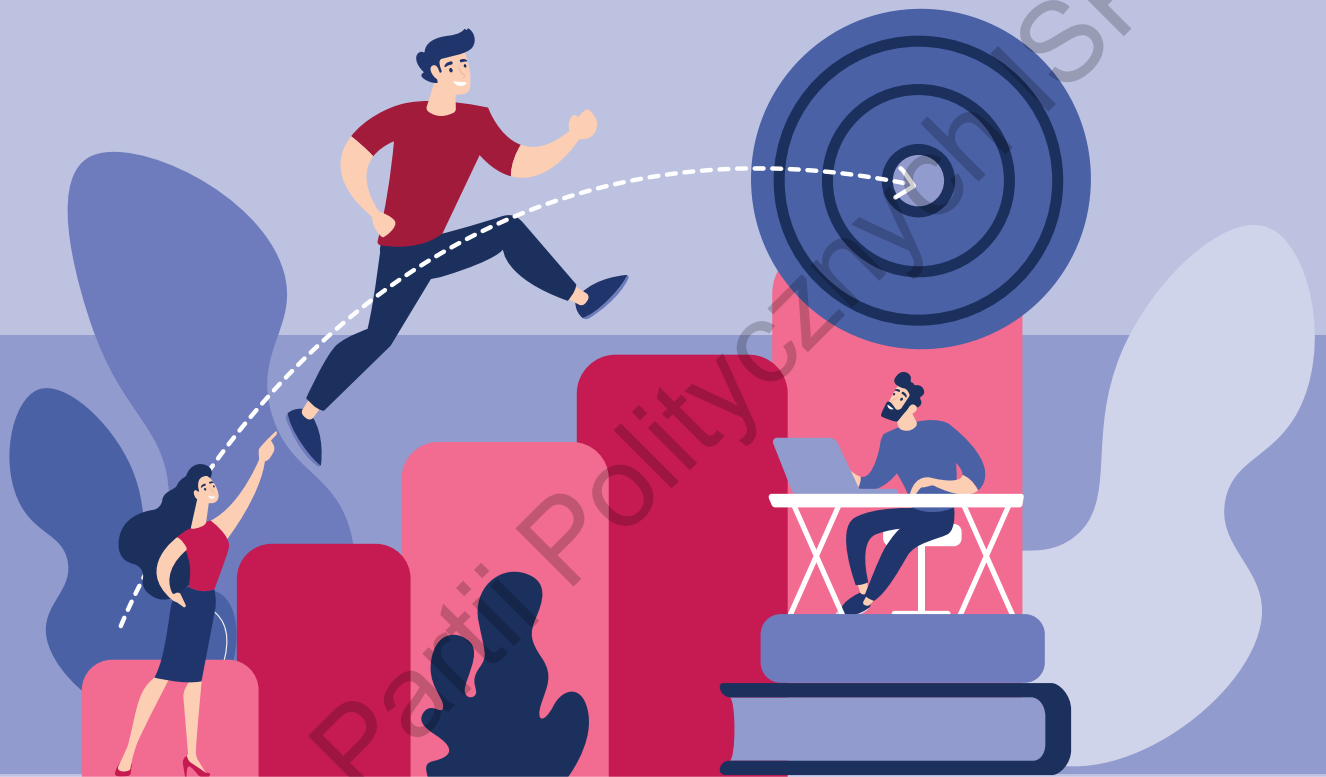
Polski Ład to nasza odpowiedź na największy kryzys w naszej powojennej historii. Chcemy jak najszybciej odbudować się po pandemicznych stratach i powrócić na tory rozwoju, którymi podążaliśmy 2-3 lata temu. Pamiętając, że każdy kryzys jest również szansą, planujemy nasze działania w długiej perspektywie. Ich solidnym fundamentem jest rekordowy, wynoszący 770 mld PLN, unijny budżet dla Polski. Choć wywalczenie go było znaczącym sukcesem negocjacyjnym polskiego rządu, potrzeba nam jeszcze jednego. Ambitnej i mądrej strategii wydatkowania. Takiej, która umożliwi nam zmniejszenie dystansu do Zachodu szybciej niż kiedykolwiek. Skuteczna realizacja Polskiego Ładu pozwoli Polakom osiągać dochody większe niż we Włoszech, Portugalii czy Hiszpanii już w najbliższej dekadzie.

Polski Ład to więcej niż plan odbudowy, to strategia cywilizacyjnej zmiany.

Stworzyliśmy go z myślą o rzeczywistym awansie polskich rodzin i polskich firm. Dziś znowu – tak jak przed laty pisał Eugeniusz Kwiatkowski – „stoiśmy u drogowskazu”. Przed nami wybór, jaką drogą pójść dalej. Dobrze wiemy, że nadchodzące lata rozstrzygną o przyszłości Polski, Europy i świata na całe dziesięciolecie. Dlatego trzecia dekada XXI wieku musi stać się dla Polski dekadą rozwoju. Czeka nas historyczne wyzwania, ale mierzymy się z nimi „świadomości swych trudności i swego celu”. Po raz pierwszy w nowoczesnej historii mamy szansę być aktorem, a nie tylko biernym widzem zmian, które ukształtują nowe oblicze świata. Polski Ład pozwoli nam cel ten zrealizować.

Archiwum Partii Politycznych ISP PAN

Archiwum Państwowej Komisji Politycznej APP ISP PAN

Podsumowanie polityki społeczno-gospodarczej w latach 2015–2021

Najważniejszy cel Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju osiągnięty

Celem Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju było osiągnięcie poziomu 76–80 proc. zamożności społeczeństw europejskich. To nam się udało i będziemy ten poziom podnosić przez skuteczną politykę gospodarczą.

Wykres 1. PKB *per capita* wg parytetu siły nabywczej w relacji do średniej UE wg danych i prognozy MFW (w proc.)

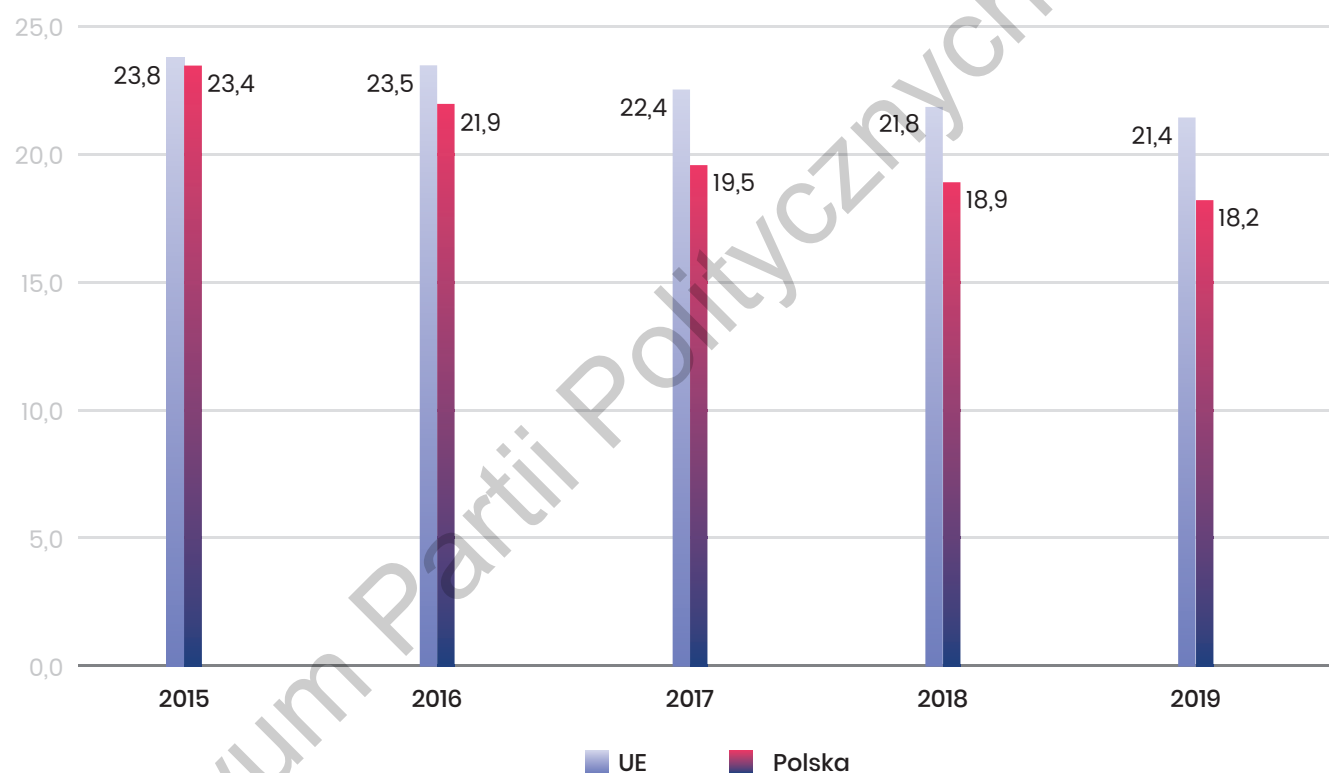
Źródło: opracowanie i szacunki na podstawie World Economic Outlook MFW (kwiecień 2021).

Minęło 5 lat od chwili, gdy ówczesny wicepremier Mateusz Morawiecki zaprezentował Plan na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju. W ciągu roku przekuto go w Strategię na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju (SOR), przyjętą przez rząd premier Beaty Szydło. SOR była absolutnym przełomem w polskiej polityce. Zamiast pustych haseł przyjęliśmy w nim konkretne cele rozwojowe określone wskaźnikami ekonomicznymi, których realizację rozpisaliśmy aż do 2030 r. Nawet mimo pandemii część założonych celów udało się zrealizować w dużym stopniu już dziś.

Obszarem, w którym odnieśliśmy największy sukces, jest redukcja ubóstwa i nierówności, które w Polsce od

2015 r. udało się znacząco ograniczyć. Wskaźnik zagrożenia ubóstwem lub wykluczeniem społecznym spadł z 23,4 proc. do 16,9 proc. – to o 3,1 pkt. proc. więcej niż zakładaliśmy. Spadła również wartość współczynnika Giniego, będąca miarą nierówności rozkładu dochodów w społeczeństwie (im niższa wartość, tym mniejszy stopień koncentracji i mniejsze zróżnicowanie dochodów). W 2020 r. współczynnik zmalał z 30,6 do 28, podczas gdy w Strategii za cel obrano wartość 30. Poza redukcją ubóstwa i wykluczenia społecznego nacisk położyliśmy na poprawę dostępu do usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne.

Wykres 2. Odsetek osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym

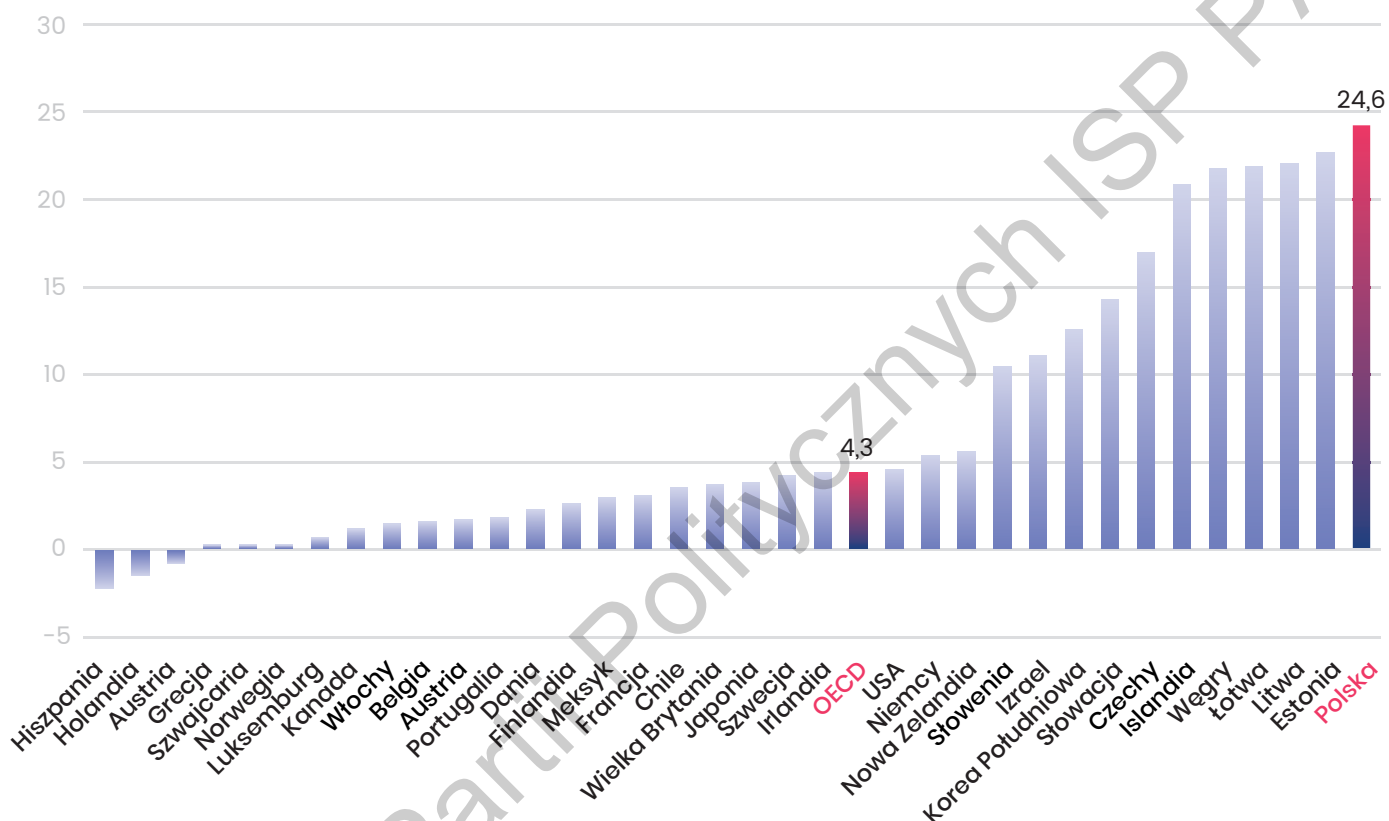

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Eurostat.

Polska rozpoczęła wychodzenie z pułapki średniego dochodu. Od 2015 r. wynagrodzenia Polaków (według parytetu siły nabywczej) rosły najszybciej wśród krajów OECD. Polacy mogli w 2019 r. kupić o jedną czwartą więcej produktów i usług niż w 2015 r.

Wykres 3. Zmiana wysokości średniego wynagrodzenia rocznego wg PSN w krajach OECD w latach 2015–2019 (w proc.)

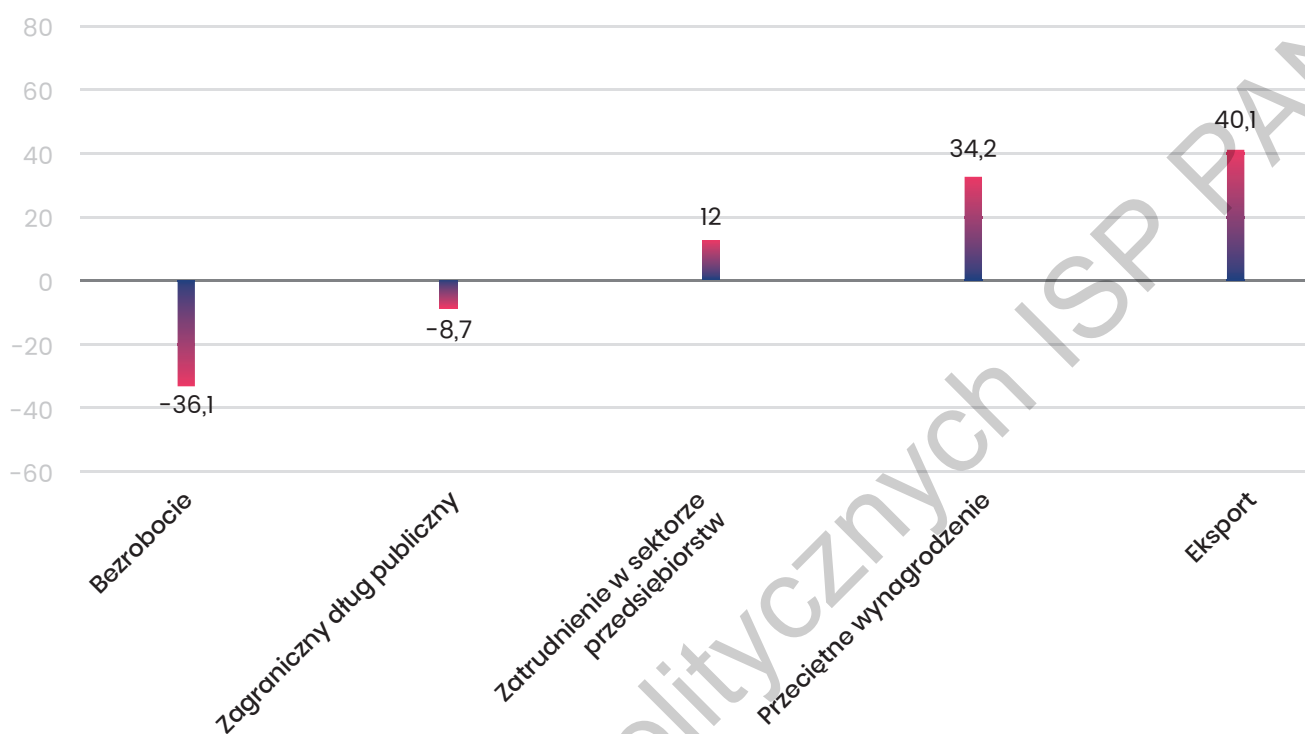

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OECD.

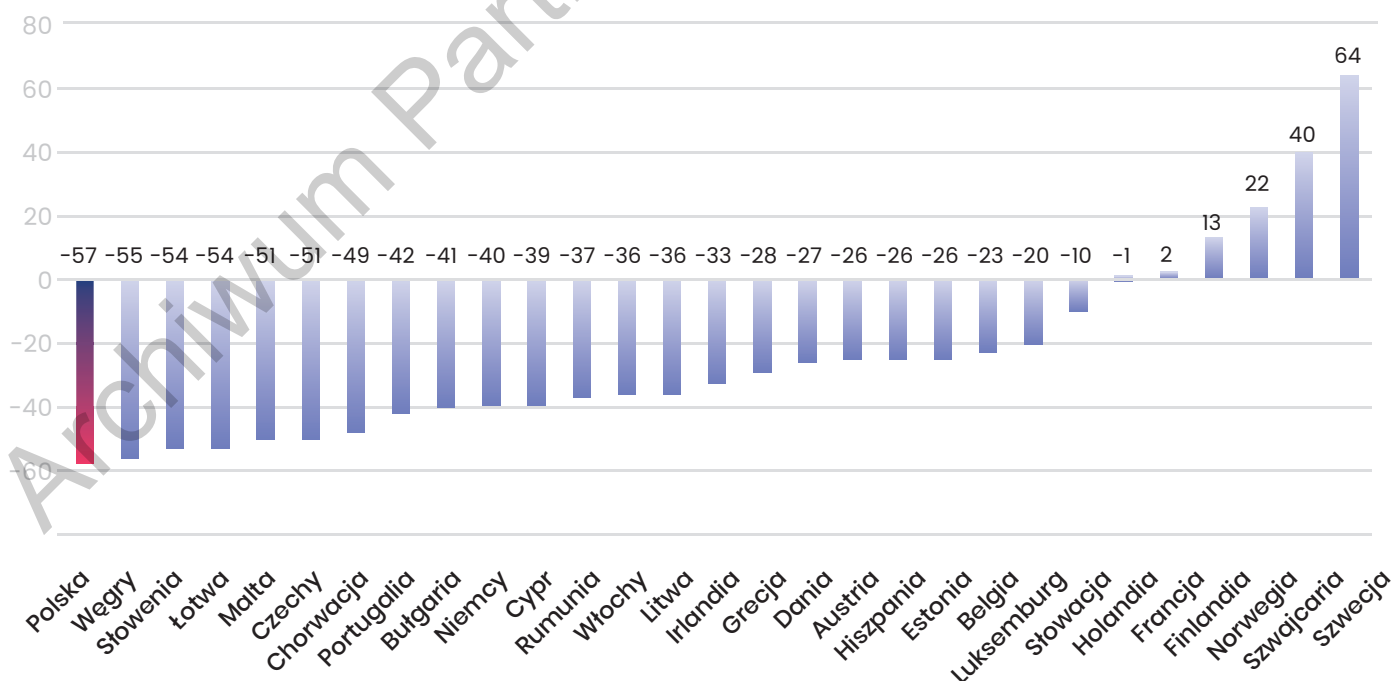
5 lat zmiany modelu państwa

Wykres 4. Zmiana głównych wskaźników gospodarczych w latach 2015-2020 (w proc.)

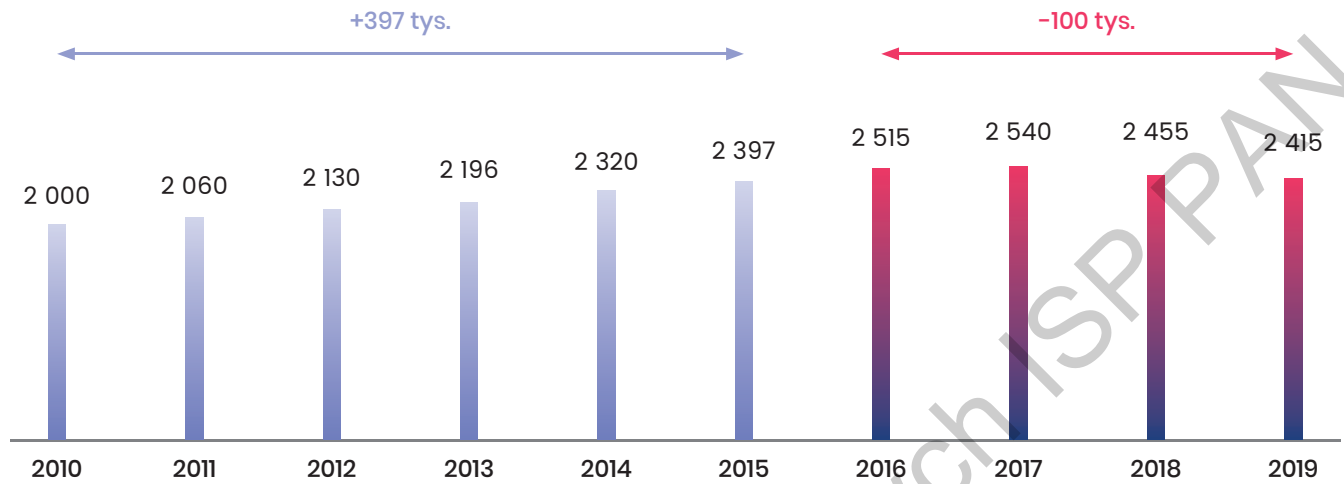
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Wykres 5. Zmiana poziomu ubóstwa w latach 2015-2019 (w proc.)

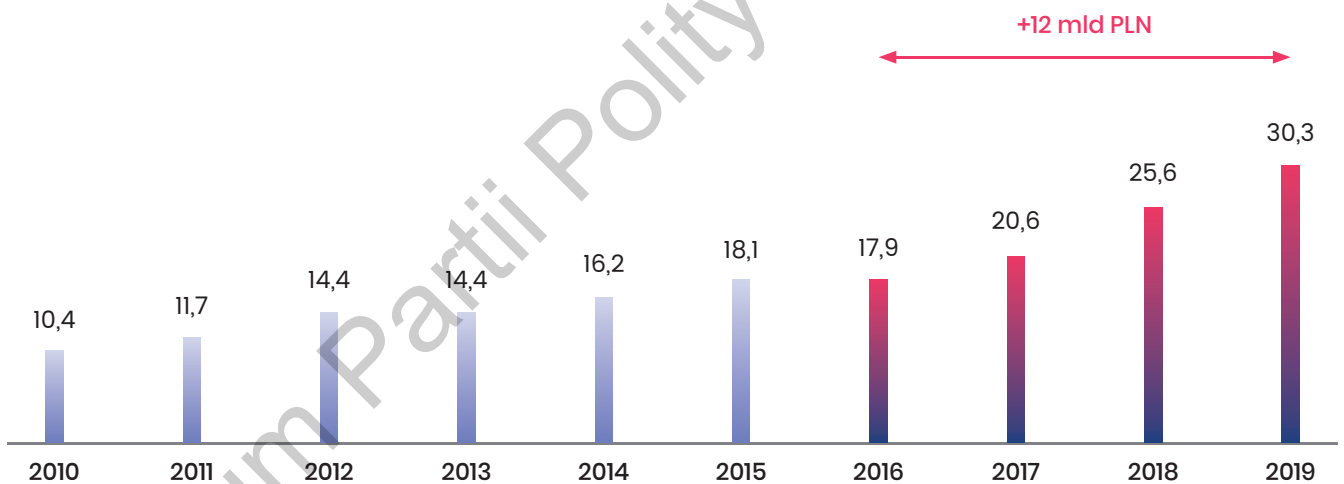
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Eurostat.

Wykres 6. Liczba polskich emigrantów w Europie (w tys.)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Wykres 7. Nakłady na B+R w Polsce (w mld PLN)

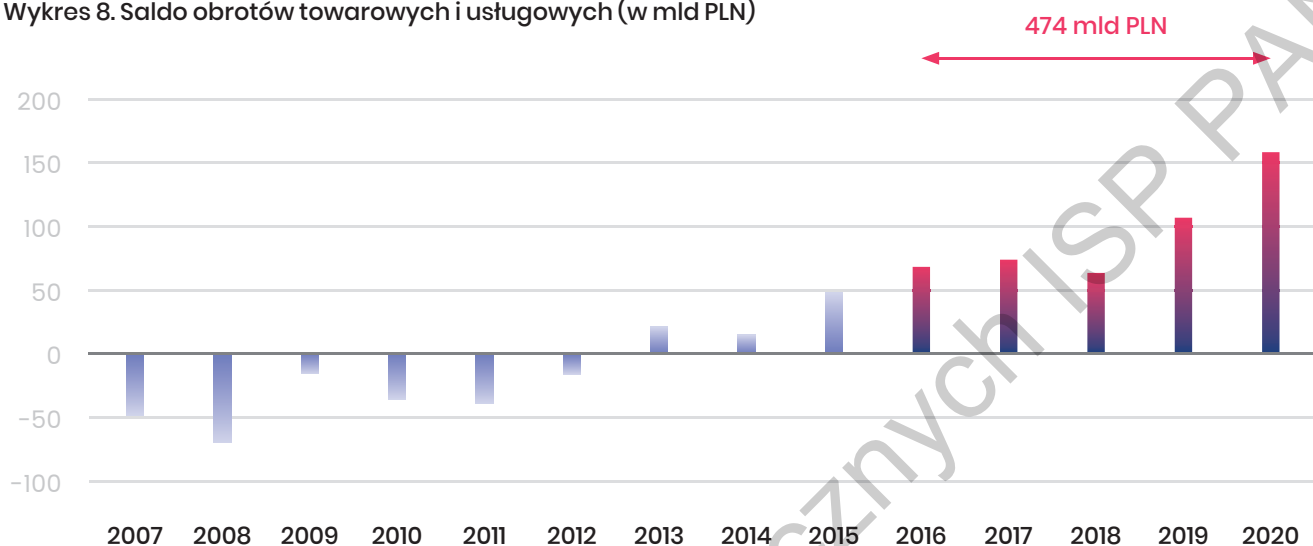

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Eurostat.

Sukces eksportowy Polski jest dowodem wymiernych przewag konkurencyjnych, które pozwalają na konsekwentny wzrost znaczenia naszej gospodarki na arenie międzynarodowej. Dołączyliśmy do elitarnego grona 25 największych eksporterów świata, a eksport w Polsce

rośnie od 2016 r. szybciej niż PKB. W trakcie pandemii właśnie eksport stał się jedną z tarcz chroniących polską gospodarkę. To również motor napędowy, który wspomoże jej odbudowę.

Wykres 8. Saldo obrotów towarowych i usługowych (w mld PLN)

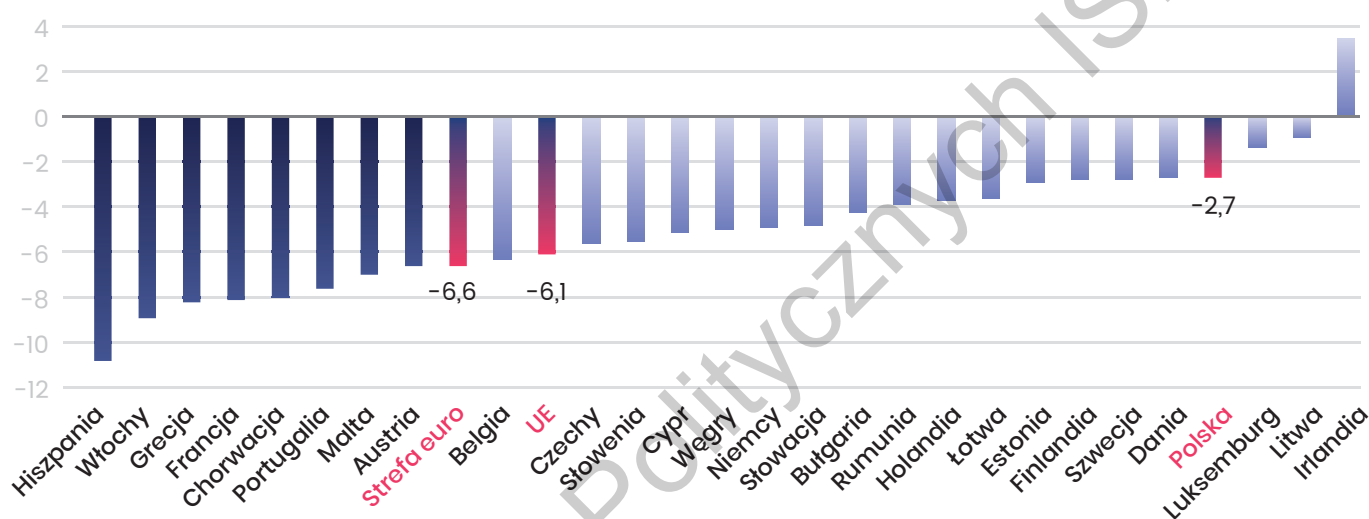
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych NBP.

Polska gospodarka przechodzi kryzys lepiej niż większość gospodarek w Europie

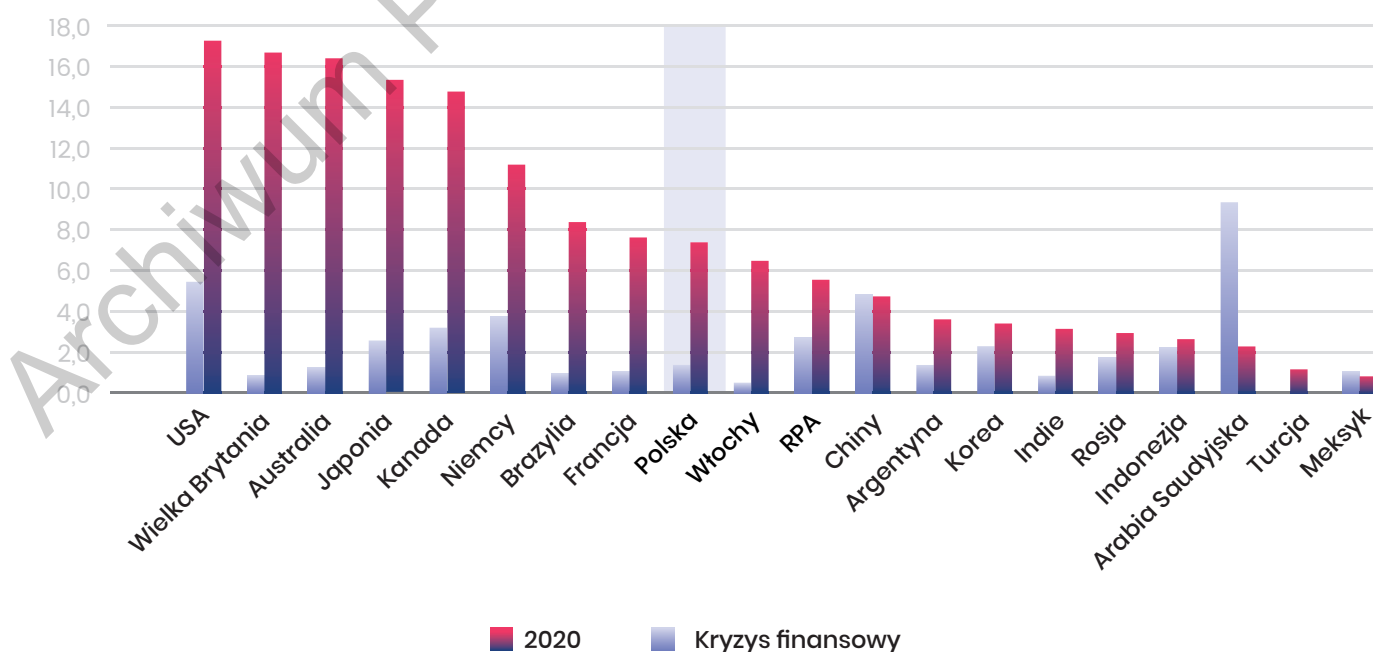
Pandemia koronawirusa wpędziła całą Europę w gospodarczą depresję, ale dzięki skutecznym działaniom stabilizacyjnym udało się nam ochronić polską gospodarkę przed zapaścią. Polska zakończyła trudny 2020 r. z czwartym najlepszym wynikiem gospodarczym w całej Unii Europejskiej.

Wykres 9. Spadek PKB w 2020 r. – szacunki Komisji Europejskiej

Źródło: opracowanie własne na podstawie szacunków Komisji Europejskiej.

Wykres 10. Porównywanie pakietów fiskalnych w krajach G20 i Polsce w pandemii (2020 r.) i w kryzysie finansowym (jako proc. PKB)

Źródło: IMF 2021; Prasad E., Sorkin I. (2009), *Assessing the G-20 Stimulus Plans: A Deeper Look*.

Polska w gronie państw UE o najbardziej bezpiecznych finansach

Polska znalazła się w gronie czterech państw UE, których finanse publiczne w ocenie Komisji Europejskiej pozostaną stabilne zarówno w perspektywie krótko, jak i długoterminowej.

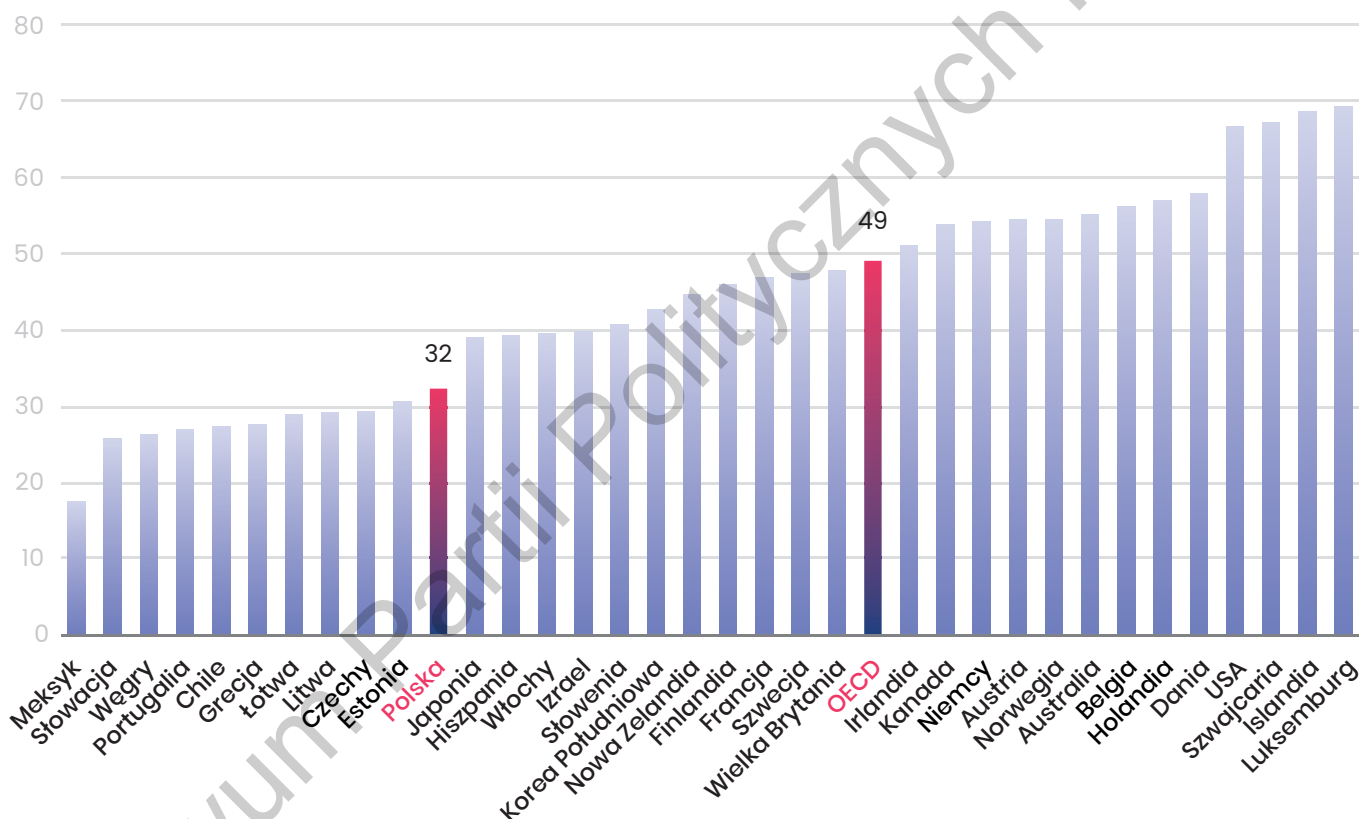
Państwo	Ocena ryzyka		
	Krótki okres	Średni okres	Długi okres
Dania, Estonia, Litwa, Polska	Niskie	Niskie	Niskie
Bułgaria, Czechy, Irlandia, Malta, Niemcy, Szwecja	Niskie	Niskie	Średnie
Austria, Holandia, Węgry	Niskie	Średnie	Średnie
Luksemburg	Niskie	Niskie	Wysokie
Łotwa	Wysokie	Niskie	Niskie
Słowenia	Niskie	Wysokie	Wysokie
Chorwacja, Cypr, Finlandia	Wysokie	Średnie	Średnie
Hiszpania, Francja, Portugalia, Włochy	Wysokie	Wysokie	Średnie
Belgia, Rumunia, Słowacja	Wysokie	Wysokie	Wysokie

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komisji Europejskiej.

Polacy zarabiają najwięcej w Europie Środkowej

W 2019 r. Polacy zarabiali średnio niemal 32 tys. USD rocznie (liczone parytetem siły nabywczej). To wyższy wynik niż w większości państw naszego regionu, które dominują w dolnej części zestawienia, a także państw z innych kontynentów. Wyprzedzamy kolejno: Estonię (30,3 tys. USD rocznie), Czechy (29,2 tys. USD), a także Litwę, Łotwę, Grecję, Chile, Portugalię, Węgry, Słowację i Meksyk.

Wykres 11. Średnie wynagrodzenie w państwach OECD w 2019 r. (w tys. USD)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OECD.

Pięć Fundamentów Polskiego Ładu

1

7 proc. PKB na zdrowie

Celem jest osiągnięcie średniej wydatków na zdrowie w relacji do PKB w ciągu 6 lat. Na zdrowiu się nie oszczędza, a nowe środki będą przeznaczone na inwestycje, cyfryzację, nowe kadry i nowoczesne terapie.

Termin przyjęcia przez Radę Ministrów: wrzesień 2021 r.

2

Obniżka podatków dla 18 mln Polaków

Wysoka kwota wolna dla wszystkich pracujących Polaków – 30 tys. PLN. Wprowadzenie wyższej kwoty wolnej od podatku doprowadzi do wzrostu progresywności klina podatkowego – podatki będą niższe dla osób o niskich i średnich dochodach (18 mln beneficjentów zmiany), a bardziej sprawiedliwe dla mających wysokie dochody. Kwota wolna w wysokości 30 tys. PLN oznacza brak podatku od płacy minimalnej. Po takiej zmianie kwota wolna w Polsce osiągnie poziom porównywalny do Niemiec, Francji czy Irlandii. Aby zagwarantować wyższe dochody systemu ochrony zdrowia, zmiany obejmą także wprowadzenie zasad opłacania składek zdrowotnych dla działalności gospodarczych, takich samych jak w przypadku umów o pracę (liniowo do dochodu).

Termin przyjęcia przez Radę Ministrów: wrzesień 2021 r.

3

Inwestycje, które wygenerują 500 tys. nowych miejsc pracy

W chwilach kryzysu państwo musi wziąć na siebie rolę głównego inwestora. Dzięki emisji obligacji rozwojowych będzie możliwe uruchomienie przez Bank Gospodarstwa Krajowego funduszu, z którego po ustaniu pandemii sfinansujemy odbudowę i modernizację kraju. Te środki – oprócz 770 mld PLN w ramach polityki spójności i funduszu odbudowy – pomogą w osiągnięciu europejskiego poziomu życia. Fundusz da nie tylko impuls rozwojowy, ale także zmieni jakość życia mieszkańców małych, średnich i dużych miast.

Termin przyjęcia przez Radę Ministrów: wrzesień 2021 r.

4

Mieszkanie bez wkładu własnego i dom 70 m2 bez formalności

(1) Przedstawimy program zwiększający dostępność do finansowania własnego mieszkania. Państwo będzie gwarantować do 100 tys. PLN wkładu własnego dla biorących kredyt lub przekaże dofinansowanie w wysokości do 160 tys. PLN dla osób korzystających z mieszkalnictwa społecznego, czy też dla rodzin wielodzietnych (w zależności od liczebności rodziny). Będzie też pomagać w spłacie kredytu po urodzeniu się dzieci maksymalnie do poziomu 100 tys. PLN.
(2) Ponadto, realizacja budynków jednorodzinnych o powierzchni zabudowy do 70 m2 będzie możliwa bez pozwolenia, kierownika i książki budowy, a jedynie na podstawie zgłoszenia.

Termin przyjęcia przez Radę Ministrów: wrzesień 2021 r.

5

Emerytury bez podatku do 2500 PLN

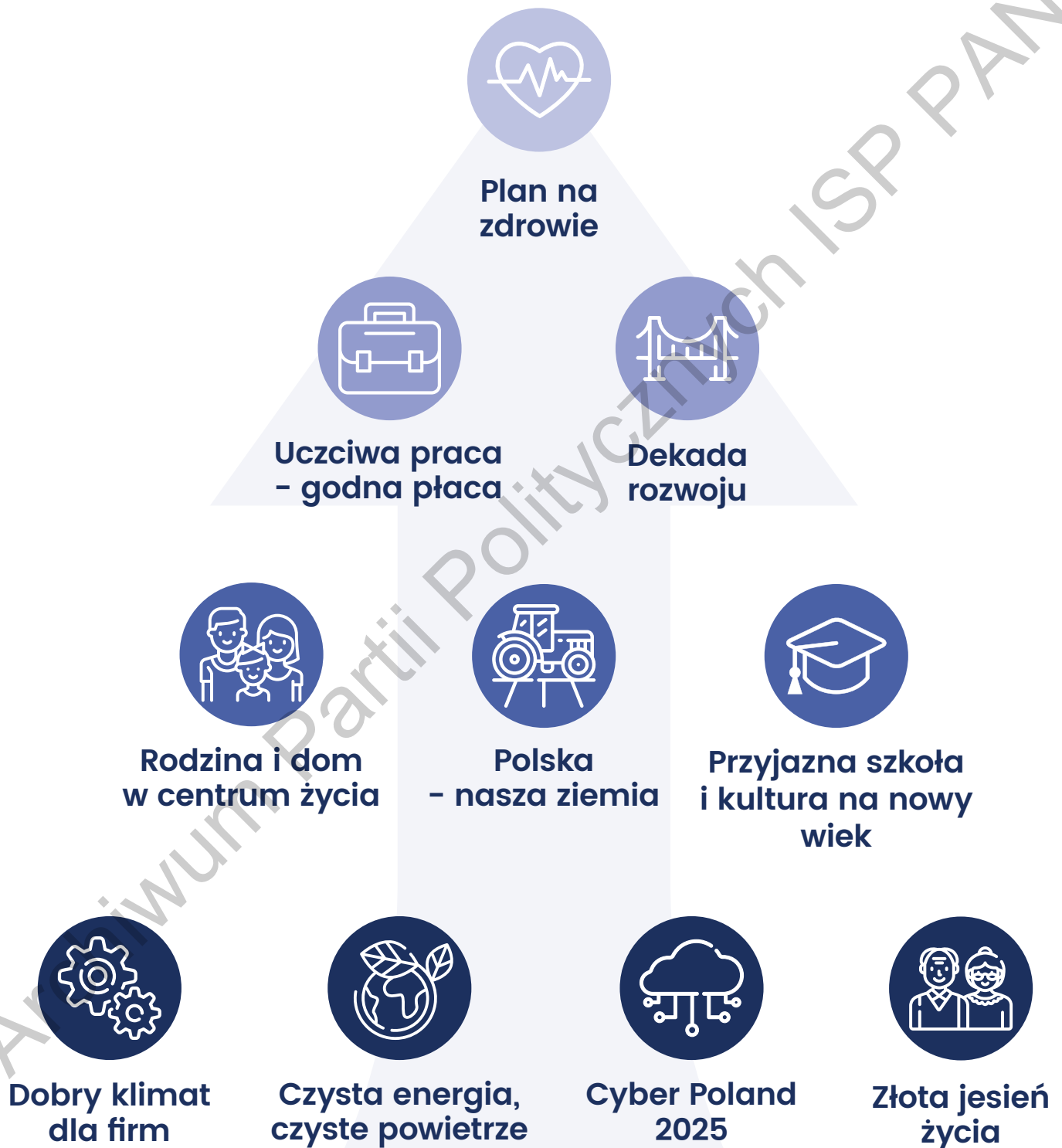
W ramach reformy systemu podatkowego emerytury i renty zostaną podwyższone o wysokość podatku dla świadczeń do poziomu 2500 PLN. To zmiana podnosząca o nawet 2000 PLN rocznie świadczenia dla 65 proc. emerytów.

Termin przyjęcia przez Radę Ministrów: wrzesień 2021 r.

Archiwum Partii Politycznych ISP PAN

Elementy Polskiego Ładu

Nakłady łączne do 2030 r. (w mld PLN)*

Filar	Średnia roczna	2021–2030
Plan na zdrowie	13,6	122,4
Uczciwa praca – godna płaca	12,0	108,0
Dekada rozwoju	10,8	97,2
Rodzina i dom w centrum życia	3,4	30,6
Polska – nasza ziemia	5	45,0
Dobry klimat dla firm	7,1	63,9
Przyjazna szkoła i kultura na nowy wiek	7,2	64,8
Czysta energia, czyste powietrze	4,1	36,9
Cyber Poland 2025	4,1	36,9
Złota jesień życia	5,1	45,9
Suma	72,4	651,6

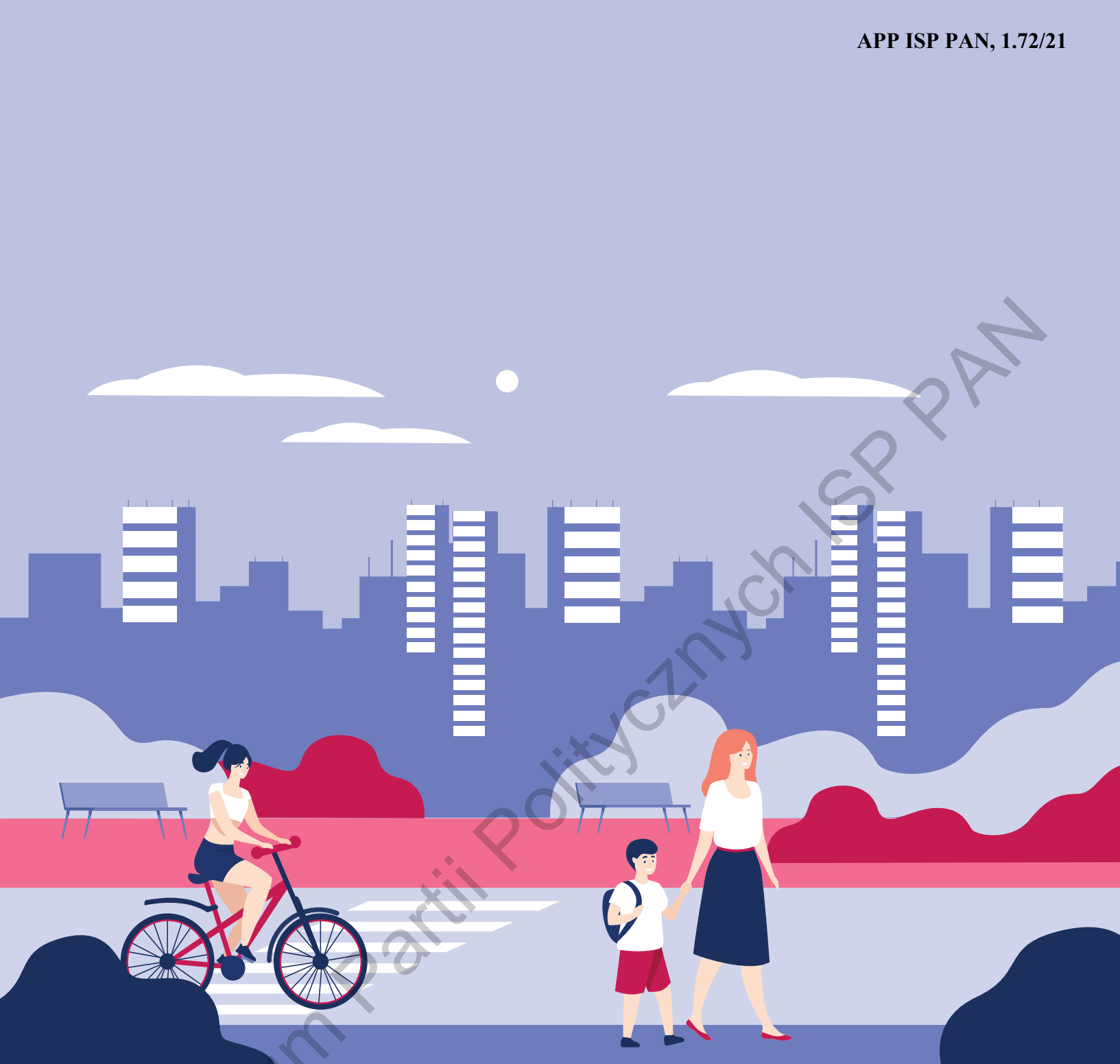
**72,4
mld PLN**

wyniesie średni roczny koszt projektów (przy uwzględnieniu wzrostu inwestycji prywatnych)

**651,6
mld PLN**

wyniesie maksymalny koszt projektów do 2030 r. (przy uwzględnieniu wzrostu inwestycji prywatnych)

*Kwoty oznaczają maksymalny możliwy koszt nieuwzględniający dodatkowych przychodów dla SFP, np. wzrostu dochodów publicznych wynikających z przyspieszenia wzrostu gospodarczego w rezultacie podjętych działań. Kwoty w tabeli nie uwzględniają całości nakładów, które zostaną przeznaczone na inwestycje z wykorzystaniem Funduszu Odbudowy i Polityki Spójności UE, a jedynie środki krajowe, m.in. wkład własny do projektów unijnych. Projekty inwestycyjne sfinansujemy wykorzystując sekurytyzację, instrumenty rynkowe, a także instrumenty Polskiego Funduszu Rozwoju i Banku Gospodarstwa Krajowego. Szczegółowe założenia konkretnych projektów oraz źródła ich finansowania będą przedstawiane w ocenach skutków regulacji wraz z projektami aktów prawnych.

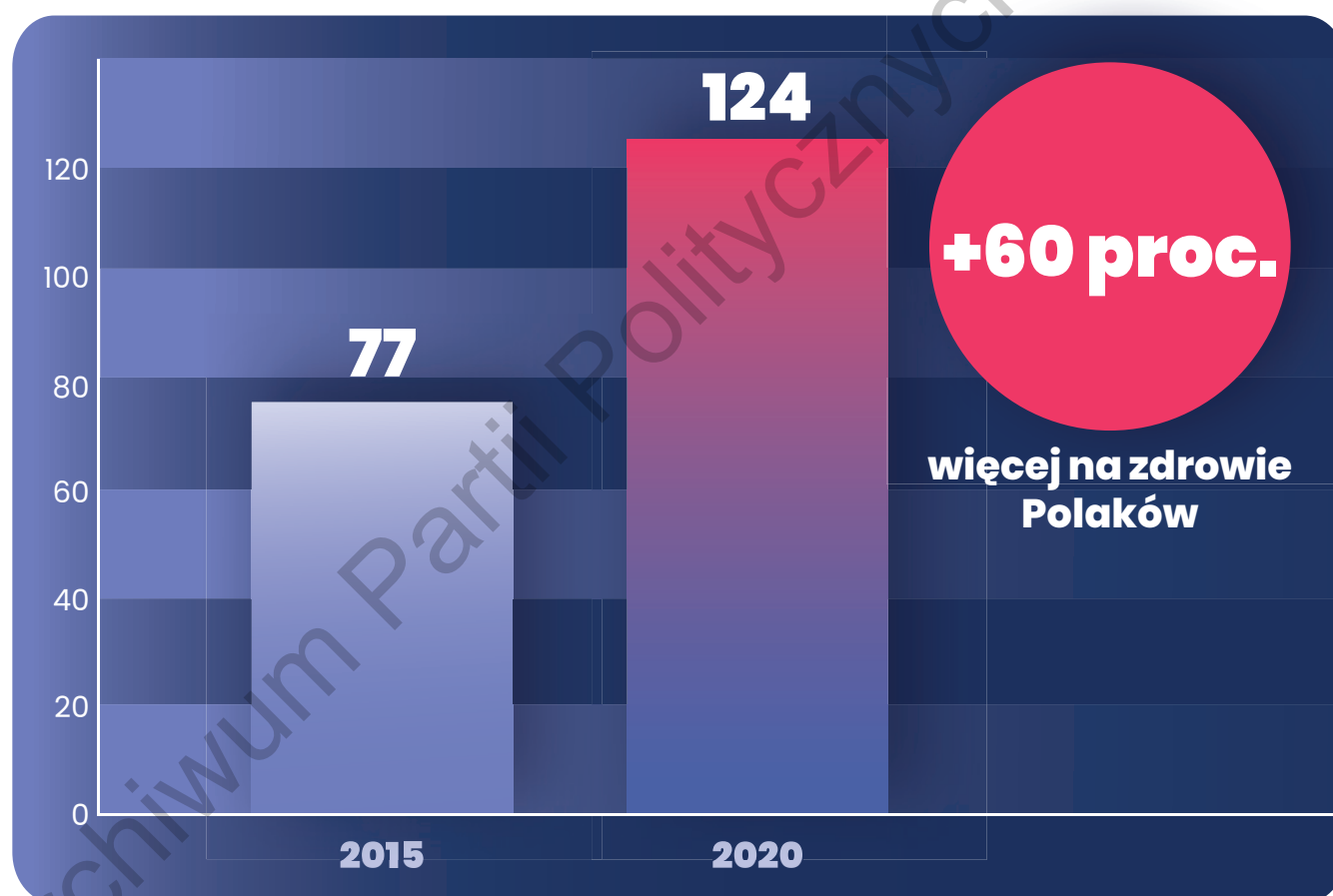

Plan na zdrowie - minione 5 lat

**Publiczne wydatki na
ochronę zdrowia w Polsce**

wzrosły o 47 mld PLN

Dane: Publiczne nakłady na służbę zdrowia.

Źródło: opracowanie własne.

**więcej świadczeń jest rozliczanych i finansowanych
bezlimitowo (m.in. tomografia komputerowa,
rezonans magnetyczny)**

Polacy oszczędzają czas, korzystając z e-usług ochrony zdrowia

ponad 18 mln
e-skierowań

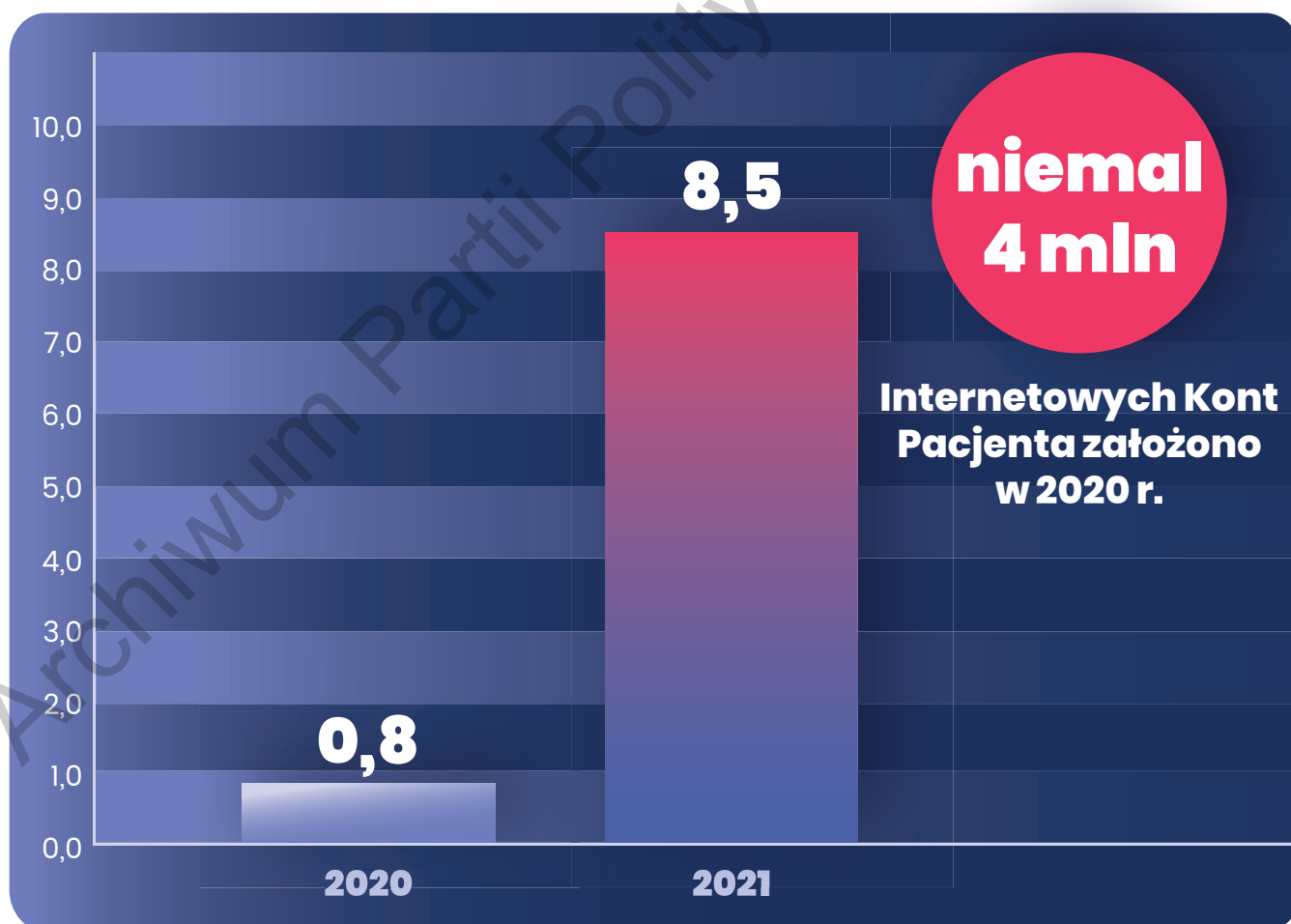
30 mln pacjentów
otrzymało e-receptę

ponad 70 mln
e-zwolnień

E-usługi

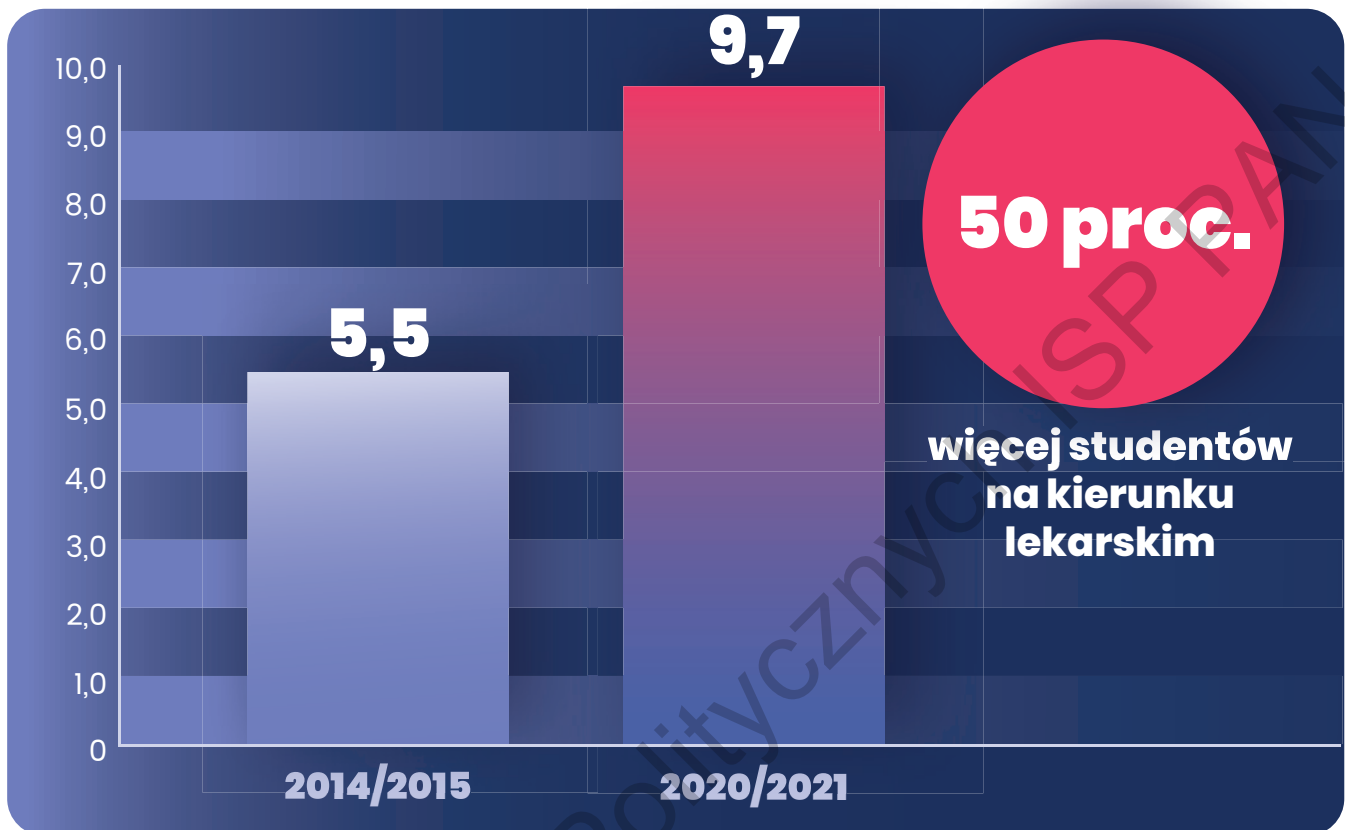
pomogły w walce z pandemią

Dane: Liczba IKP na początku maja 2021 r. (w mln).
Źródło: opracowanie własne na podstawie: cez.gov.pl.

Kształcimy więcej lekarzy

Dane: liczba studentów w tys. na kierunkach lekarskich.
 Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Zdrowia.

Najważniejsze zmiany

1

7 proc. PKB na zdrowie

W ciągu 6 lat osiągniemy średnią wydatków na zdrowie na poziomie 7 proc. w relacji do PKB. Nowe środki przeznaczymy na inwestycje, cyfryzację, nowe kadry i nowoczesne terapie.

2

„Profilaktyka 40+”

Uruchomimy program badań profilaktycznych finansowany ze środków publicznych. Aby jak najwięcej Polaków wzięło w nich udział, planujemy połączyć je z okresowymi badaniami w zakresie medycyny pracy.

3

Zniesienie limitów u specjalistów

Rozszerzymy opiekę ambulatoryjną i zniesimy limity przyjęć pacjentów poniżej 18. roku życia. W dalszej kolejności planujemy zniesienie limitu dla wszystkich Polaków. Efektem tej zmiany będzie skrócenie kolejek.

Archiwum Partii Politycznych ISP PAN

Plan na zdrowie

- programy

7 proc. PKB na zdrowie

Celem jest osiągnięcie średniej wydatków na zdrowie w relacji do PKB w ciągu 6 lat. Na zdrowiu się nie oszczędza, a nowe środki będą przeznaczone na inwestycje, cyfryzację, nowe kadry i nowoczesne terapie.

Wyższe wynagrodzenia kadr medycznych

Minimalne wynagrodzenie pracowników medycznych zostanie podwyższone. Przy wzroście nakładów na zdrowie kluczowe będzie także odpowiednie opłacanie specjalistów.

Kadry medyczne

Wprowadzimy szybką ścieżkę wejścia do zawodu dla pielęgniarek, które mają kwalifikacje, a nie pracują w zawodzie. Udostępnimy atrakcyjne kredyty na start dla medyków po egzaminie specjalizacyjnym lub powrocie z zagranicy. Dodatkowo będziemy sukcesywnie zwiększać liczbę lekarzy specjalistów. Planowane jest także dalsze zwiększanie wynagrodzeń młodych lekarzy, w szczególności w dziedzinach priorytetowych, a także wprowadzenie kredytów na studia niestacjonarne oraz stypendiów na studia medyczne i specjalizacje (bezwrotnych po odpracowaniu w publicznym systemie ochrony zdrowia).

Fundusz Modernizacji Szpitali i Fundusz Medyczny

Program unowocześniania i modernizacji infrastruktury będzie się opierać na przekazywaniu samorządom środków na realizację inwestycji w placówkach opieki zdrowotnej funkcjonujących na ich terenie. Taki mechanizm pozwoli na sprawne przeprowadzanie remontów i dostosowywanie infrastruktury w przychodniach lekarzy rodzinnych i poradniach specjalistycznych. Fundusz Medyczny posłuży finansowaniu drogich terapii, onkologii i realizacji badań nad nowymi terapiami.

Agencja Rozwoju Szpitali

Utworzymy podmiot odpowiedzialny za opracowanie programów optymalizacyjnych i modernizacyjnych. Agencja będzie również odpowiadać za monitorowanie wdrażanych programów, ewentualne zmiany w procesach rozwoju, modernizacji i restrukturyzacji, a także analizę ich efektów. Zakładamy także stworzenie korpusu menedżerów i zmianę struktury właścicielskiej szpitali.

Drugi etap reformy sieci szpitali

Głównym elementem reformy sieci szpitali będzie wprowadzenie obowiązkowego monitorowania jakości klinicznej obsługi pacjenta i efektywności zarządzania. Zmienione zostaną kryteria przypisania do sieci szpitali, analiza porównawcza będzie obowiązkowa, a na jej podstawie wyłonieni zostaną liderzy szpitalnictwa.

Ustawa o jakości

Wprowadzimy ustawę o jakości, która pozwoli na każdym poziomie systemu ochrony zdrowia zaimplementować mechanizmy akredytacji i monitorowania jakości. Ponadto pozwoli zbudować m.in. krajowy system monitorowania zdarzeń niepożądanych. System ten w wielu krajach, przy zapewnieniu ochrony i bezpieczeństwa osobom zgłaszającym takie zdarzenia, w istotny sposób wpłynął na poprawę rozwiązań dotyczących działalności medycznej i organizacji pracy.

„Profilaktyka 40+”

Uruchomimy program badań profilaktycznych finansowany ze środków publicznych. Aby jak najwięcej Polaków wzięło w nich udział, planujemy połączyć je z okresowymi badaniami w zakresie medycyny pracy.

Krajowa Sieć Onkologiczna

Pilotaż Krajowej Sieci Onkologicznej przyniósł bardzo obiecujące efekty, dlatego będziemy ją nadal rozbudowywać. Udało się nie tylko przyspieszyć dostęp do lekarza i niezbędnych badań, ale także odnotowano kilkakrotne zwiększenie poprawnych i pełnych pakietów badań, co jest kluczowe we właściwej diagnostyce onkologicznej.

Krajowa Sieć Kardiologiczna

Celem jest budowa programu, który umożliwi nielimitowany dostęp pacjentów kardiologicznych do diagnostyki i terapii, koordynację leczenia, wdrożenie programów prewencji pierwotnej i wtórnej, a przez to obniżenie śmiertelności z powodu chorób układu sercowo-naczyniowego, pozostających wciąż głównymi przyczynami zgonów Polaków.

Rozwój nowoczesnych technologii w służbie zdrowia

Stworzymy Centrum Obsługi Pacjenta – pacjent.gov.pl, który stanowić będzie kompleksowe narzędzie obsługi oraz polepszy komunikację z pacjentem, co przełoży się również na poprawę jakości i dostępu świadczeń. Ponadto System Informacji Medycznej (SIM) będzie umożliwiał przekazywanie lekarzowi – za zgodą pacjenta – informacji o związanych z pacjentem zdarzeniach medycznych, a także jego elektronicznej dokumentacji dotyczącej zdrowia. Kolejnym modulem będą zapisy na wizytę u lekarza przez telefon i internet, co umożliwi łatwiejszą rejestrację do specjalistów, a także pozwoli na przesyłanie przypomnień SMS-owych o wizytach, ułatwiających życie milionom pacjentów.

Usprawniona nocna pomoc lekarska

Szpitaly od tej pory będą działać na zasadzie trzech etapów kontaktu z pacjentem w ramach nocnej i świątecznej pomocy lekarskiej. Pierwszy poziom to wstępna diagnostyka i e-rejestracja pacjenta; drugi – sieć powiatowych ambulatoriów całodobowych, trzeci – interwencja karetki ratownictwa medycznego i transport do szpitalnego oddziału ratunkowego.

Program badawczy nad COVID-19

Zespoły badawcze z najlepszych polskich uniwersytetów i szpitali otrzymają wsparcie finansowe dla prac nad lekami i szczepionkami chroniącymi przed kolejnymi mutacjami wirusa. Dla chorych, którzy wymagają pomocy w rekonwalescencji postcovidowej, realizowany będzie program rehabilitacji.

Zniesienie limitów u specjalistów

Rozszerzymy opiekę ambulatoryjną i zniemiemy limity przyjęć u specjalistów we wszystkich dziedzinach medycyny dla wszystkich Polaków, także u pacjentów poniżej 18. roku życia. Efektem tej zmiany będzie skrócenie kolejek.

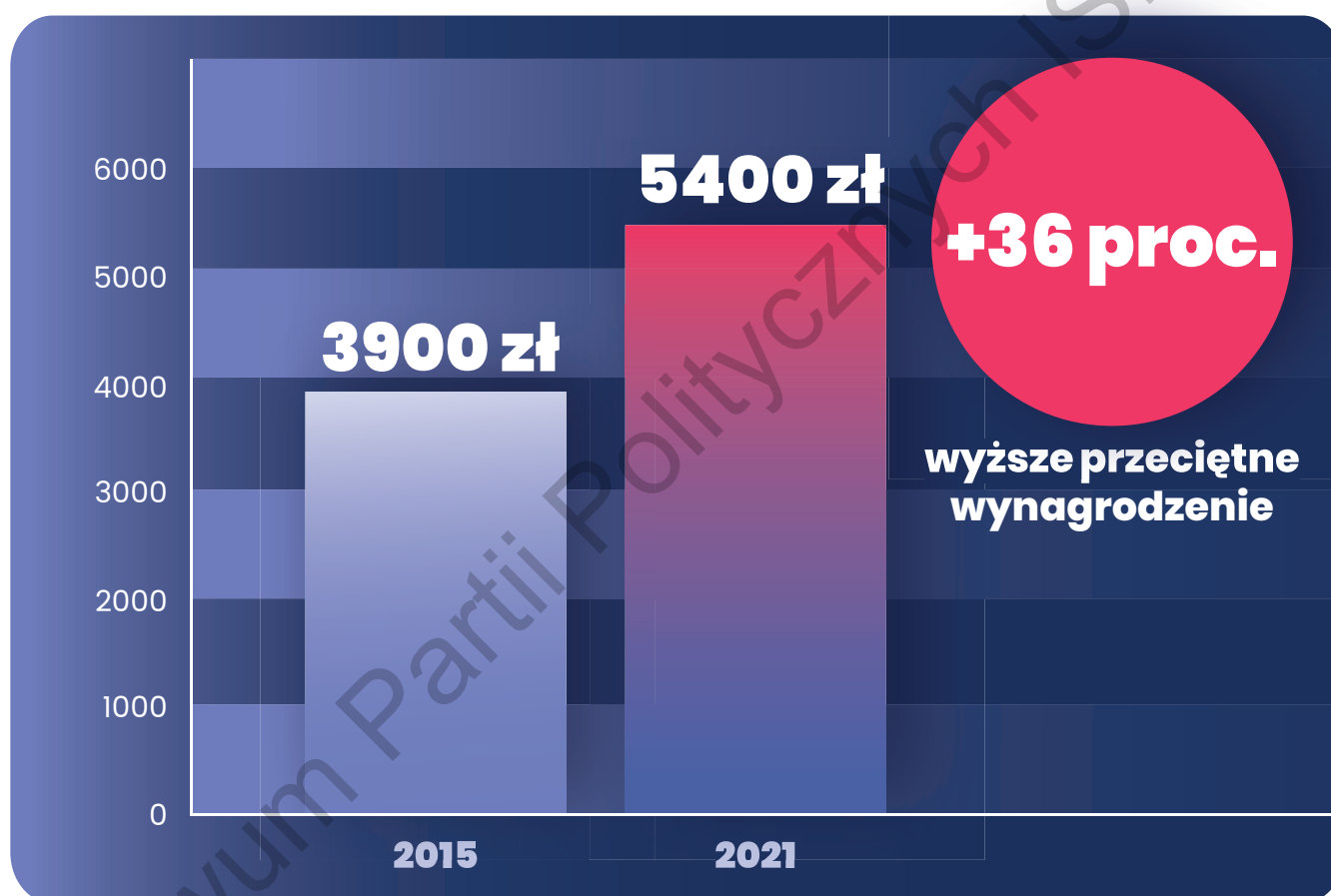

Archiwum Państwowych Instytutów PAN

Udzielona praca – godna płaca - minione 5 lat

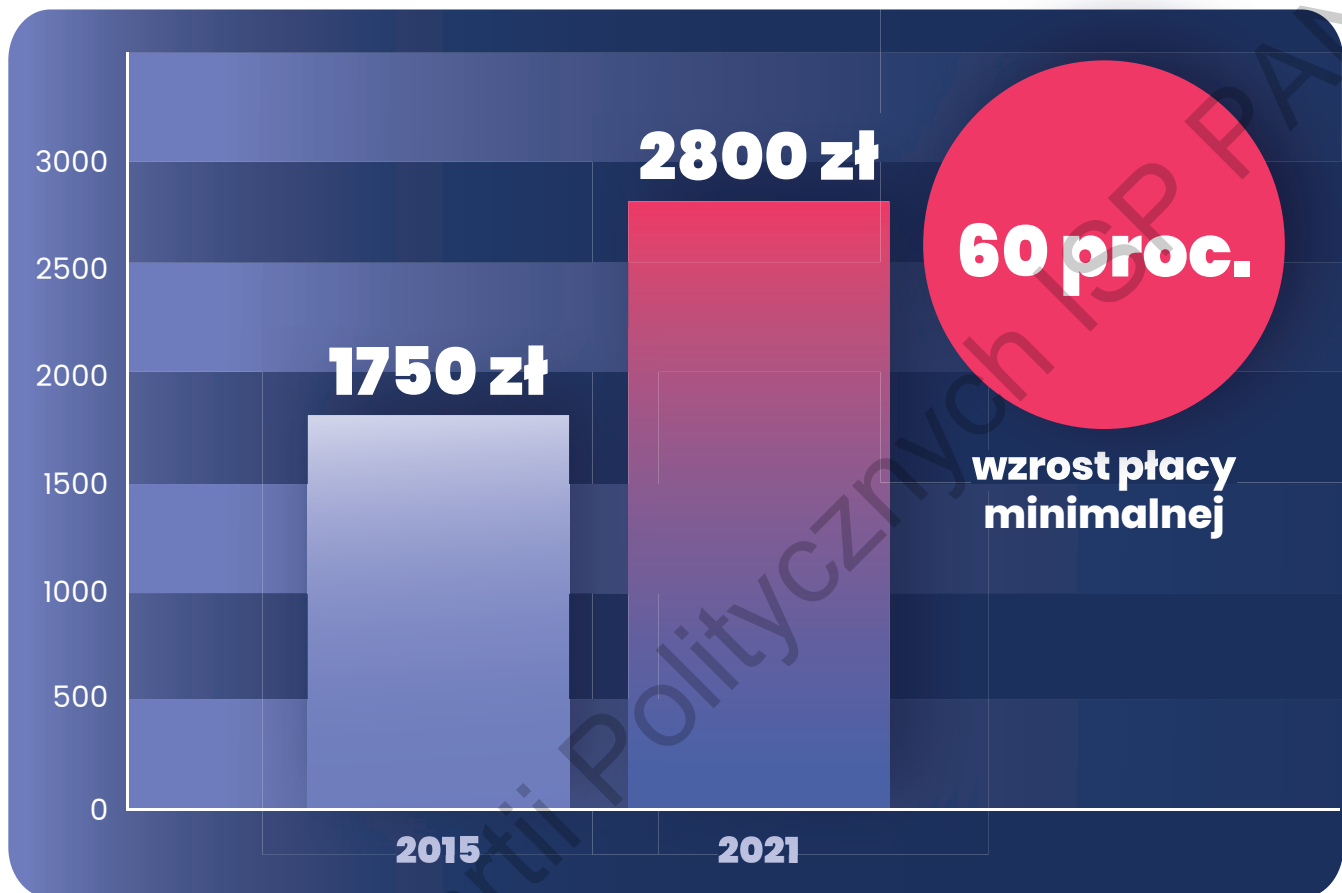
**Najwyższy wzrost
płac w III RP**

Dane: przeciętne miesięczne wynagrodzenie w gospodarce narodowej (dane dla I. kwartału).
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Płaca minimalna znacznie wzrosła

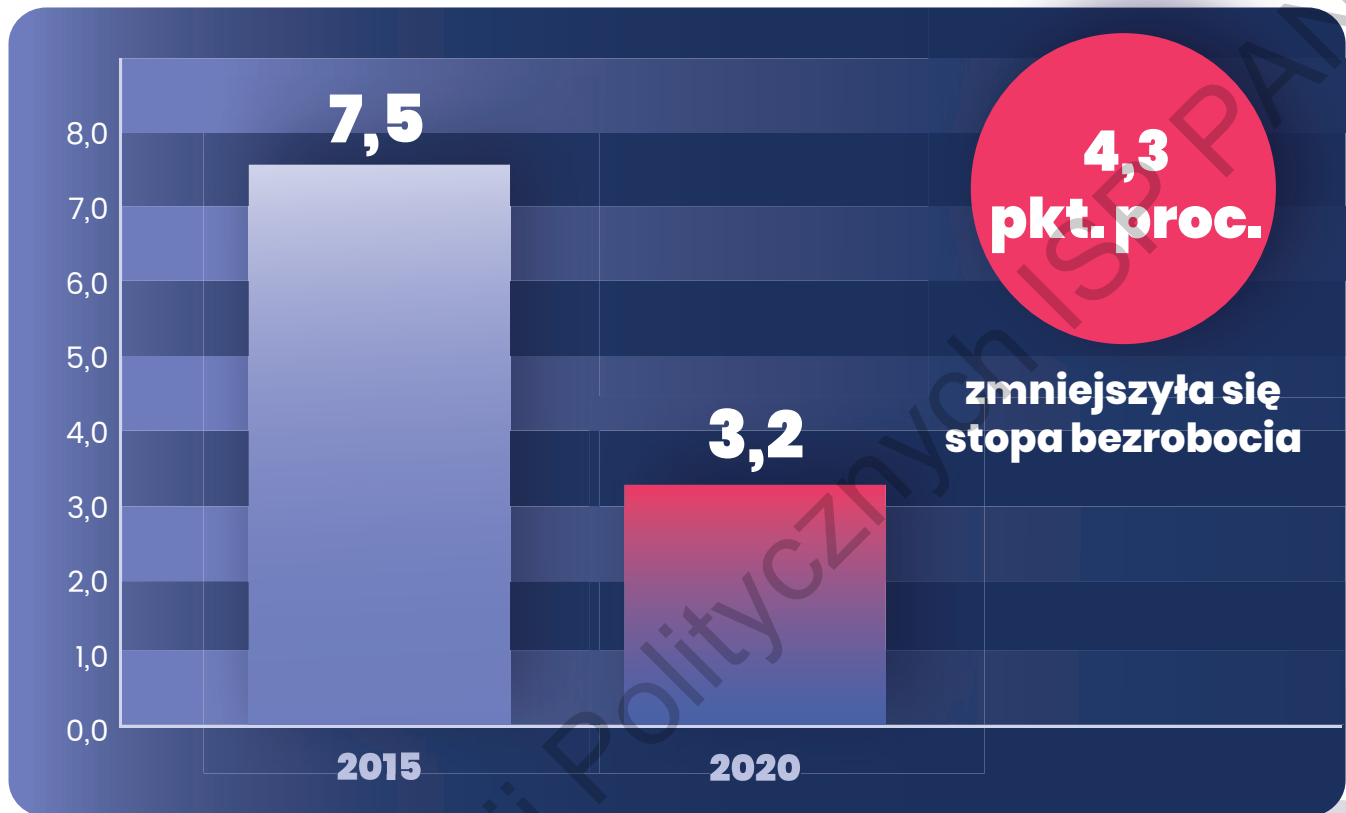
Dane: płaca minimalna w tys. PLN w latach 2015 i 2021.
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ZUS.

Jeszcze nigdy w najnowszych dziejach
płace Polaków nie rosły tak szybko.

Stopa bezrobocia wyraźnie spadła

Dane: stopa bezrobocia wyrównana sezonowo wg BAEL w latach 2015 i 2020.
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, BAEL.

Archiwum Partii Politycznych ISP PAN

Polacy płacą niższe podatki

**59 mld
PLN**

zostało w kieszeniach Polaków,
dzięki obniżkom ponad dwudziestu
podatków w latach 2016–2021

Obniżka PIT z 18 proc. do 17 proc.

Oznacza to, że w kieszeni każdego Polaka (25 mln podatników) zostało więcej pieniędzy. Dla osoby, która na umowie o pracę zarabia płacę minimalną, wynosi to ok. 500 PLN więcej w ciągu roku, a w przypadku średniej krajowej prawie 1000 PLN

472 PLN

roczny zysk ze zmniejszenia podatku dochodowego
przy płacy minimalnej

732 PLN

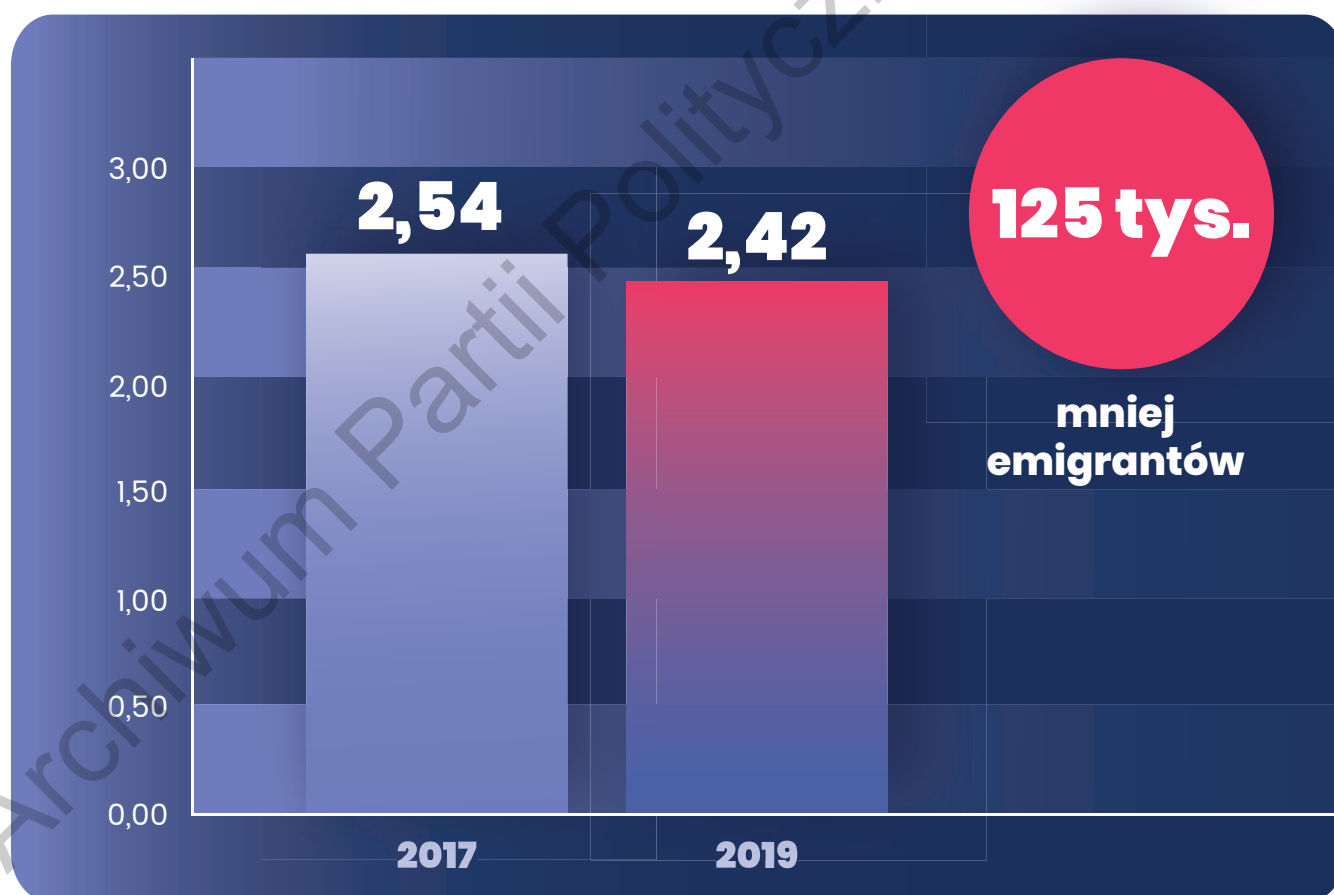
roczny zysk ze zmniejszenia podatku dochodowego
przy przeciętnym wynagrodzeniu

2,5 mld PLN

rocznie zostaje w kieszeniach ponad
2 mln młodych pracowników po
wprowadzeniu zerowej stawki PIT

**Dzięki dobrej sytuacji na rynku pracy
Polacy od 2017 r. wracają z emigracji**

Dane: liczba emigrantów w mln. w latach 2017 i 2019.
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Najważniejsze zmiany

1

Obniżka podatków dla 18 mln Polaków – kwota wolna na europejskim poziomie

Podniesiemy kwotę wolną od podatków dla wszystkich pracujących Polaków do 30 tys. PLN. Oznacza to niższe podatki dla osób o niskich i średnich dochodach oraz w istocie brak podatku od płacy minimalnej. Pierwszy raz od 12 lat podniesiemy również próg podatkowy z 85 tys. do 120 tys. PLN, co pozwoli zatrzymać więcej pieniędzy w kieszeniach przedstawicieli klasy średniej.

2

Likwidacja luki w wynagrodzeniach kobiet i mężczyzn

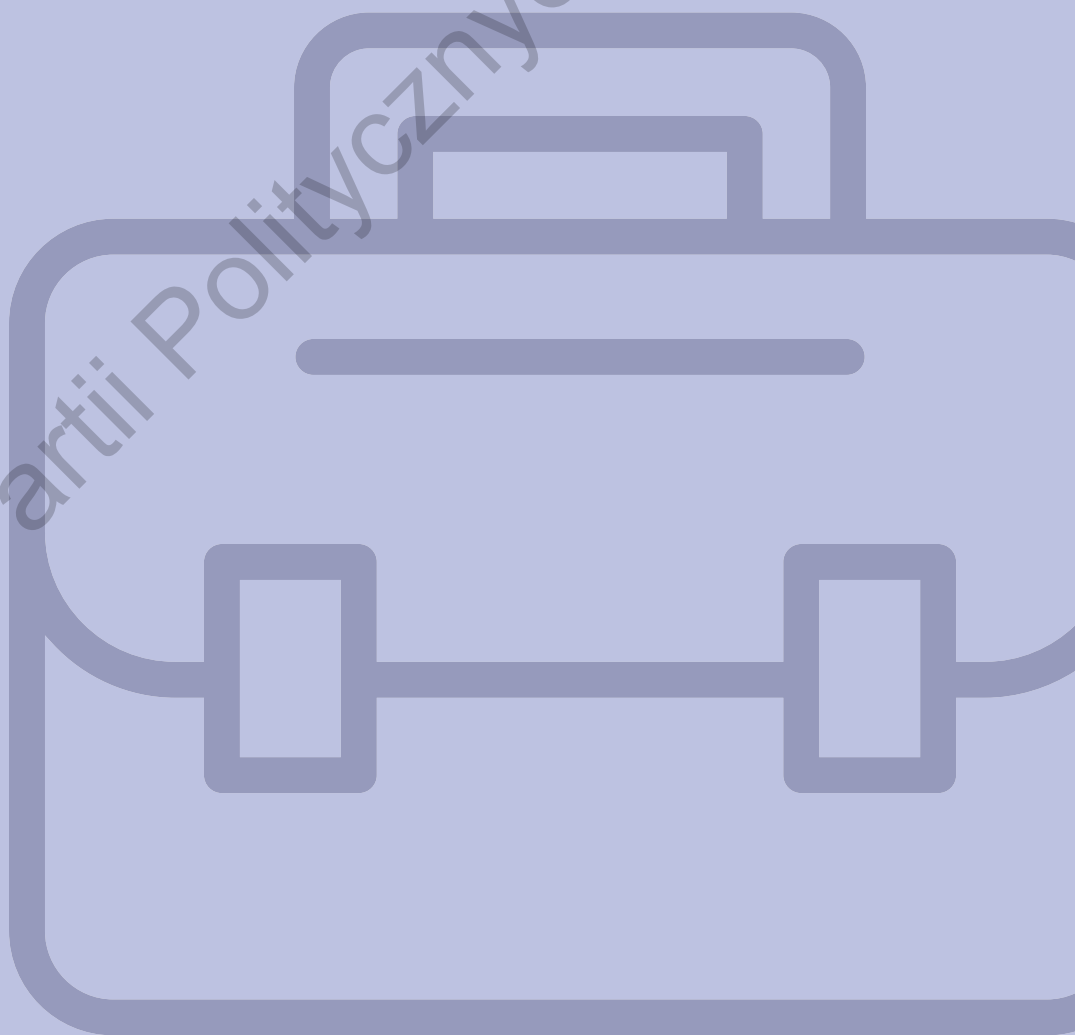
Zobligujemy duże firmy do tego, aby na żądanie pracownika w ciągu 30 dni musiały uzasadnić powód wypłacania określonego wynagrodzenia. Zatrudnieni będą mogli też zażądać informacji o przeciętnych zarobkach osób płci przeciwnej wykonujących takie same lub podobne obowiązki. Dodatkowo wzmocnimy edukację antydyskryminacyjną.

3

Ulga w PIT na powrót z emigracji – poprawa podaży pracy

Wprowadzimy ulgę dla Polaków powracających z emigracji. Już od 2022 r. będą mogli wskazać w zeznaniach podatkowych kwotę do opodatkowania niższą o 50 tys. PLN, podobnie w kolejnym roku.

Archiwum Partii Politycznych ISP PAN

Uczciwa praca – godna płaca – programy

Obniżka podatków dla 18 mln Polaków – kwota wolna na europejskim poziomie

Podniesimy kwotę wolną dla wszystkich pracujących Polaków do 30 tys. PLN. Skutkiem będzie wzrost progresywności klina podatkowego – niższe podatki dla osób o niskich i średnich dochodach. Kwota wolna w wysokości 30 tys. PLN oznacza w istocie brak podatku od płacy minimalnej. Po takiej zmianie kwota wolna w Polsce znajdzie się na poziomie porównywalnym z Niemcami, Francją czy Irlandią. Aby zagwarantować wyższe dochody systemu ochrony zdrowia, zmiany obejmą także wprowadzenie takich samych zasad opłacania składki zdrowotnej dla działalności gospodarczych jak w przypadku umów o pracę (proporcjonalnie do dochodu).

Pierwszy raz od 12 lat podniesimy próg podatkowy

Podniesimy próg podatkowy z 85 tys. do 120 tys. PLN, co pozwoli zatrzymać więcej pieniędzy w kieszeniach przedstawicieli klasy średniej. Od 2019 r. wszyscy podatnicy płacą niższy podatek, bo obniżyliśmy stawkę z 18 do 17 proc., a teraz dochody objęte stawką 32 proc. będą dotyczyły tylko tych uzyskanych powyżej 120 tys. PLN. To oznacza, że z każdej złotówki od kwoty 120 tys. PLN podatek będzie wynosił 32 grosze, a od tej powyżej 85 tys. do 120 tys. – 17 groszy zamiast wcześniejszych 32.

Ulga dla klasy średniej

Ulga w PIT dla osób zatrudnionych na umowę o pracę osiągających roczny dochód w przedziale 70–130 tys. PLN. Dzięki uldze reforma będzie neutralna dla podatników zatrudnionych na umowę o pracę z dochodem od 6 do 10 tys. PLN miesięcznie.

Reforma wsparcia zatrudnienia

Istniejący w Polsce od ponad 20 lat system wspierania zatrudnienia wymaga unowocześnienia – w ramach pla-

nowanej reformy powiatowe urzędy pracy zmienią swoje zadania ukierunkowując działania na wspieranie nie tylko osób poszukujących pracy, ale także pracowników poszukujących możliwości rozwoju i nowych kompetencji i pracodawców poszukujących pracowników. Procedura rejestracji osób bezrobotnych dla potrzeb ubezpieczenia zdrowotnego zostanie przeniesiona do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, co umożliwi zmniejszenie biurokracji w urzędach pracy. Wojewódzkie urzędy pracy kontynuować będą swoje zadania koordynacji wsparcia dla rynku pracy na poziomie regionalnym – współpracując z uczelniami i ośrodkami szkoleniowymi i wspierając planowanie rozwoju kompetencji pracowników. W ramach nowego podejścia do kształcenia ustawicznego umożliwimy wszystkim chętnym możliwość rozwoju zawodowego i osobistego.

Ułatwienie łączenia pracy z życiem rodzinnym

Wprowadzimy ułatwienia dla pracy w niepełnym wymiarze godzinowym. Zmienimy definicję osoby bezrobotnej, by zachęcać do aktywizacji zawodowej w niepełnym wymiarze czasu pracy tych, którzy nie mogą podjąć pracy na pełen etat. Będziemy promować takie praktyki szczególnie w administracji publicznej, instytucjach rządowych i spółkach Skarbu Państwa.

Uregulowanie pracy zdalnej

Stworzymy zapis umożliwiający świadczenie pracy z dowolnego miejsca, w ramach wykorzystania sprzętu zapewnionego przez pracodawcę. Dla ułatwienia organizacji pracy zdalnej proponujemy formułę diety lub ryczałtu na pracę zdalną.

Ulga w PIT na powrót z emigracji

Dzięki polityce gospodarczej rządu Zjednoczonej Prawicy, w ciągu ostatniej kadencji ponad 100 tys. Polaków wróciło do kraju. Może być ich jednak więcej. Powracający Polacy już od 2022 r. będą mogli wskazać w zeznaniach podatkowych kwotę do opodatkowania niższą o 50 tys. PLN, podobnie w 2023 r.

Likwidacja luki w wynagrodzeniach kobiet i mężczyzn

Zobligujemy duże firmy do tego, aby na żądanie pracownika w ciągu 30 dni musiały uzasadnić powód wypłacania określonego wynagrodzenia. Zatrudnieni będą mogli też zażądać informacji o przeciętnych zarobkach osób płci przeciwnej wykonujących takie same lub podobne obowiązki. Dodatkowo wzmocnimy edukację antydyskryminacyjną.

Ograniczenia w stosowaniu „umów śmieciowych”

Ograniczymy wykorzystanie umów cywilnoprawnych, m.in. dzięki pełnemu oskładkowaniu umów zlecenia z perspektywą wprowadzenia jednego kontraktu na pracę.

Godna praca dla młodych

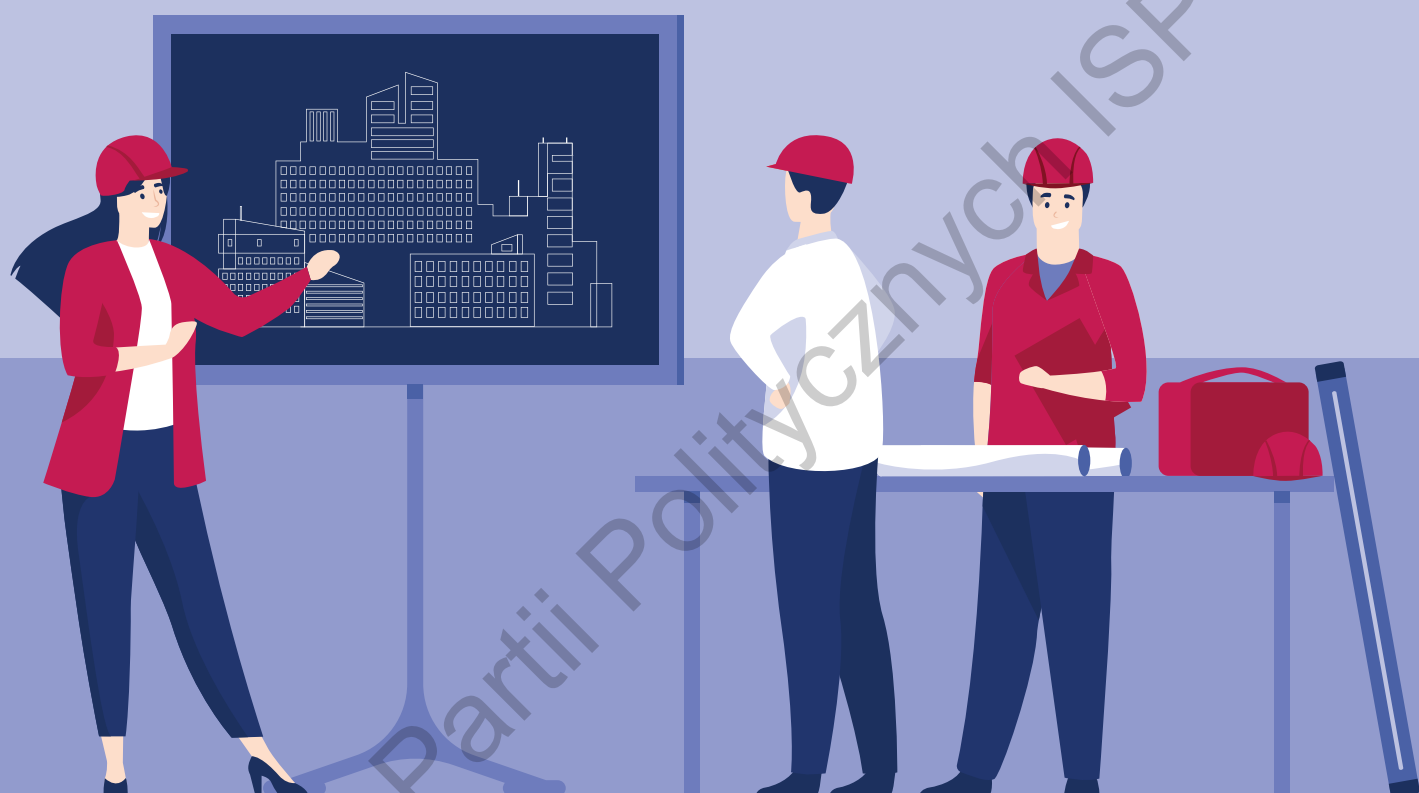
Program ma na celu zwiększenie stabilności zatrudnienia młodych osób przez inwestycje w ich kompetencje i dostarczenie kompleksowego wsparcia zawodowego. Program będzie kierowany do osób poniżej 30. r.ż., a w jego realizację włączone zostaną urzędy pracy we współpracy

z instytucjami szkoleniowymi. W pierwszym etapie urzędy pracy będą współpracować z młodymi osobami w procesie planowania dalszej ścieżki kariery, zapewniając profesjonalne doradztwo zawodowe. W drugim etapie każdemu uczestnikowi programu przysługiwać będzie bonus szkoleniowy, który można będzie zrealizować w wybranych instytucjach szkoleniowych w celu podniesienia bądź zmiany kwalifikacji. Realizacja programu zapewni większą stabilność zatrudnienia młodych pracowników dzięki większemu dopasowaniu ich kompetencji do potrzeb rynku pracy oraz zapewnieniu im dostępu do zatrudnienia w zawodach dobrze płatnych i perspektywicznych.

Wzmocnienie szans rozwojowych mniejszych miejscowości

Stworzymy system zachęt dla firm, aby we współpracy ze strefami ekonomicznymi otwierały swoje filie w mniejszych miastach. Wśród przedsiębiorstw będziemy promować pracę zdalną, aby pracownicy z mniejszych ośrodków mogli znaczną część pracy wykonywać bez potrzeby dojeżdżania. Zaproponujemy partnerstwo inwestycyjne z samorządami w celu powstawania lokalnych centrów pracy zdalnej, w których pracownicy zamieszkujący mniejsze ośrodki będą mogli pracować zdalnie z wykorzystaniem pełnej infrastruktury technologicznej.

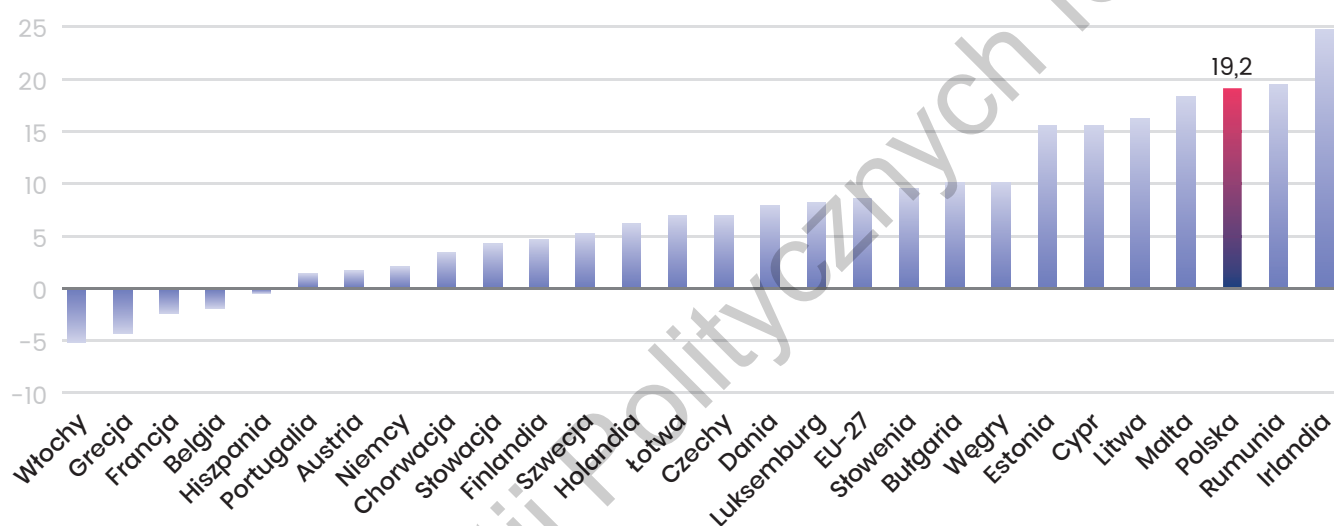
Archiwum Partii Politycznych ISP PAN

Dekada rozwoju - minione 5 lat

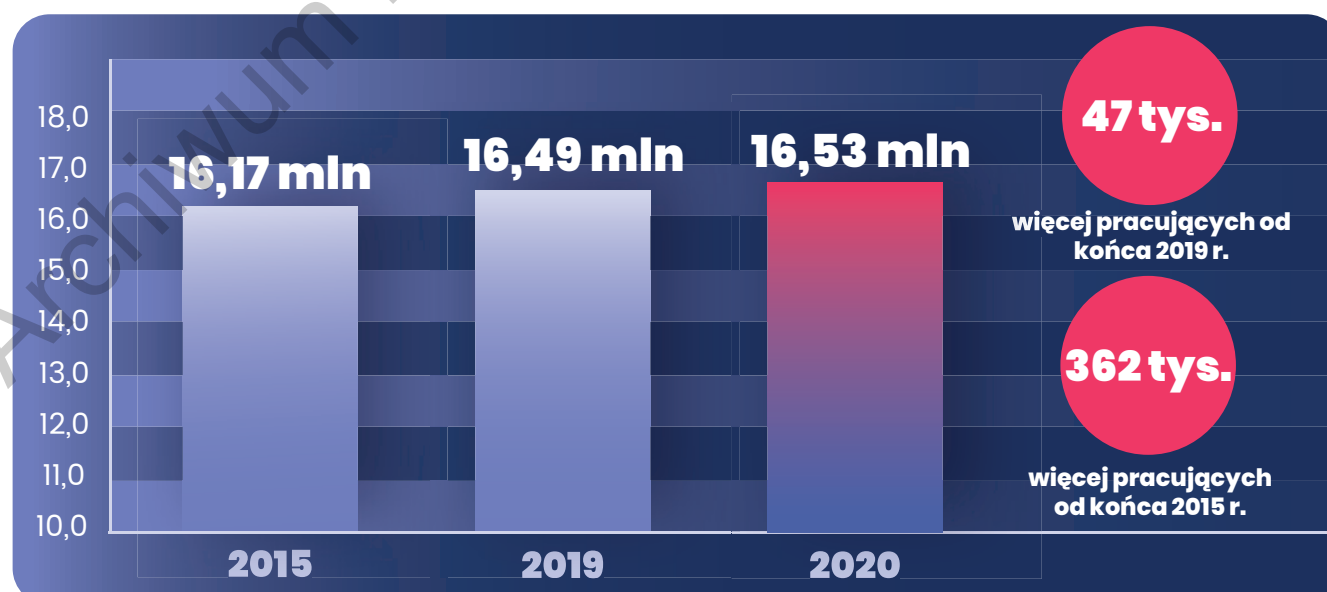
Polska gospodarka wśród najszybciej rozwijających się w UE

w latach 2016–2020 (w proc.)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Eurostat oraz Komisji Europejskiej.

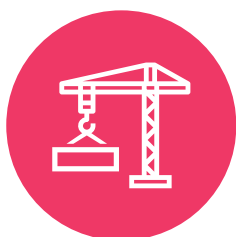
Mimo pandemii wzrosła liczba pracujących

Dane: Liczba pracujących w mln.

Źródło: opracowanie własne na podstawie BAEL.

Inwestycje poprawiły jakość życia milionów Polaków

13 mld PLN

z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych
na inwestycje bliskie ludziom

Ponad 10 mld PLN na 13 tys. km

dróg samorządowych w ramach Rządowego Funduszu
Rozwoju Dróg w latach 2019–2021

Ponad 5 tys. km

torów kolejowych zmodernizowano w latach 2016–2020,
do tego ponad **600** dworców, stacji i przystanków
kolejowych

1228 km

dróg ekspresowych i autostrad oddano
do użytku w latach 2016–2020

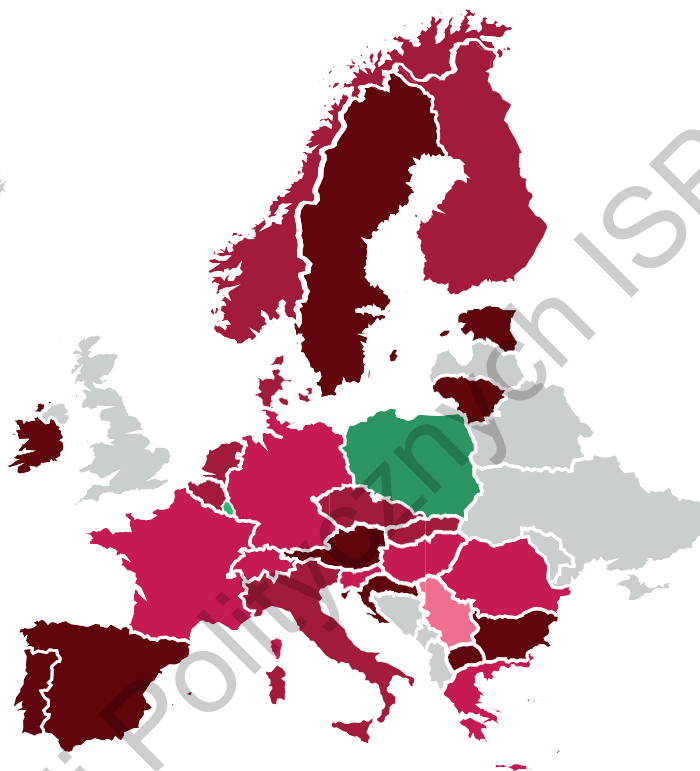

Polski Fundusz Rozwoju zainwestował ponad **10 mld PLN**
od 2016 r., wspierając m.in. **300** innowacyjnych firm

Polska gospodarka radzi sobie z pandemią lepiej niż większość gospodarek w Europie

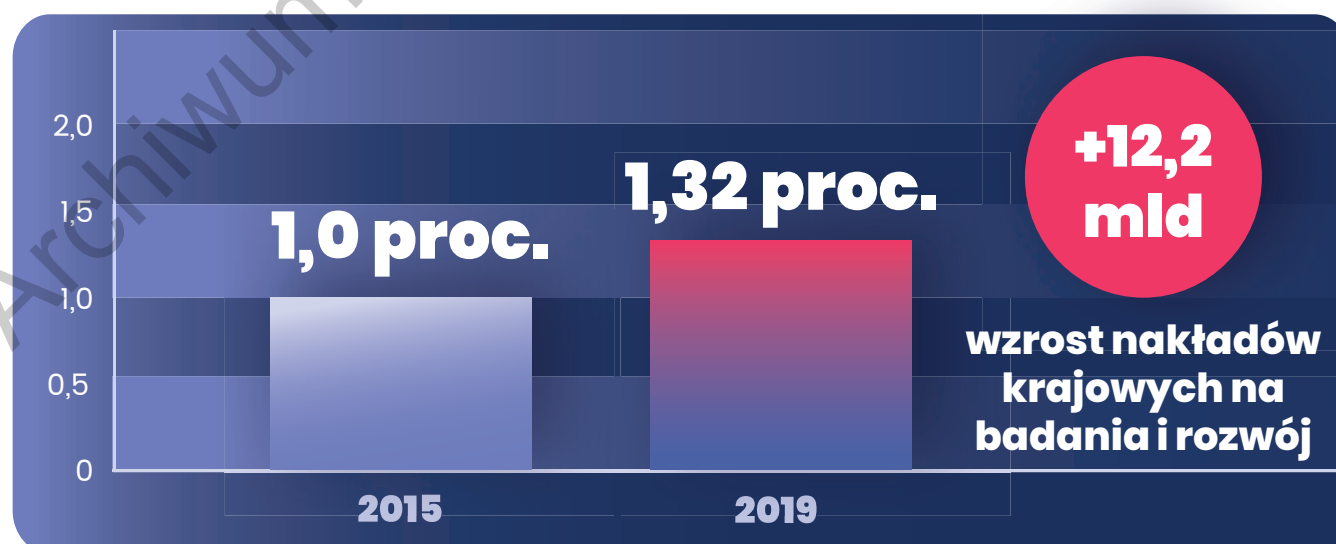
Zmiana zatrudnienia w 2020 r.

- wzrost powyżej 0,5 pkt. proc.
- od 0 do 0,5 pkt. proc.
- od -0,5 do 0 pkt. proc.
- od -1 do -0,5 pkt. proc.
- spadek powyżej 1 pkt. proc.

Więcej wydajemy na badania i rozwój

w relacji do PKB

Źródło: opracowanie własne na podstawie Eurostat.

Najważniejsze zmiany

1

Czas inwestycji – 500 tys. nowych miejsc pracy

Uruchomimy fundusz Polski Ład finansujący modernizację kraju. Te środki – oprócz 770 mld PLN w ramach polityki spójności i funduszu odbudowy – posłużą do osiągnięcia europejskiego poziomu życia. Będzie wspomagał inwestycje w miastach i wsiach w każdej części Polski.

2

Subwencja inwestycyjna dla samorządów

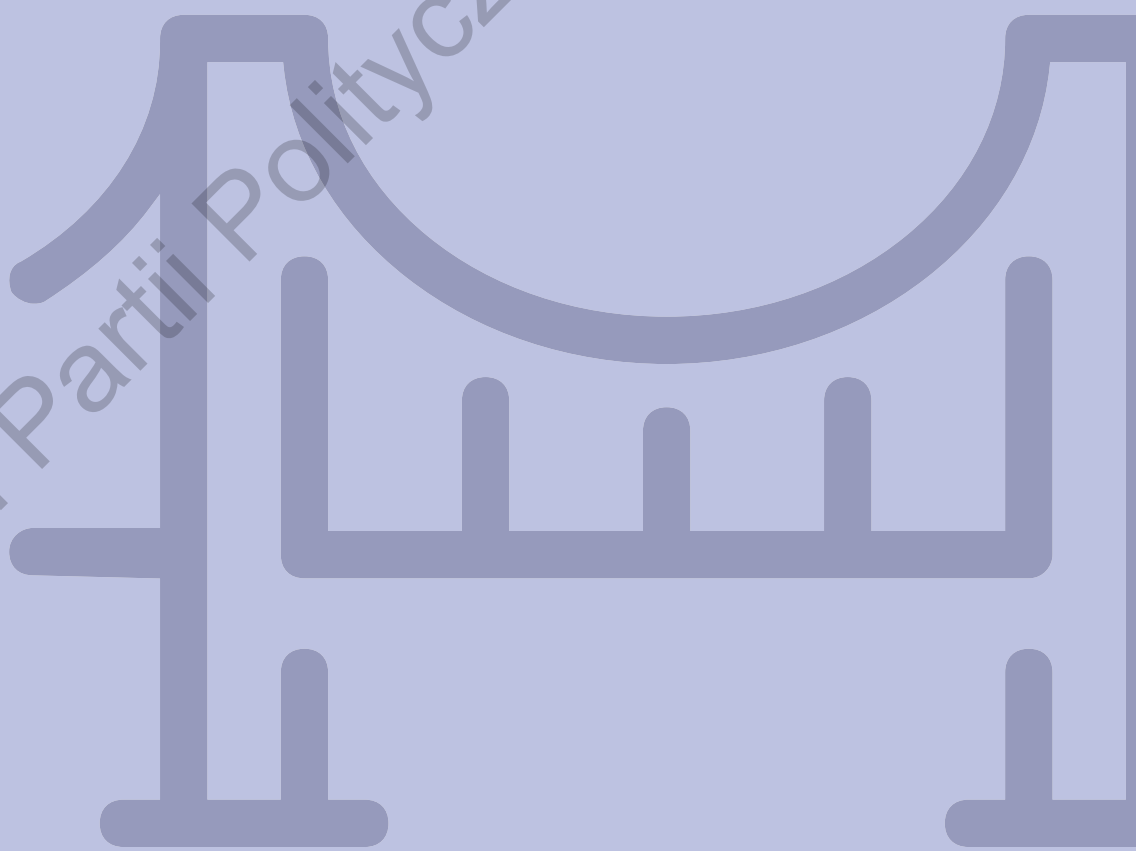
Wprowadzimy nową subwencję dla samorządów na cele inwestycyjne, która pozwoli im zniwelować zmiany w podatku dochodowym.

3

Polonizacja zamówień publicznych

Wesprzemy specjalizację polskich spółek w taki sposób, aby stały się atrakcyjnymi partnerami lub samodzielnymi podmiotami w realizacji zamówień publicznych.

Archiwum Partii Politycznych ISP PAN

Dekada rozwoju - programy

500 tys. nowych miejsc pracy

W czasie kryzysu państwo musi wziąć na siebie rolę głównego inwestora. Dzięki emisji obligacji rozwojowych możliwe będzie uruchomienie przez Bank Gospodarstwa Krajowego funduszu, który po ustaniu pandemii sfinansuje odbudowę i modernizację kraju. Te środki – oprócz 770 mld PLN w ramach Polityki Spójności i Funduszu Odbudowy – posłużą do osiągnięcia europejskiego poziomu życia. Fundusz Polski Ład da nie tylko impuls rozwojowy, ale także realnie zmieni jakość życia mieszkańców zarówno dużych, jak też średnich i małych miast. Będzie wspomagał finansowo następujące zadania:

1. NOWOCZESNA INFRASTRUKTURA

rozbudowa sieci autostrad i dróg ekspresowych, rozwój i remont dróg lokalnych, inwestycje w drogi kolejowe, budowa obwodnic, likwidacja niebezpiecznych miejsc

- ponad **2 tys. km** nowych dróg ekspresowych i autostrad
- ponad **100** mostów i obwodnic
- przebudowa **50 tys. km** dróg, wielu kilometrów chodników lub ścieżek rowerowych, remont miejscowych mostów, **tyście** bezpiecznych przejść dla pieszych

2. TRANSPORT

nowe i ekologiczne tabory, rozbudowa kolei aglomeracyjnej, inwestycje w porty i centra logistyczne

- **tyście** nowych nisko i zeroemisyjnych autobusów wymiany taboru autobusowego
- nowe koleje aglomeracyjne
- rozbudowa strategicznych portów i centrów logistycznych
- **15 tys. km** zmodernizowanych dróg kolejowych.

3. DOSTĘPNE USŁUGI SPOŁECZNE

modernizacja placówek medycznych, edukacyjnych sportowych i kulturalnych, rewitalizacja przestrzeni publicznej

- remont i doposażenie **700** małych oddziałów szpitalnych rocznie i **200** większych
- zwiększenie dostępności do opieki medycznej, w tym m.in. **setki** nowych pracowni specjalistycznych (tomografów, rezonansów)
- budowa żłobków dla **10 tys.** dzieci, setki przedszkoli,

ponad **4 tys.** świetlic oraz remonty w prawie **4 tys.** szkół

- rozwój lokalnej infrastruktury społecznej: **setki** świetlic wiejskich, domów seniora, centrów integracji i domów pomocy
- **setki** działań z zakresu zazieleniania miast
- wsparcie dla modernizacji **3,6 tys.** boisk, centrów sportowych czy ogólnodostępnej infrastruktury fitness
- zwiększenie do 80 proc. dofinansowania na budowę blisko **300** sal gimnastycznych i **100** basenów w gminach, które nie posiadają takich obiektów
- rewitalizacja lub unowocześnienie co najmniej **300** obiektów infrastruktury kulturalnej i turystycznej

4. CYFROWA POLSKA

nowa infrastruktura informatyczna, walka z wykluczeniem cyfrowym

- 5G we **wszystkich** obszarach miejskich i wzdłuż głównych szlaków komunikacyjnych do 2025 r.
- ucyfrowienie **wszystkich** chętnych samorządów i lokalnych usług publicznych
- **setki kilometrów** światłowodów umożliwiających szybką transmisję danych
- dokończenie likwidacji białych plam w dostępie do internetu – ponad milion kolejnych gospodarstw domowych mających szerokopasmowy dostęp do internetu

5. INWESTYCJE W TWÓJ DOM

rozbudowa sieci wodno-kanalizacyjnej, budowa lokalnych oczyszczalni, program wymiany źródeł ciepła, fotowoltaika, mała retencja

- **tyście kilometrów** nowoczesnej sieci wodno-kanalizacyjnej i **kilkaset** nowych oczyszczalni
- blisko **milion** budynków z nowym, ekologicznym źródłem ciepła dzięki programowi Czyste Powietrze
- **setki tysięcy** domów z dofinansowaną instalacją fotowoltaiczną dzięki programowi Mój Prąd
- **setki tysięcy** domów z instalacją retencji wody w ramach programu Moja Woda

6. CZYSTA ENERGIA

rozbudowa sieci energetycznej, rozwój technologii OZE, modernizacja ciepłowni:

- **setki** kilometrów nowoczesnej infrastruktury energetycznej
- **500 mln EUR** na inwestycje w farmy wiatrowe oraz infrastrukturę towarzyszącą
- **120** nowych lub zmodernizowanych ciepłowni

Na co przede wszystkim przeznaczone będą inwestycje z Polskiego Ładu:

Wsparcie dla instytucji publicznych i samorządów pozwoli im realizować plany inwestycyjne bez zwiększania zadłużenia. Wsparcie inwestycyjne będzie też impulsem rozwojowym dla całego kraju, który pomoże utrzymać miejsca pracy i złagodzi skutki dekonstrukcji wywołanej przez pandemię. Dzięki temu Polacy skorzystają na poprawie jakości ich otoczenia, a polskie firmy – główni wykonawcy zadań inwestycyjnych – będą mogły utrzymywać i tworzyć nowe miejsca pracy.

Subwencja inwestycyjna dla samorządów

Z powodu zmian w podatku dochodowym mniej środków zostanie w budżetach samorządów, a zamiast tego więcej w kieszeniach Polaków. Ten ubytek zniwelujemy nową subwencją dla samorządów na cele inwestycyjne.

Wielkie programy infrastrukturalne

Via Carpatia, Via Baltica, Rail Baltica, rozbudowa Portu Gdańskiego, przekop Mierzei Wiślanej – to tylko wybrane projekty strategiczne, których realizacja po kryzysie pandemicznym stanie się kółem zamachowym gospodarki, dającym nowy impuls rozwojowy. Pomogą utrzymać miejsca pracy i złagodzić skutki dekonstrukcji wywołanej przez pandemię.

Inwestycje kolejowe

W ciągu pięciu lat zbudujemy lub zmodernizujemy 15 tys. kilometrów torów kolejowych w całej Polsce. Ułatwią one korzystanie z transportu kolejowego i wyeliminują białe plamy komunikacyjne. Program przystankowy umożliwi lokalny rozwój kolei również w mniejszych miejscowościach, które do tej pory były wykluczone komunikacyjnie. Będzie stanowił mocne wsparcie dla lokalnych społeczności.

Koleje aglomeracyjne

Dynamiczny rozwój obszarów metropolitalnych w ostatnich latach tworzy coraz większe wyzwanie dla komunikacji zbiorowej. Jednym z dokuczliwych problemów wielu aglomeracji jest brak skoordynowanego i sprawnego transportu zbiorowego. Projekt Kolei Aglomeracyjnych będzie rozwiązaniem tych bolączek.

Centralny Port Komunikacyjny

Celem tej inwestycji jest integracja transportu lotniczego, kolejowego i drogowego. Potencjał CPK pozwoli na stworzenie ponad 150 tys. miejsc pracy. Jednocześnie budowa CPK podniesie polski PKB szacunkowo nawet o 3,2 proc. Ta inwestycja to miara wyzwań rozpoczętej dekady.

Inwestycje portowe

Transport morski i intermodalny to podstawa łańcuchów dostaw XXI wieku. Budowa Portu Centralnego w Gdańsku, utworzenie dwóch terminali kontenerowych, terminalu off-shore, LNG, przestrzeni dla stoczni i statków pasażerskich, dalsza rozbudowa portów w Szczecinie i Świnoujściu, w tym budowa toru żegludowego do głębokowodnego terminala kontenerowego w Świnoujściu – to cele, które zrealizujemy. Zdolności przeładunkowe polskich portów poprawi również budowa szerokiego toru do portów Trójmiasta.

Infrastruktura cyfrowa

Dalszy rozwój telekomunikacyjnej sieci dla urządzeń mobilnych przyniesie likwidację białych plam, a cała Polska zyska dostęp do sygnału dającego możliwość wykorzystania sieci 5G. Dzięki zwiększeniu wydatków na Fundusz Szerokopasmowy każde gospodarstwo, urząd czy szkoła zyskają dostęp do szybkiego światłowodowego połączenia teleinformatycznego.

Podwojenie liczby dróg szybkiego ruchu do 2025 r.

W latach 2008–2015 zbudowano oraz wsparto budowę i modernizację 16 854 km dróg wobec ok. 26 000 km w latach 2016–2023. W porównaniu z 2015 r. zwiększyliśmy sieć dróg szybkiego ruchu o ponad 40 proc. W 2025 r. będzie w Polsce ponad dwa razy więcej dróg szybkiego ruchu niż w 2015 r. Dzięki rządowemu programowi wsparcia modernizacja dróg lokalnych przebiega dwukrotnie sprawniej niż za poprzednich rządów.

Pełne połączenie miast wojewódzkich siecią szybkich dróg

Do 2030 r. chcemy dokończyć budowę całej sieci dróg szybkiego ruchu w Polsce, a następnie uzupełniać ją o kolejne odcinki wskazane przez lokalne społeczności. Obok realizowanych prac, jak dokończenie autostrady A1 oraz drogi S19 między Lublinem a Rzeszowem, należy ukończyć budowę wschodniego odcinka A2. Kluczowa dla rozwoju północno-zachodniej Polski jest budowa drogi S10 łączącej Szczecin, Piłę, Bydgoszcz, Toruń i Warszawę, a także S8 między Wrocławiem a Kłodzkiem. Rozpocznemy też prace na odcinku S19 między Lublinem a Białymstokiem. Wybudujemy zachodnią obwodnicę Szczecina. Będziemy kontynuować rozpoczętą przez rząd PiS budowę drogi S11 ze Śląska do Koszalina i Kołobrzegu. Zainicjujemy również procedurę podnoszenia klas dróg krajowych o znaczeniu subregionalnym, np. DK94 na zachód od Wrocławia.

Połączenie małych miast z infrastrukturą kolejową

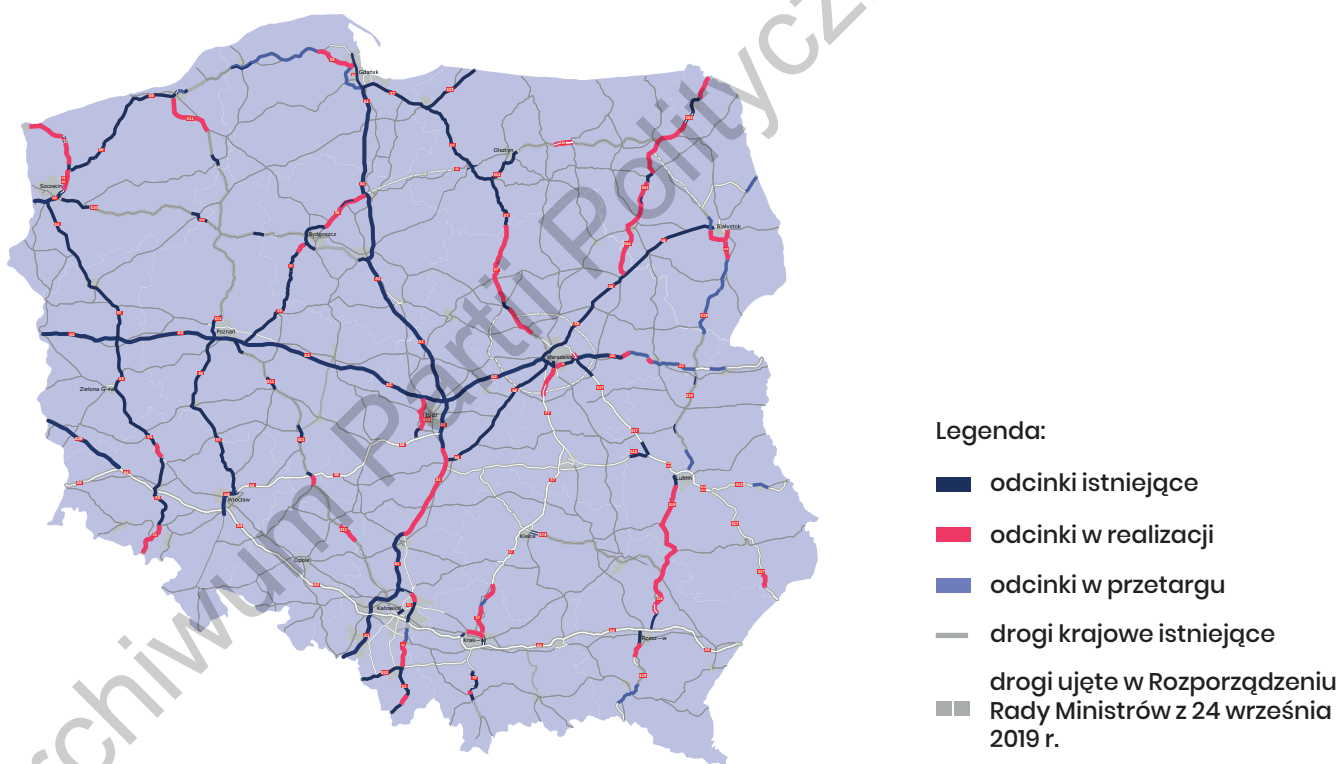
Działania podejmowane przez rząd Prawa i Sprawiedliwości od 2015 r. służą rozwijaniu i przywracaniu infrastruktury kolejowej, likwidowanej przez poprzednie rządy zwłaszcza w powiatach. Kontynuacją tych działań będzie rozszerzenie połączeń do mniejszych lokalizacji przez dodanie do dotychczasowych połączeń kolejowych uzupełniających tras autobusowych, będących w gestii PKP. W tym celu w kolejnych latach przeznaczymy 70 mln PLN rocznie na świadczenie usług transportu między funkcjonującymi stacjami kolejowymi a miejscowościami w ich okolicy. Zapewni to mieszkańcom terenów małych miast i wsi swobodny dostęp do komunikacji kolejowej. W ramach tego samego biletu pasażer będzie mógł dojechać do wybranej stacji

kolejowej oraz dalszej, mniejszej lokalizacji autobusem uzupełniającym trasę pociągu. W ten sposób wykluczone i niedostępne dotychczas miejscowości zostaną włączone do infrastruktury kolejowej w Polsce.

Polonizacja zamówień publicznych

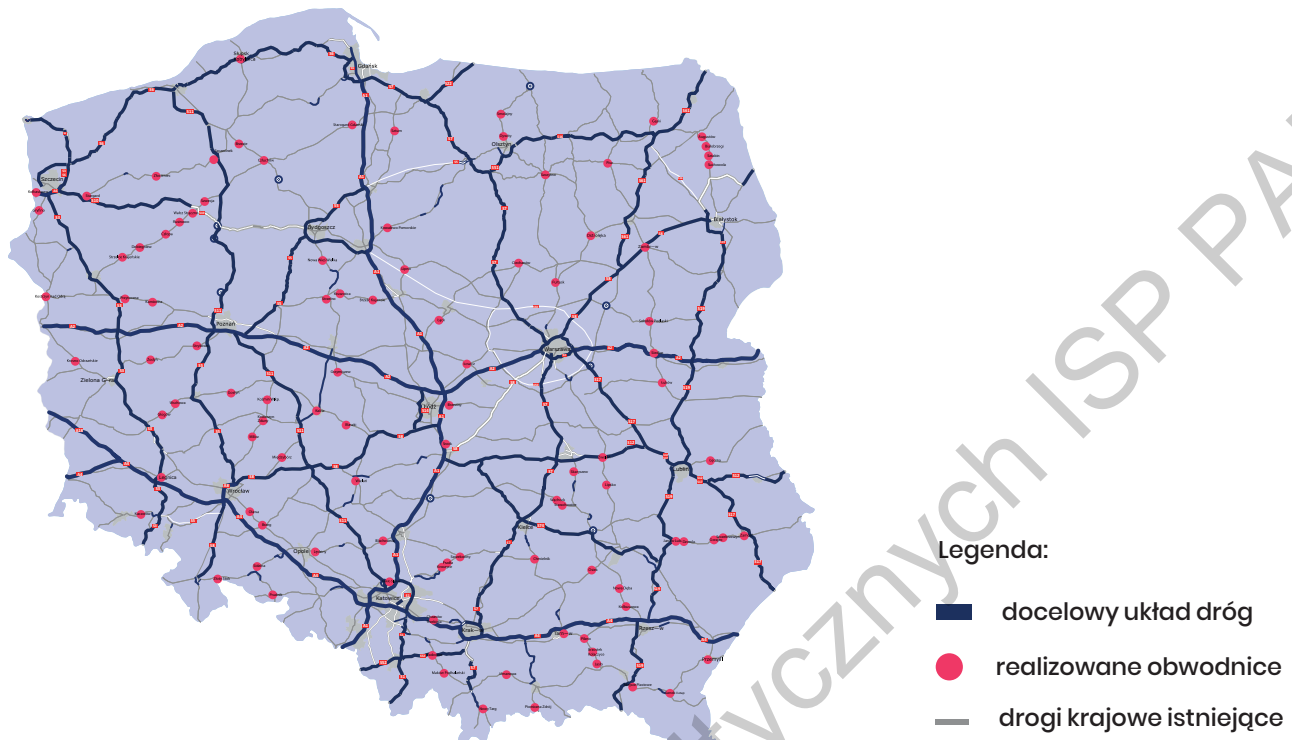
Chcemy, aby rynek zamówień publicznych mocniej otwierał się na rodzime MŚP. W tym celu przyjmujemy Politykę Zakupową Państwa, której celem będzie nadanie pożądanego kierunku działaniom zakupowym zamawiających, zwłaszcza przez promocję wzrostu potencjału wykonawców należących do tego sektora. Ponadto wprowadzimy przepisy tworzące polski system certyfikacji wykonawców zamówień publicznych. Ograniczy to obowiązki formalne związane z udziałem w postępowaniach oraz przyspieszy procedury zakupu.

Mapa 1. Plan budowy dróg krajowych do 2025 r.

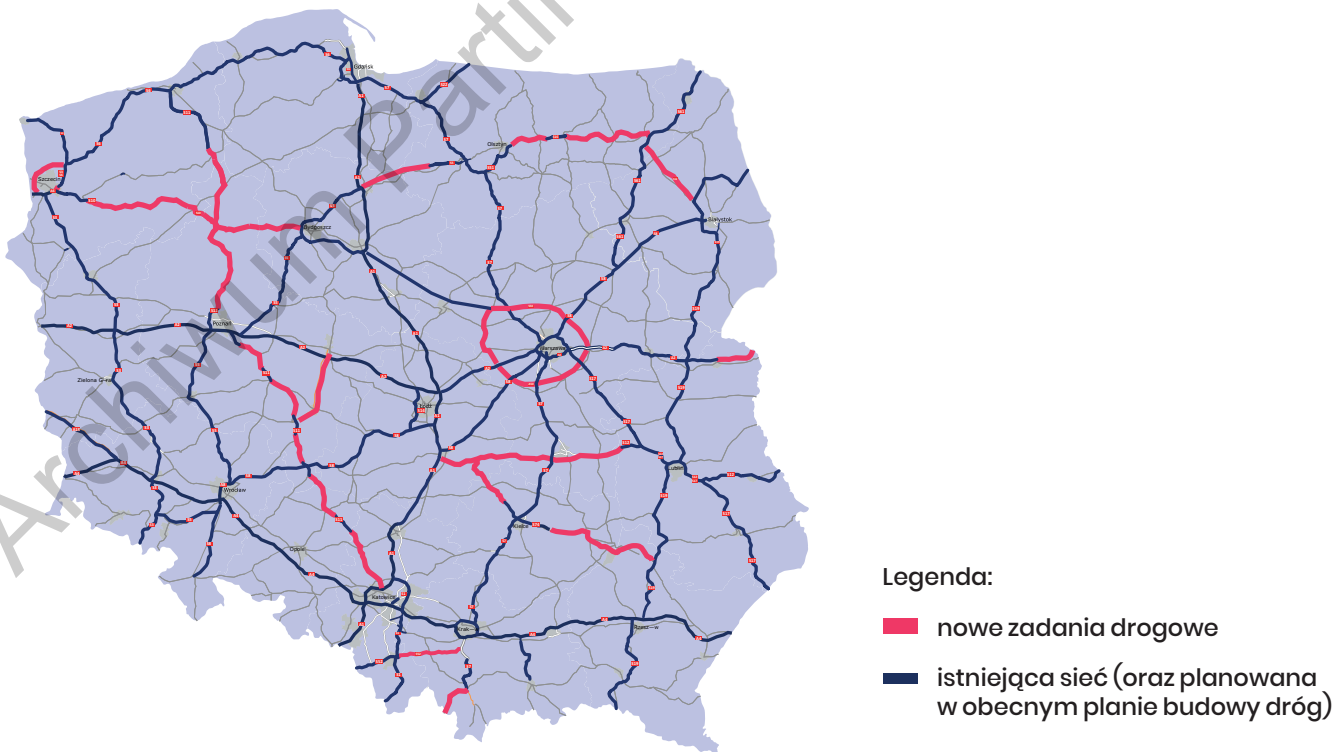
Źródło: opracowanie własne na podstawie: Piotr Bujanowicz – GDDKiA – BGD – 12.2020.

Mapa 2. Mapa docelowego układu dróg i planu obwodnic

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Piotr Bujanowicz – GDDKiA – BGD – 01.2021.

Mapa 3. Program budowy dróg krajowych na lata 2020–2030

Źródło: opracowanie własne na podstawie: danych Ministerstwa Infrastruktury – 01.2021.

Dzięki temu powstanie system, który będzie sprzyjał przede wszystkim przedsiębiorcom posiadającym realny potencjał zbudowany na lokalnych zasobach. Będziemy kontynuować kierunek obrany w nowym Prawie zamówień publicznych, które weszło w życie w tym roku i wzmocniło pozycję MŚP, m.in. dzięki wprowadzeniu katalogu klauzul obowiązkowych i zakazanych, ograniczeniu wysokości i zakresu kar umownych czy wprowadzeniu obowiązku częściowych płatności i zaliczek w dłuższych umowach.

Drogi wodne

Dzięki rozwojowi dróg wodnych będzie możliwe wykorzystanie głównych zalet transportu śródlądowego. Jedną z nich jest znaczące odciążenie ruchu drogowego.

Modułowe centra lokalnej wspólnoty

Wprowadzimy program dofinansowania budowy centrów lokalnej wspólnoty na bazie wcześniej stworzonego planu modułowego. Budownictwo modułowe, dzięki nowym technologiom, jest coraz bardziej doceniane. Prefabrykowane moduły to już nie tylko synonim architektury tymczasowej, ale budynków użyteczności publicznej, takich jak szkoły, przedszkola czy hotele. Największym atutem budownictwa modułowego jest szybki czas realizacji inwestycji, ale także zmiana funkcji, które pełnią budynki samorządowe. Gminy będą miały możliwość dostosowania funkcjonalności budynków do potrzeb lokalnej społeczności, np. koncentrując się na tym, by było to miejsce spotkań, aktywizacji społecznej i przedsiębiorczości. Budynek ten będzie mógł ulegać zmianom po jakimś czasie wraz ze zmianami społeczności lokalnej, co będzie wymagać mniejszych nakładów inwestycyjnych, a jego modyfikacja, co istotne, będzie prostsza niż w przypadku budownictwa tradycyjnego.

Odbudowa Pałacu Saskiego

W 2023 r. rozpoczniemy odbudowę Pałacu Saskiego, realizując tym samym polityczny testament Lecha Kaczyńskiego, który jako prezydent Warszawy zainicjował starania na rzecz tego dzieła. Rekonstrukcje fasad budynków przywrócą stan z sierpnia 1939 r., natomiast wnętrza będą użytkowe i nowoczesne.

Granty na infrastrukturę dla gmin inwestujących w budownictwo mieszkaniowe

Gminy, które zaangażują się w budowę mieszkań komunalnych lub w ramach SIM, TBS (w tym na zasadach „lo-

kal za grunt”), będą mogły uzyskać dodatkowe wsparcie na inwestycje towarzyszące (np. budowa dróg, kanalizacji, szkół, przedszkoli). Za każde zrealizowane przedsięwzięcie mieszkaniowe gmina otrzyma grant na pokrycie 10 proc. takiej inwestycji towarzyszącej.

Krajowy Fundusz Rewitalizacji

Wdrożymy fundusz finansujący gminne programy rewitalizacji (także miejskich kamienic). Procedura pozyskiwania środków z KFW będzie bardzo prosta. Najpierw gminy będą występować z wnioskami o dotacje na dofinansowanie inwestycji, m.in. mieszkaniowych, infrastrukturalnych i środowiskowych. Po zrealizowaniu określonych celów dotacje będą przekształcane w bezzwrotne granty.

Katalog standardów urbanistycznych

Chcemy, aby miasta i wsie były dla mieszkańców naprawdę przyjazne. Dlatego wprowadzimy nowe, powszechnie obowiązujące standardy urbanistyczne, które zagwarantują dostęp do podstawowych usług społecznych, takich jak szkoły, przedszkola czy tereny zielone. Przedstawimy katalog uwzględniający różnorodną specyfikę poszczególnych miast i wsi. Będzie on stosowany przy opracowywaniu zasad zabudowy i zagospodarowania terenów.

Lokal za grunt

„Lokal za grunt” to nowa możliwość współpracy samorządów z inwestorami. W tym modelu inwestor może pozyskać od samorządu grunt pod inwestycję w zamian za prawa do części wybudowanych lokali. Otrzymane lokale mieszkalne gmina będzie mogła przeznaczyć na potrzeby rodzin, które nie są w stanie kupić lub wynająć mieszkania po cenach rynkowych, a w przypadku lokali użytkowych – otworzyć w nich np. przedszkole czy punkt aktywności lokalnej. Podobne rozwiązania funkcjonują w wielu państwach, np. USA, Szwajcarii, Wielkiej Brytanii, Holandii. Poza zwiększeniem dostępności mieszkań regulacja ta przyczyni się do zmniejszania rozwarstwienia społecznego i segregacji przestrzennej.

Cyfryzacja procedur inwestycyjno-budowlanych

Jednym z największych wyzwania, ale jednocześnie szans w dziedzinie budownictwa, jest obecnie cyfryzacja procesu budowlanego. Rząd wspólnie z Głównym Urzędem Nadzoru Budowlanego przygotował pakiet rozwiązań wprowadzających ułatwienia cyfrowe do ustawy Prawo Budowlane, w tym możliwość składania określonych do-

kumentów w procesie inwestycyjno-budowlanym w postaci elektronicznej. Cyfryzacja procesu budowlanego umożliwi jego unowocześnienie, uproszczenie i przyspieszenie. Cyfryzacja wpłynie też na przejrzystość w ustalaniu kolejności rozpatrywania poszczególnych spraw urzędowych. Postępujące cyfryzacje administracji i branży budowlanej zaczną ze sobą współgrać, wywołując efekt synergii – spójnego, nowoczesnego podejścia do przebiegu procesu inwestycyjnego.

Nowa jakość w spółdzielniach mieszkaniowych

Spółdzielnie mieszkaniowe obejmują dziś ok. 4 mln mieszkań. To wielki potencjał, który trzeba rozwinąć. Dlatego zapewnimy spółdzielcom większe prawa w procesach decyzyjnych. Wprowadzimy kadencyjność prezesów i zarządów oraz zasadę ich wybierania przez wszystkich członków spółdzielni (a nie np. tylko przez radę nadzorczą). Zagwarantujemy również większą transparentność funkcjonowania spółdzielni przez rozszerzenie prawa członków do informacji o jej działalności.

Spółeczna Agencja Najmu

Bezpieczny najem z czynszem w przystępnej cenie zbyt długo był tylko marzeniem. Pora wreszcie to zmienić. Agencje najmu to instytucje, które dzięki preferencyjnym rozwiązaniom podatkowym oraz gwarancji długookresowej umowy będą mogły dzierżawić lokale z rynku po niższych cenach, a następnie wynajmować je wskazanym przez gminę lokatorom. Beneficjenci otrzymają dodatkowo dopłatę do czynszu w ramach programu Mieszkanie na Start.

Wsparcie dla montażu instalacji OZE w budynkach wielorodzinnych

Zaoferujemy wsparcie, które sprawi, że instalacje OZE w budynkach wielorodzinnych będą bardziej opłacalne. Podobną pomoc finansową skierujemy także do wspólnot mieszkaniowych.

Spółeczne Inicjatywy Mieszkaniowe (SIM)

SIMy to nowy filar programu mieszkaniowego. Powstające w całej Polsce z udziałem gmin i Krajowego Zasobu Nieruchomości spółki staną się wehikułem budowy nowoczesnych mieszkań na wynajem o umiarkowanym czynszu.

Przeciwdziałanie rozproszaniu zabudowy

Aby standard urbanizacyjny w Polsce faktycznie się podniósł, potrzebujemy oparcia planu ogólnego na precyzyjnej i racjonalnej strategii rozwoju. Nowe inwestycje na podstawie indywidualnych decyzji administracyjnych będą możliwe wyłącznie w ramach uzupełniania istniejącej zabudowy, z dostępem do drogi, na terenach w pełni wyposażonych w niezbędne media i spełniających ustawowe wymagania dostępności do obiektów infrastruktury społecznej. Zwiększenie zwartości zabudowy przyczyni się do zmniejszenia nakładów na transport przy realizacji nowych inwestycji, zminimalizuje koszty wyposażenia w niezbędną infrastrukturę techniczną i poprawi warunki bytowe mieszkańców.

Reforma planowania i zagospodarowania przestrzennego

Dzięki zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, od 2025 r. każda gmina w Polsce będzie dysponowała planem ogólnym, powiązany ze strategią rozwoju. Plan w elastyczny sposób będzie określał ramy lokalizacyjne dla nowej zabudowy, uwzględniając istniejące potrzeby rozwojowe gmin. Szczegółowe rozstrzygnięcia zapadną na poziomie planu zabudowy, a także zintegrowanych projektów inwestycyjnych, w ramach których możliwe będzie zawarcie partnerstwa publiczno-prywatnego w zakresie podziału obowiązków inwestycyjnych między gminą i inwestorem.

Wprowadzenie własności warstwowej

W wielu miejscach w Polsce mamy dużo niewykorzystanej przestrzeni, szczególnie w dużych miastach. Chodzi m.in. o tereny nad liniami kolejowymi, które są bardzo atrakcyjne, ale na których przeprowadzenie inwestycji w zabudowę jest bardzo trudne. Obecne uregulowania prawne wykluczają też możliwość sprzedaży powierzchni nad torami, co skutkuje niemożliwością wykorzystywania tych terenów do rozwoju miast i pozbawia PKP S.A. możliwości zarobku. Prawo własności warstwowej, w różnych formułach występuje w regulacjach prawnych innych państw europejskich (np. w Niemczech, Szwecji, czy Francji). Dzięki rozwiązaniom prawnym proces inwestycyjny w wielu miastach zostanie uproszczony m.in. dzięki możliwości łatwiejszego finansowania.

Archiwum Partii Politycznych ISP PAN

Rodzina i dom w centrum życia

- minione 5 lat

148 mld PLN

z programu 500+ wsparło 6,6 mln dzieci

o 309 tys.

zmniejszyła się liczba dzieci żyjących w ubóstwie

220 mln PLN

wykorzystały rodziny z Bonu Turystycznego w 2020 r.

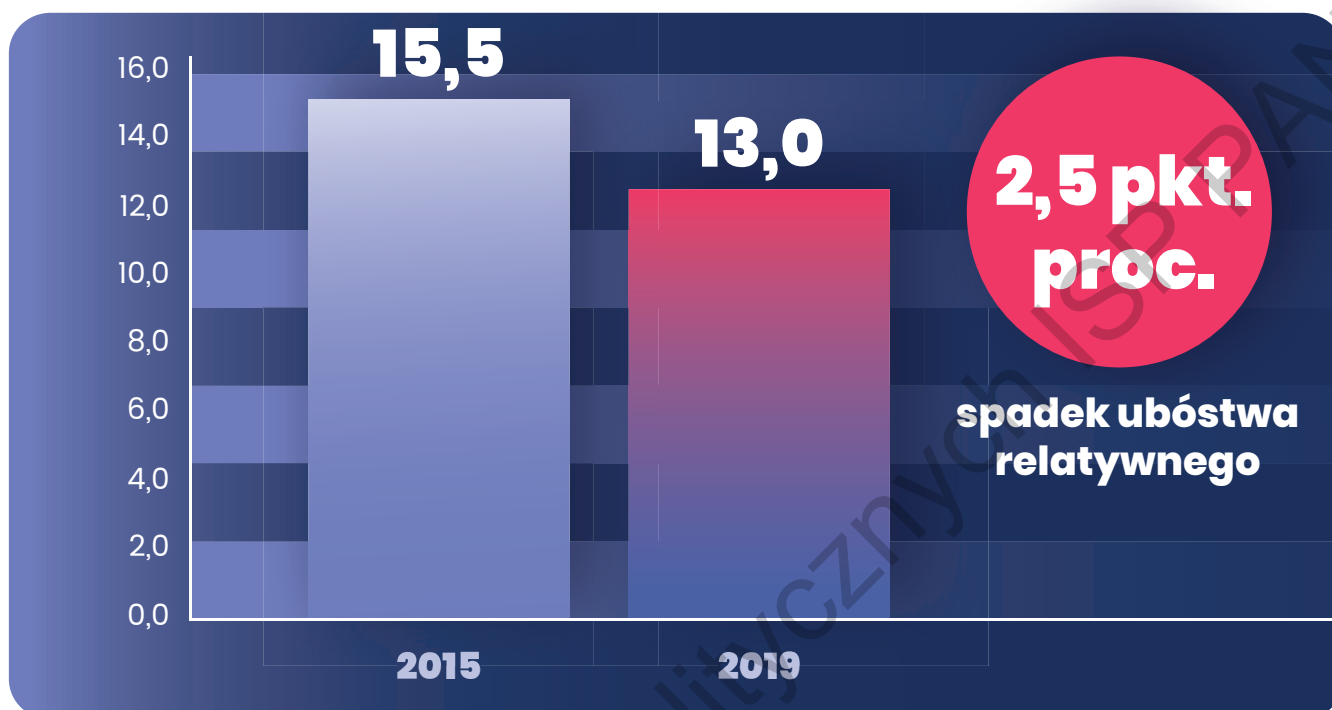

Niższy VAT na żywność dla niemowląt, pieluszki, smoczki, foteliki samochodowe

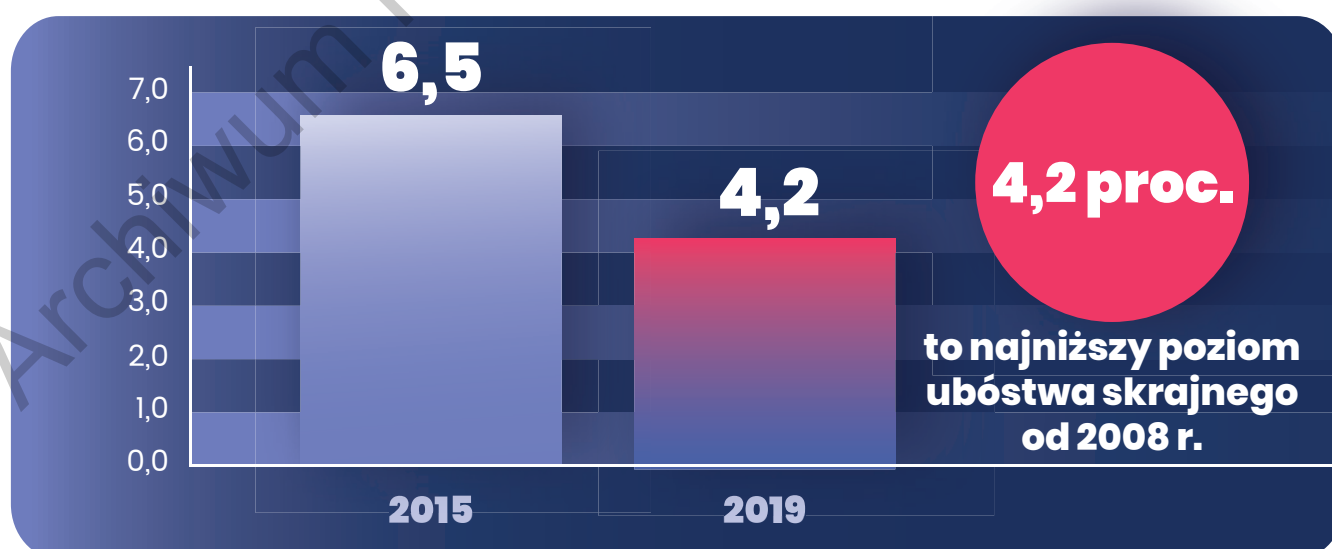
Wprowadzono zakaz odbierania dzieci z powodu ubóstwa

Maleje ubóstwo relatywne

Dane: zasięg ubóstwa relatywnego.
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

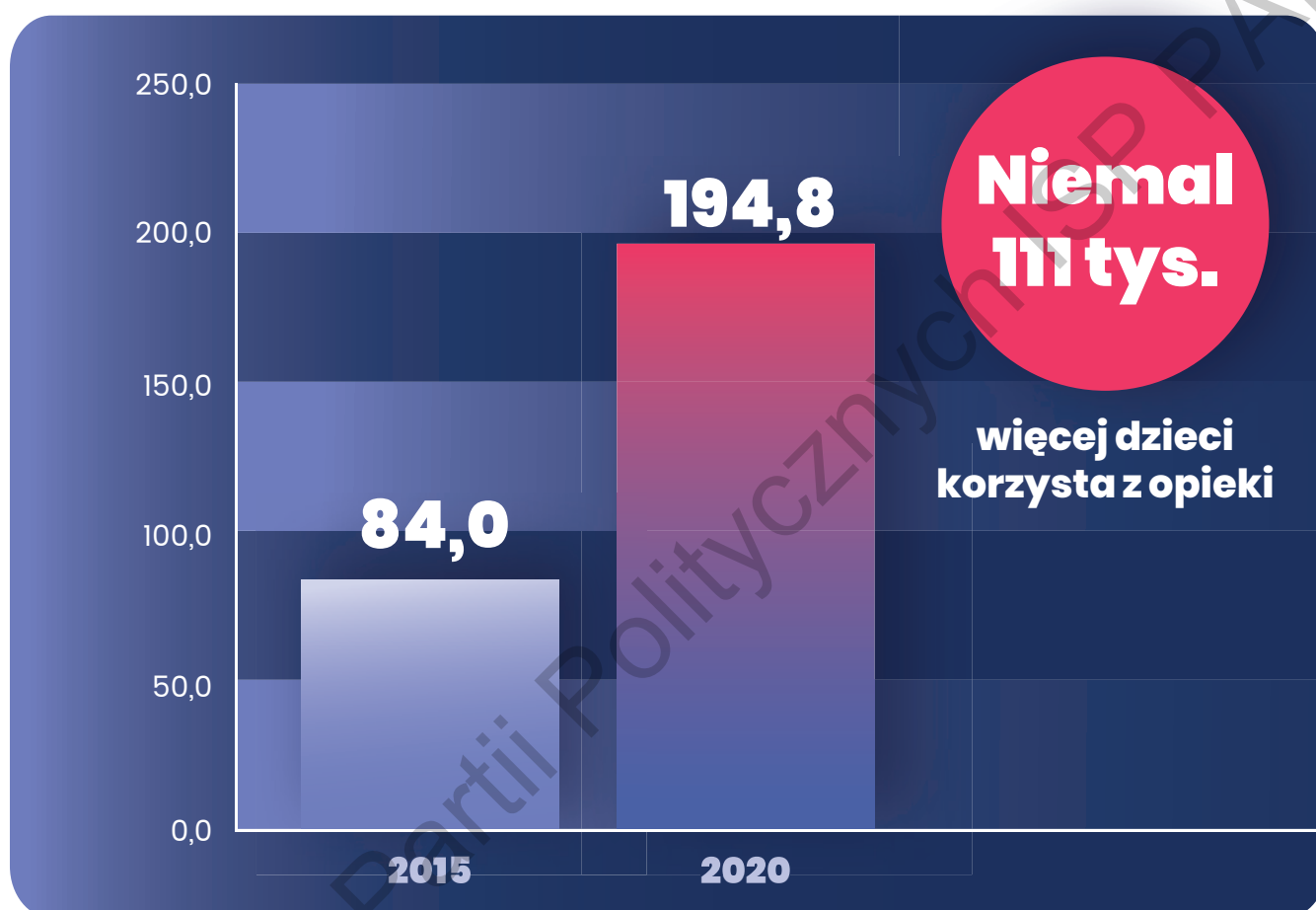
Maleje ubóstwo skrajne

Dane: zasięg ubóstwa skrajnego.
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Dwukrotnie więcej dzieci do 3. roku życia objętych opieką instytucji opiekuńczych

Dane: liczba dzieci objętych opieką w latach 2015 i 2020 (w tys.).
Źródło: opracowanie własne na podstawie: gov.pl/rodzina.

Najważniejsze zmiany

1

Mieszkanie bez wkładu własnego i dom 70 m² bez formalności

(1) Przedstawimy program zwiększający dostępność do finansowania własnego mieszkania. Państwo będzie gwarantować do 100 tys. PLN wkładu własnego dla biorących kredyt lub przekaże dofinansowanie w wysokości do 160 tys. PLN dla osób korzystających z mieszkania społecznego czy też dla rodzin wielodzietnych (w zależności od liczebności rodziny). Będzie też pomagać w spłacie kredytu po urodzeniu się dzieci łącznie do poziomu 100 tys. PLN.

(2) Ponadto, realizacja budynków jednorodzinnych o powierzchni zabudowy do 70 m² będzie możliwa bez pozwolenia, kierownika i książki budowy, a jedynie na podstawie zgłoszenia.

2

Większa elastyczność pracy dla rodziców niekorzystających z usług instytucji opiekuńczych

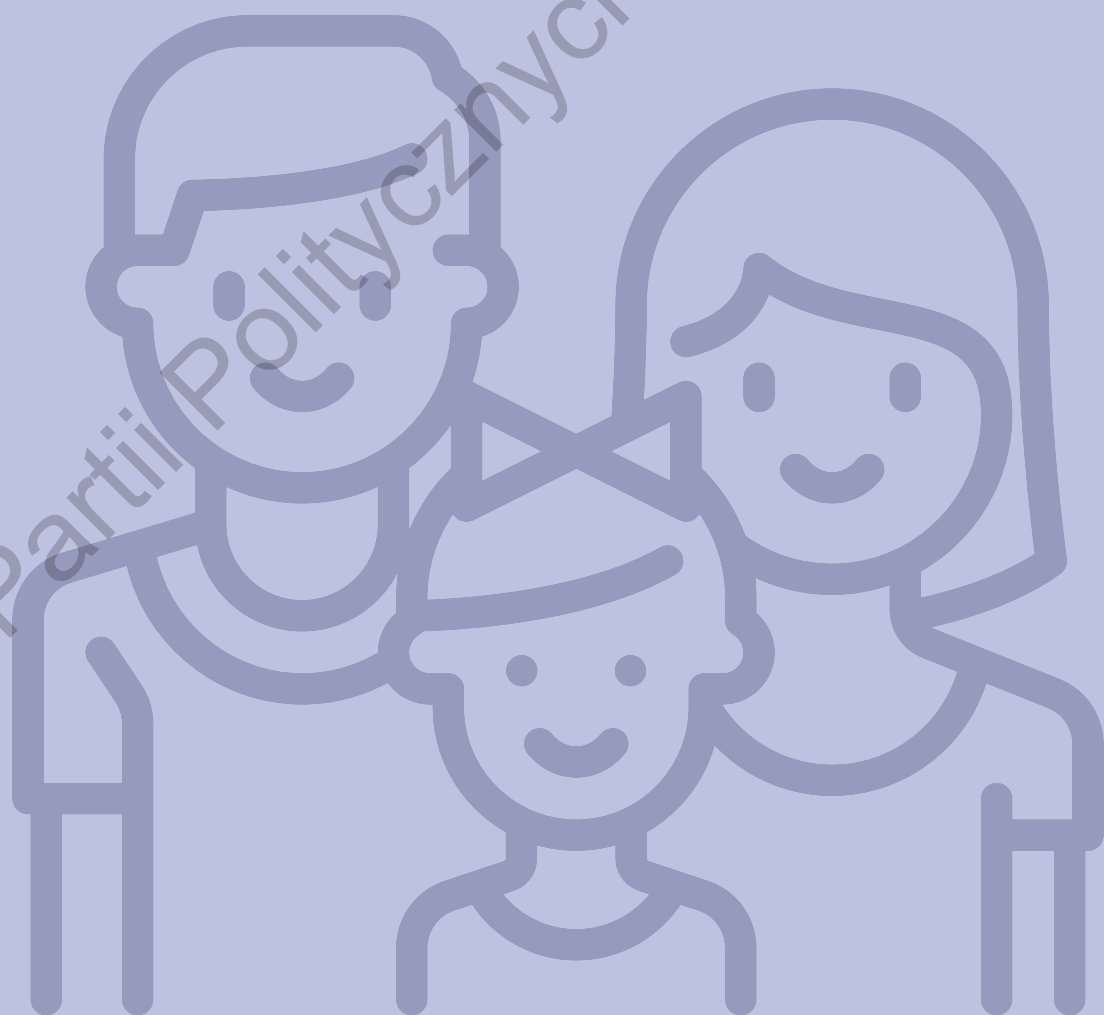
Wprowadzimy rozwiązania prawne, które przyniosą ulgę pracującym rodzicom. W przypadku, gdy rodzice nie będą mieli dostępu do usługi instytucji opiekuńczych, oboje uzyskają większą elastyczność w wykonywanej pracy.

3

Powszechny i bezpłatny dostęp do badań prenatalnych

Zapewnimy dostęp do diagnostyki prenatalnej dla wszystkich kobiet w ciąży. Rozszerzenie bezpłatnej diagnostyki pozwoli obniżyć śmiertelność okołoporodową, a także umożliwi wczesne leczenie chorób dzieci już w łonie matki.

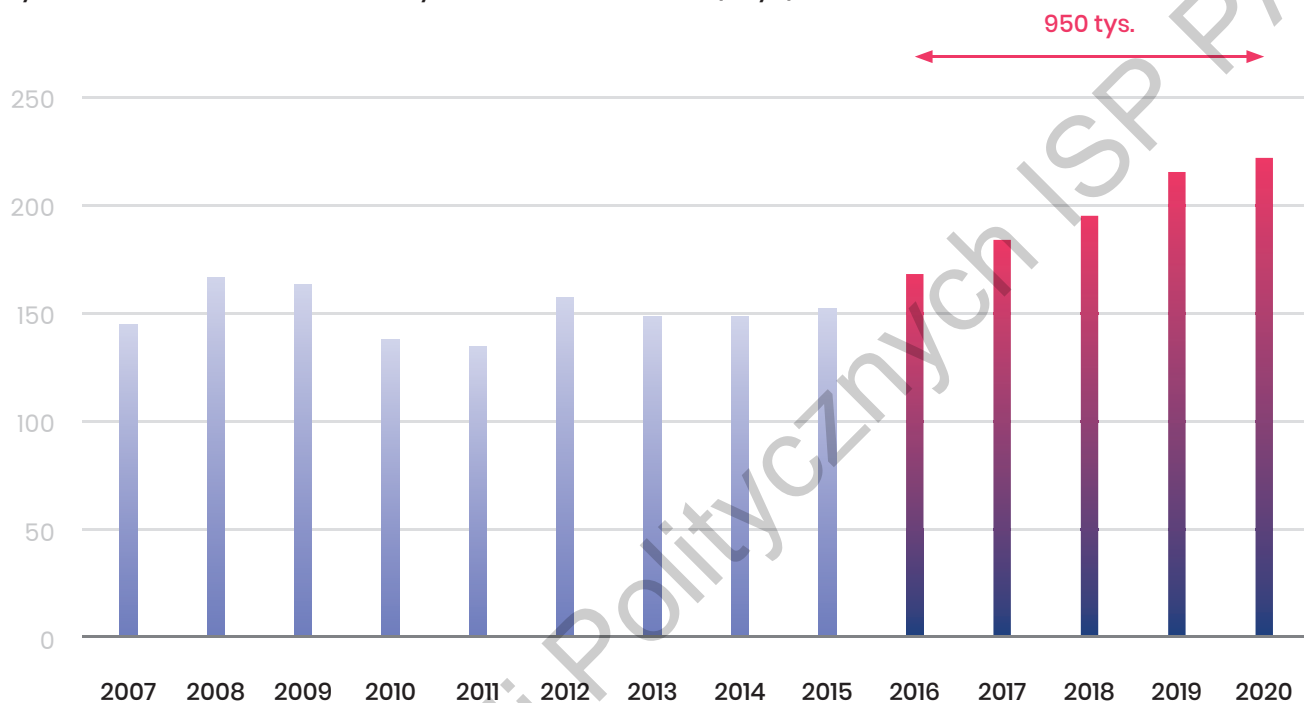
Archiwum Partii Politycznych ISP PAN

Rodzina i dom w centrum życia

- programy

Wykres 12. Mieszkania oddane do użytku w latach 2007–2020 (w tys.)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Mieszkanie bez wkładu własnego

Program zwiększający dostępność do finansowania własnego mieszkania obejmie trzy grupy klientów: tych, którzy chcą mieć swoje pierwsze mieszkanie z rynku pierwotnego, tych, którzy szukają go na rynku wtórnym, społecznym, a także tych, którzy chcą wybudować dom. Wkład własny dla polskich rodzin gwarantowany, zapewniany lub spłacany przez państwo rozwiąże najważniejszy problem młodych rodzin oraz rodzin wielodzietnych, czyli posiadanie własnego mieszkania. Państwo będzie gwarantować maksymalnie 100 tys. PLN wkładu własnego dla biorących kredyt lub oferować dofinansowanie

w wysokości do 160 tys. PLN dla osób korzystających z mieszkalnictwa społecznego czy też rodzin wielodzietnych (w zależności od liczebności rodziny). Łącznie z programem „Mieszkanie bez wkładu własnego” będzie mogło skorzystać około 80 tys. rodzin rocznie. Instrument skierujemy do osób od 20. do 40. roku życia. Wysokość otrzymanego finansowania będzie uzależniona od liczby dzieci w rodzinie – 20 tys. PLN w przypadku drugiego dziecka, 60 tys. PLN – trzeciego, 20 tys. PLN – każdego kolejnego. Aby zmniejszyć ryzyko wzrostu cen, zostanie wprowadzony poziom ceny maksymalnej za 1 m² nieruchomości, która będzie kwalifikować się do programu.

Mój dom 70m² – bez zbędnych formalności

Po sukcesie budowy małych domków rekreacyjnych tylko na podstawie zgłoszenia czas na kolejny krok w stronę budownictwa bardziej przyjaznego obywatelom. Wprowadzimy nowe przepisy regulujące budowę małych domów mieszkalnych. Realizacja budynków jednorodzinnych o powierzchni zabudowy do 70 m² będzie możliwa bez pozwolenia, kierownika i książki budowy, a jedynie na podstawie zgłoszenia. Oznacza to skrócenie procesu budowlanego nawet do kilku tygodni i oszczędności co najmniej kilku tysięcy PLN dla inwestora.

Powszechny i bezpłatny dostęp do badań prenatalnych

Zapewnimy dostęp do diagnostyki prenatalnej dla wszystkich kobiet w ciąży. Obecnie działający Program Badań Prenatalnych skierowany jest tylko do kobiet przynależących do grupy ryzyka. Rozszerzenie bezpłatnej diagnostyki na wszystkie kobiety w ciąży pozwoli obniżyć śmiertelność okołoporodową, a także umożliwi wczesne leczenie chorób dzieci już w łonie matki.

Darmowa szczepionka przeciwko HPV

Wirus HPV jest najczęstszą przyczyną występowania raka szyjki macicy. W Polsce w ciągu roku diagnozuje się ten nowotwór u ok. 3,5 tys. kobiet, z których niestety około połowa umiera. W takiej sytuacji państwo nie może być bezczynne, dlatego zagwarantujemy darmową szczepionkę przeciwko HPV.

Rozszerzenie programu Maluch+

Tworzenie i utrzymywanie przykładowych żłobków to nie tylko standard społeczny, ale wręcz cywilizacyjny. W ramach programu „Maluch+” utworzymy nową, osobną ścieżkę dla firm, instytucji rządowych i samorządowych, będących dużymi pracodawcami (powyżej 250 pracowników), aby wspierać takie inicjatywy.

Korzystniejsze rozliczanie podatków dla małżeństw

Zaproponujemy zmiany w zakresie wspólnego rozliczania małżonków. Podatnicy będą mogli rozliczyć się razem ze współmałżonkiem już w roku zawarcia małżeństwa, a nie

dopiero w roku kolejnym. Ta znaczna korzyść podatkowa będzie wiązać się ze zmniejszeniem dochodów dla sektora finansów publicznych o ok. 100 mln PLN.

Większa elastyczność pracy dla rodziców

Łączenie obowiązków zawodowych z opieką nad dziećmi nie jest łatwe. Aby to zmienić wprowadzimy rozwiązania prawne, które przyniosą ulgę pracującym rodzicom. W przypadku, gdy rodzice nie będą mieli dostępu do usługi instytucji opiekuńczych, oboje uzyskają większą elastyczność w wykonywanej pracy. Pracodawca będzie zobowiązany zgodzić się na wykorzystanie przynajmniej jednego z trzech instrumentów: (1) świadczenia pracy w formie telepracy bądź pracy zdalnej, (2) pracy w zmniejszonym wymiarze godzin lub (3) przesunięcia godzin rozpoczęcia i kończenia pracy. Wybór instrumentu pozwalającego na uelastycznienie pracy młodych rodziców będzie uzależniony od charakteru wykonywanej pracy oraz dokonany w formie porozumienia pracodawcy z pracownikiem.

Spersonalizowane wsparcie młodych matek przez urzędy pracy

Na poziomie urzędów pracy stworzymy ścieżki wsparcia kobiet przebywających na urlopie macierzyńskim lub wychowawczym. Pracownik urzędu pracy (doradca zawodowy) skontaktuje się z młodą mamą, aby zdobyć informacje o jej sytuacji zawodowej oraz planach na przyszłość. Następnie zaoferuje wsparcie w planowaniu dalszej ścieżki kariery – np. możliwości powrotu do pracy, gotowości do przekwalifikowania się. Urzędy pracy będą skoncentrowane na aktywizacji kobiet w sektorach, które pozwalają na częstszą pracę z domu i łączenie obowiązków rodzinnych z pracą (np. IT, usługi profesjonalne). W tym zakresie urzędy pracy będą organizować szkolenia połączone z opieką nad dziećmi.

Centrum Dziecka i Rodziny

Centrum Dziecka i Rodziny (CDR) będzie nową jednostką systemu oświaty, wspomagającą rozwój dzieci, osób uczących się oraz rodzin oczekujących lub wychowujących dzieci. CDR-y powstaną z przekształcenia publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych. Do ich podstawowych zadań będzie należało prowadzenie oceny funkcjonalnej dzieci i osób uczących się, w tym uczniów, słuchaczy, studentów i osób dorosłych w kształceniu ustawicznym.

Przygotowanie oferty dla rodzin w zakresie rozwijania kompetencji wychowawczych i wspierania rozwoju swoich dzieci (warsztaty, kursy). Ponadto CDR-y będą udzielały także konsultacji i zapewnią doradztwo specjalistów z innych sektorów (asystentów rodziny, pracowników socjalnych).

Tożsamość polskiej rodziny

Opracujemy nową umowę międzynarodową – konwencję o prawach rodziny. Jako Zjednoczona Prawica udzielimy poparcia dla wniosku Prezydenta Andrzeja Dudy w sprawie zmian w prawie oświatowym, zgodnie z którymi działalność wszelkich organizacji i stowarzyszeń na terenie szkoły będzie wymagała nie tylko zgody dyrekcji szkoły, lecz także akceptacji ze strony rodziców. Ponadto uruchomimy w ramach Narodowego Instytutu Wolności nowy program wsparcia organizacji prorodzinnych oraz poradni (poradnictwo rodzinne).

Usprawnienie mediacji sądowych

Mediacja jest ważnym narzędziem utrzymywania ładu społecznego i pokojowym sposobem dochodzenia do porozumienia, dlatego wprowadzimy instytucję sędziego koordynatora ds. mediacji w sądach rejonowych, a także wprowadzimy obowiązkowe spotkanie informacyjne w niektórych kategoriach spraw oraz zatwierdzanie ugód zawartych przed mediatorem przez sąd z urzędu w terminie do 30 dni.

Żłobek w każdej gminie

Każda gmina, która będzie chciała zorganizować żłobek na swoim terenie otrzyma dotację na jego budowę. Wsparcie będzie realizowane z programu inwestycyjnego w ramach Polskiego Ładu. Dzięki temu powstanie nawet kilkaset nowych żłobków w całej Polsce.

Ochrona dzieci i rodziny

Ochrona najbardziej bezbronnych członków naszego społeczeństwa – dzieci, wymaga stanowczej reakcji. Dlatego wprowadzimy kary, które będą odstraszać przed wykorzystaniem i krzywdzeniem nieletnich – w tym karę najbardziej surową, bezwzględnego dożywotniego pozbawienia wolności. Ochrona dzieci i młodzieży to również skuteczna egzekucja ich praw, dlatego wprowadzone zostaną alimenty natychmiastowe ustalone procentowo. Zadbamy także o jasne reguły trwania obowiązku alimentacyjnego.

Kapitał Opiekuńczy

Wprowadzimy dodatkowy instrument finansowy dla rodziców. To w sumie 12 tys. PLN, które rodzice będą mogli elastycznie wykorzystać na pokrycie kosztów opieki nad drugim dzieckiem pomiędzy 12. a 36. miesiącem życia. Rodzice sami wybiorą wariant: po 1000 PLN miesięcznie przez rok czy po 500 PLN miesięcznie przez dwa lata. Sami też zdecydują, na co spożytkują te środki. W przypadku, gdy kolejne dziecko przyjdzie na świat w ciągu 3 lat od narodzin poprzedniego, kwota ta zostanie podwojona.

Silna promocja rodziny i kształtowanie postaw prorodzinnych

Rodzinę stawiamy w centrum życia społecznego, dlatego będziemy promować wartości rodzinne w kampaniach społecznych oraz rządowych. Przeprowadzimy szeroko zakrojoną kampanię na temat korzyści z rodzicielstwa, które jest nie tylko fundamentalną rolą społeczną, ale może być również niezwykłą przygodą. Ponadto będziemy rozwijać programy dotacyjne dla prorodzinnych organizacji pozarządowych „Po Pierwsze Rodzina”.

Realne wsparcie osób z niepełnosprawnościami

Osoby z niepełnosprawnościami zasługują, tak samo jak wszyscy, by żyć pełnią życia. Państwo musi zapewnić

im odpowiednie warunki, by cel ten realizować. Dlatego utworzyliśmy już Fundusz Solidarnościowy, wprowadziliśmy w życie świadczenie uzupełniające dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji, regularnie podnosimy wysokość pozostałych świadczeń, a także uruchomiliśmy program „Za życiem”. W kolejnych latach będziemy realizować Strategię na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami, pierwszy tak kompleksowy program, który zbuduje szeroką sieć wsparcia i który odchodzi od medyczno-charytatywnego modelu rozumienia niepełnosprawności na rzecz poszanowania pełnej podmiotowości osób z niepełnosprawnościami. Zrównamy także świadczenie pielęgnacyjne dla sprawujących opiekę nad osobami z niepełnosprawnościami niezależnie od momentu powstania niepełnosprawności. Bo wsparcie państwa powinno być równe niezależnie od okoliczności losu.

Archiwum Partii Politycznej ISP PAN

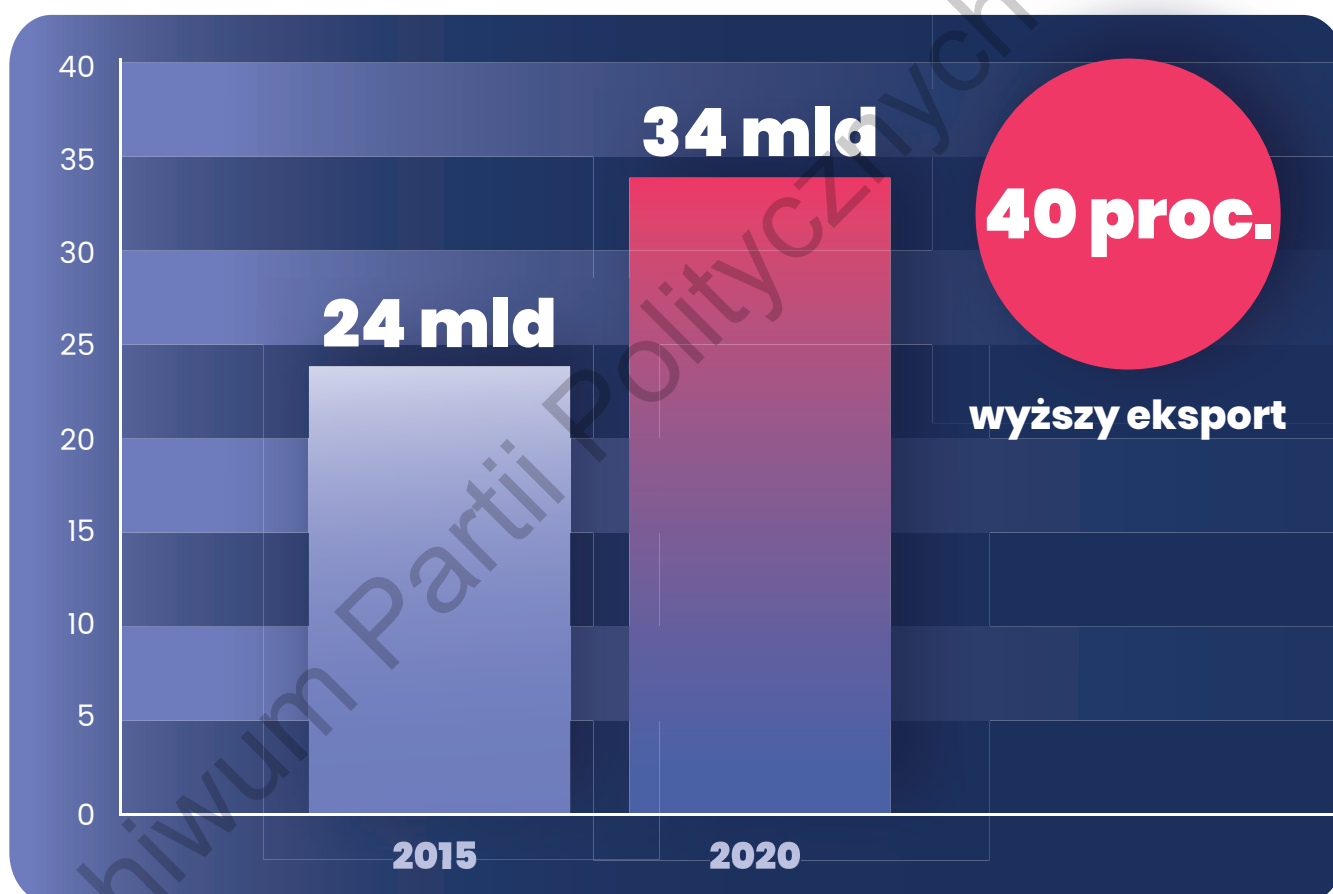

Polska – nasza ziemia

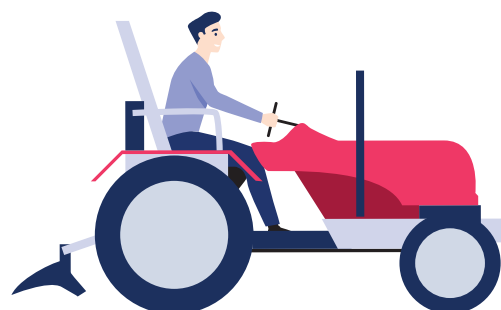
- minione 5 lat

**Polska eksportuje coraz
więcej żywności**

w EUR

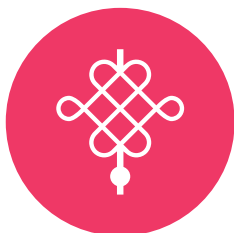

Dane: wartość polskiego eksportu produktów rolno-spożywczych.
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych KOWR.

Wprowadzenie prawnej ochrony ziemi rolnej przed sprzedażą

Ponad 80 mln PLN
na wsparcie misji realizowanej przez Koła Gospodyń Wiejskich

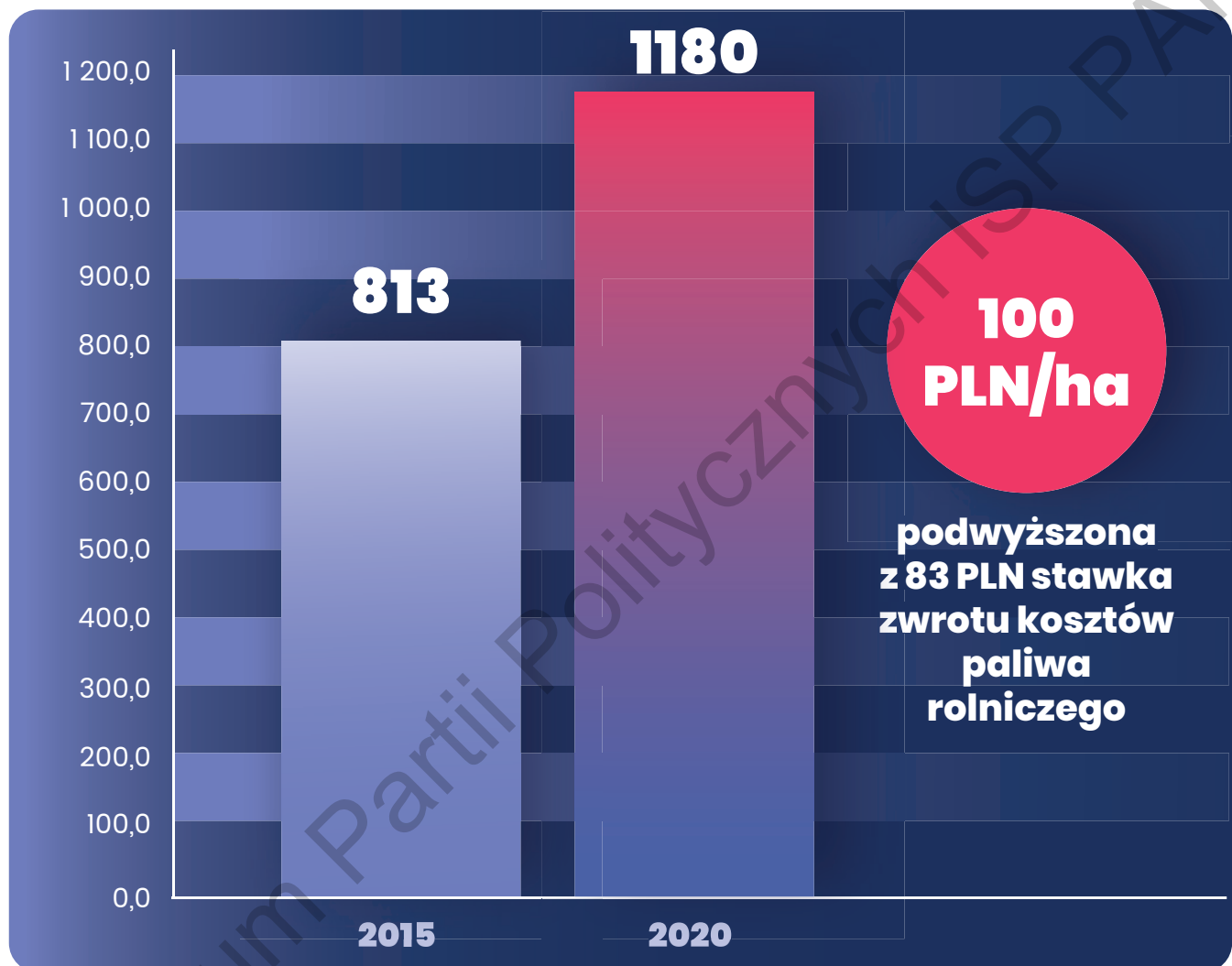
Aktywna praca na rzecz rolników w Unii Europejskiej i polski komisarz ds. rolnictwa

**32 mld
EUR**

wynegocjowaliśmy dla polskich rolników w ramach Wspólnej Polityki Rolnej

Wyższe zwroty podatku akcyzowego

w mln PLN

Dane: zwrot akcyzy z paliwa wykorzystanego w produkcji rolnej (w mln PLN).
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.

Najważniejsze zmiany

1

Kodeks rolny oddzielający małych od dużych

Kolejnym krokiem po ustawie o rodzinnych gospodarstwach rolnych będzie opracowanie i przyjęcie Kodeksu rolnego. Nowy akt kompleksowo ureguluje generalne zasady i podstawowe prawa dotyczące gospodarowania rolnego i rozdzieli małe gospodarstwa od farm rolnych.

2

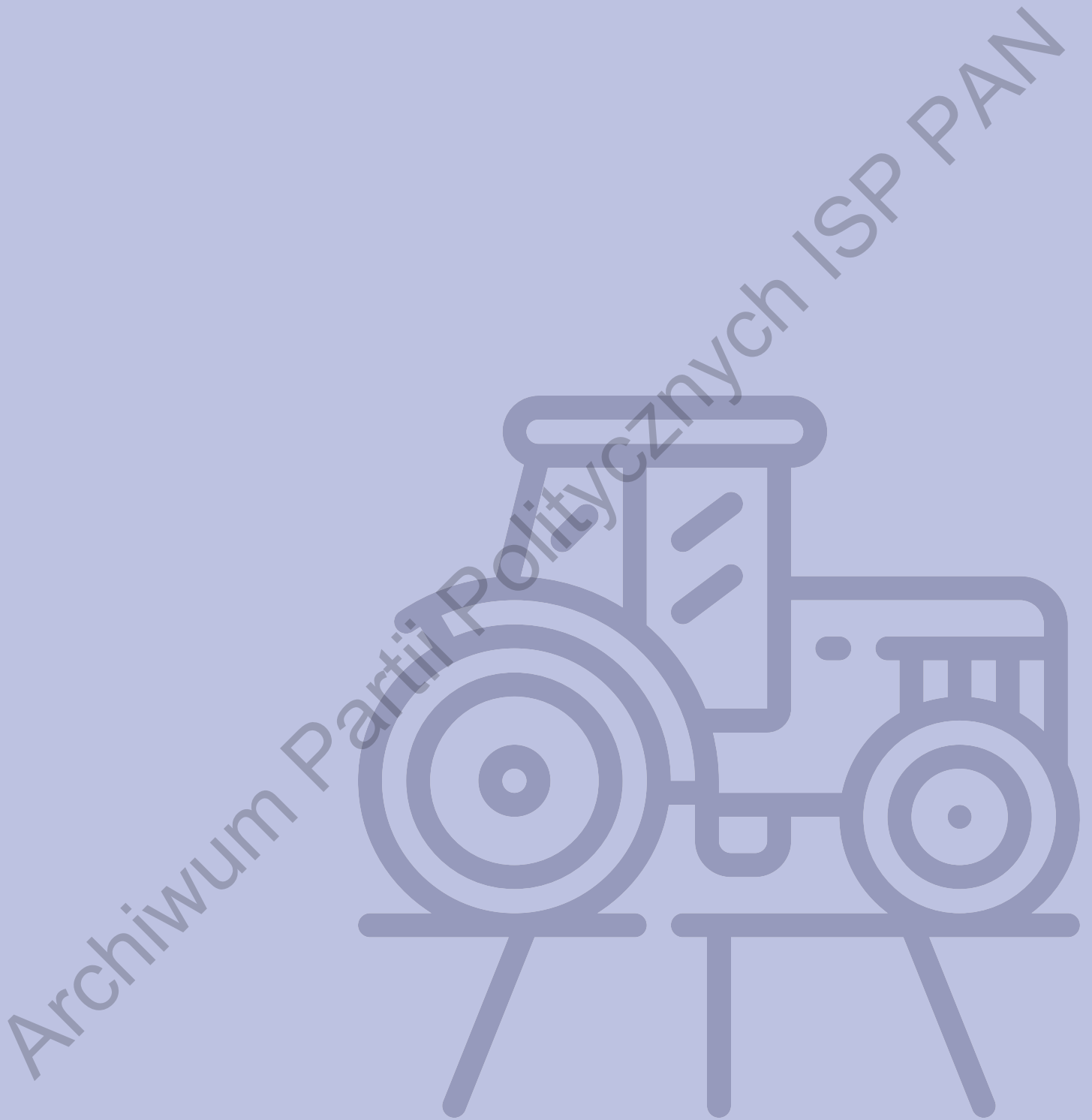
Jeszcze większy zwrot akcyzy za paliwo rolnicze

Zwiększymy stawkę dopłat za paliwo rolnicze ze 100 PLN za 1 ha – do 110 PLN za 1 ha. Przedstawimy także nowy system rozliczeń, wygodny dla rolnika i tańszy dla państwa.

3

Uwolnienie rolniczego handlu detalicznego (RHD)

Zmienimy przepisy dotyczące rolniczego handlu detalicznego na korzyść rolników, umożliwiając sprzedaż na terenie całej Polski i tworząc program pomocowy Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa.

Polska – nasza ziemia

– programy

Radykalne uproszczenie dla rolników

Przygotujemy ustawę, która uwolni większą działalność gospodarczą. Dla małych rolników zmniejszymy wymagania biurokratyczne, w tym dotyczące rejestracji urzędów rolnych.

Większa swoboda pracy rolniczej

Pewne rodzaje prac w gospodarstwie przy wykorzystaniu maszyn rolniczych muszą być wykonywane w bardzo wczesnych lub bardzo późnych porach dnia lub wręcz nocy. Wprowadzone zostaną nowe normy regulujące takie działania. Opiniowanie i podejmowanie decyzji o zezwoleniu na przedsięwzięcia wpływające na środowisko rolnicze (wiejskie) zostanie przeniesione ze szczebla samorządowego na wyższy (w zależności od skali oddziaływania – wojewódzki lub krajowy).

Jeszcze większy zwrot akcyzy za paliwo rolnicze

Zwiększymy stawkę dopłat za paliwo rolnicze ze 100 PLN za 1 ha – do 110 PLN za 1 ha. Przedstawimy także nowy system rozliczeń, wygodny dla rolnika i tańszy dla państwa.

Więcej ziemi dla rolników

Stworzymy centralny system informatyczny katalogujący zasób państwowej ziemi. KOWR zarządza w przybliżeniu 1,4 mln ha ziemi państwowej, z czego pozostało ok. 200 tys. ha do rozdysponowania na dzierżawę. Katalog pozwoli szybciej udostępnić ziemię rolnikom, wskazywać nowe tereny inwestycyjne oraz identyfikować podmioty bezumownie gospodarujące na państwowej ziemi.

Ustawa o rodzinnym gospodarstwie rolnym

W nowej ustawie wzmocnimy prawną ochronę gospodarstw rodzinnych. Ujmiemy w niej definicję gospodarstwa rodzinnego dopasowaną do dzisiejszych realiów prowadzenia działalności. Pozwoli to nadać takim gospodarstwom właściwą rangę oraz ograniczyć problemy spadkowe. Zniknie także konieczność zbywania gospodarstwa przed przejściem na emeryturę. Wprowadzimy również pierwszeństwo dla gospodarstw rodzinnych w korzystaniu z programów wsparcia.

darstwa przed przejściem na emeryturę. Wprowadzimy również pierwszeństwo dla gospodarstw rodzinnych w korzystaniu z programów wsparcia.

Uwolnienie rolniczego handlu detalicznego (RHD)

Obecne przepisy pozwalają sprzedawać w formie RHD tylko na terenie województwa, w którym odbywa się produkcja albo na terenie sąsiedniego województwa. Zmienimy te przepisy na korzyść rolników, wprowadzając również możliwość sprzedaży wysyłkowej w ramach RHD na terenie całej Polski i tworząc program wsparcia KOWR.

Jedno cyfrowe okienko dla rolnika

Przeprowadzimy cyfryzację całego procesu obsługi rolnika. W wersji *online* będzie można m.in. obsługiwać wnioski o dopłaty bezpośrednie, podatki za ziemię. Znacznie podniesie to komfort realizacji spraw urzędowych oraz pozwoli oszczędzić czas.

Elastyczny PROW dla małych i średnich gospodarstw

W PROW pojawią się zachęty finansowe dla tych rolników, którzy zdecydują się na wprowadzanie w swoich gospodarstwach określonych elementów nowych technologii, redukujących koszty funkcjonowania gospodarstwa – m.in. rolnictwa precyzyjnego.

Program rozwoju miejscowości popegeerowskich

W ramach Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych uruchomiono specjalne środki na inwestycje w miejscowościach popegeerowskich. Poprawią one stan otoczenia oraz przyczynią się do podniesienia jakości życia mieszkańców tych terenów. Działania te będą kontynuowane w kolejnych latach.

Wsparcie lokalnych producentów w eksporcie

Zorganizujemy sieć biur, będących centrami eksportu, w których radcy handlowi będą wspierać zarówno

małych, jak i dużych rolników w poszukiwaniu klientów, w sprawach logistycznych oraz udzielać wsparcia w zakresie spełniania formalności sanitarnych. Biura powstałą m.in. w Chinach, Indiach, USA i Kanadzie.

Zachęty do spółdzielczości rolnej

Stworzymy system zachęt dla spółdzielczości rolnej w różnych obszarach – od ochrony środowiska, przez prawo budowlane, na kolejnych zachętach podatkowych skończywszy.

Monitoring upraw rolnych przeciwdziałający suszy

Stworzony zostanie satelitarny system monitoringu upraw rolniczych na terenie całego kraju. Teledetekcja pozwoli administracji oraz rolnikom indywidualnym m.in. na bieżący monitoring i dostarczanie informacji o potencjalnych zagrożeniach i stratach w produkcji roślinnej.

Kodeks rolny

Kolejnym krokiem po ustawie o rodzinnych gospodarstwach rolnych będzie opracowanie i przyjęcie Kodeksu rolnego. Nowy akt kompleksowo ureguluje generalne zasady i podstawowe prawa dotyczące gospodarowania rolnego.

Rozwój sieci manufaktur spożywczych

Poza utrzymaniem wsparcia dla dużych przetwórców będziemy też wspierać mniejszych producentów, np. manufaktury spożywcze jako miejsca sprzedaży produktów dostarczonych bezpośrednio z gospodarstw rolnych. Wykorzystamy w tym celu doświadczenia i wnioski z wdrażania podobnych programów w ramach PROW.

Paszportyzacja polskiej żywności

Zbudujemy cyfrowy system pozwalający na identyfikowanie żywności „od pola do stołu”. Umożliwi on mniejszym gospodarstwom zajęcie lepszej pozycji konkurencyjnej w łańcuchu dostaw, dzięki prostym rozwiązaniom wskazującym na wysoką jakość i bezpieczeństwo produkowanej przez nich żywności lub surowców. System uprości także formalności związane z raportowaniem informacji o produkcji w gospodarstwie rolnym.

Spółdzielnie energetyczne rolników

Spółdzielnie energetyczne to szansa osiągnięcia niezależności energetycznej na poszczególnych obszarach

wiejskich. Uprościmy zasady funkcjonowania spółdzielni energetycznych, aby zwiększyć odpowiedzialną i zrównoważoną konsumpcję i produkcję energii w gospodarstwach rolnych. Stworzymy też nowe mechanizmy wsparcia dla uruchamiania instalacji korzystających z odnawialnych źródeł energii.

Fundusz Wzajemnego Gwarantowania Dochodów dla rolników

Aktualne rozwiązania ubezpieczeniowe dla rolników nie odpowiadają szybko zmieniającym się warunkom prowadzenia produkcji rolnej. Wykorzystamy mechanizm Funduszy Wzajemnych, aby zaproponować nowe rozwiązania zarządzania ryzykiem w produkcji rolnej. Zastosowanie najnowocześniejszych algorytmów pozwoli obniżyć koszty ubezpieczeń i umożliwi rolnikom bezpieczniejsze prowadzenie gospodarstwa i stabilizację dochodów.

Kapitał dla spółdzielczości

Bogate doświadczenia polskiej spółdzielczości pokazują, że może ona mieć znaczący wpływ na rozwój społeczno-gospodarczy. Aby stymulować rozwój spółdzielni, wprowadzimy specjalne narzędzia pozyskiwania kapitału. Pozwolą one spółdzielniom emitować udziały inwestycyjne w celu realizacji konkretnych projektów. Zwiększenie bazy członków nabywających udziały spółdzielni wzmocni potencjał tego modelu zarządzania, mającego w Polsce długą tradycję.

Większa ochrona producentów rolnych

Zagwarantujemy lepszą ochronę producentów rolnych dzięki utworzeniu rachunku powierniczego oraz zmianom w prawie, dzięki którym powstrzymamy plagę nieterminowych wypłat oraz braku realizacji zobowiązań finansowych.

Archiwum Państwa Politycznych ISP PAN

Przyjazna szkoła i kultura na nowy wiek - minione 5 lat

4,3 mld PLN

z programu Dobry Start zainwestowaliśmy w rozwój młodych Polaków

Ponad 100 mln PLN

przeznaczaliśmy na dofinansowanie niemal 3 tys. obiektów w ramach Otwartych Stref Aktywności w polskich gminach

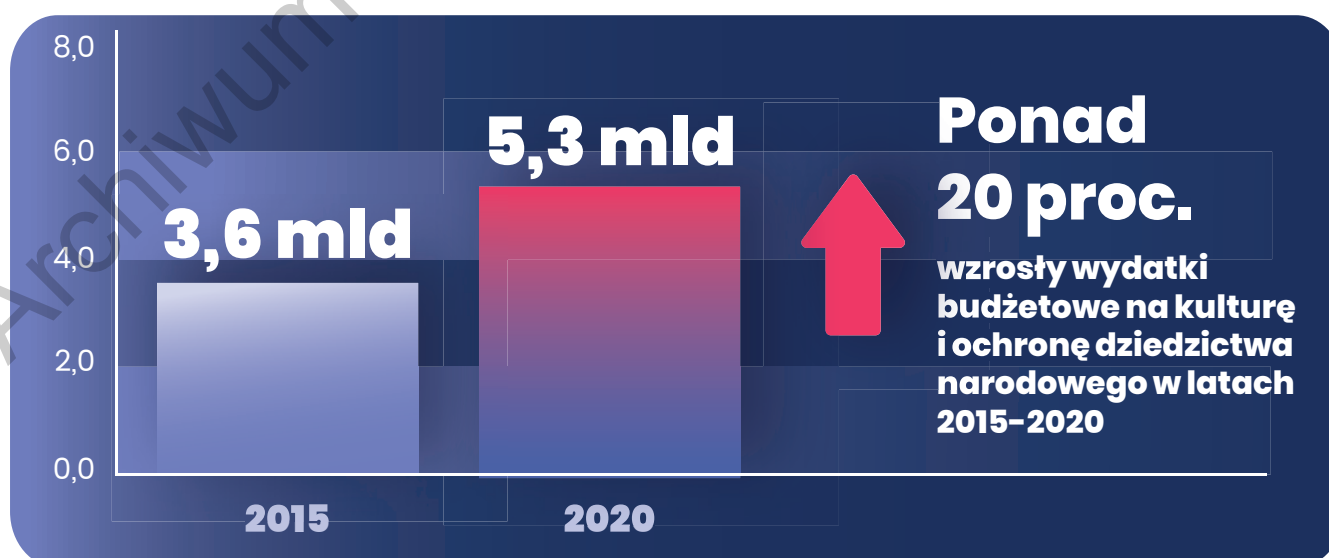
U uruchomiliśmy program Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej, który umożliwia szkołom dostęp do szybkiego, bezpłatnego i bezpiecznego internetu

Reformujemy polskie szkoły, przywróciliśmy 8-letnią szkołę podstawową

Wydatki na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego

w latach 2015-2020 (w mld PLN)

Dane: wydatki budżetowe na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego.
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Najważniejsze zmiany

1

Narodowy Edukacyjny Program Wyrównywania Szans po COVID-19

Aby zniwelować wzrost luki edukacyjnej i uniknąć efektu straconego pokolenia, uruchomimy dodatkowe zajęcia dla chętnych, nie w formie tradycyjnych lekcji, ale warsztatów lub konsultacji. Oprócz nadrabiania wiedzy, drugim elementem programu będzie promocja sportu przez turnieje w najpopularniejszych dyscyplinach.

2

„Zielona szkoła” (1000 zeroemisyjnych szkół)

Zrealizujemy termomodernizację szkół obejmującą poprawę efektywności energetycznej budynków, a także wyposażenie ich w instalacje ogrzewania ekologicznego i energooszczędne oświetlenie oraz lepsze systemy wentylacyjne.

3

Program Świetlica

Będziemy dążyć do tego, aby szkoły opiekowały się dziećmi w czasie, w którym rodzice pracują. Aby jednak dzieci rzeczywiście chciały zostać po lekcjach, należy zaproponować wartościową ofertę na pograniczu edukacji i rekreacji.

Archiwum Partii Politycznych ISP PAN

Przyjazna szkoła i kultura na nowy wiek – programy

Centrum Dziecka i Rodziny

Centrum Dziecka i Rodziny (CDR) będzie nową jednostką systemu oświaty, wspomagającą rozwój dzieci, osób uczących się oraz rodzin oczekujących lub wychowujących dzieci. CDR-y powstaną z rozwinięcia i wzmocnienia funkcji publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych. Do ich podstawowych zadań będzie należało wspieranie rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi od najmłodszych lat życia dzieci, prowadzenie oceny funkcjonalnej dzieci i osób uczących się, w tym uczniów, słuchaczy, studentów i osób dorosłych w kształceniu ustawicznym. Przygotowanie oferty dla rodzin w zakresie rozwijania kompetencji wychowawczych i wspierania rozwoju swoich dzieci (warsztaty, kursy). Ponadto CDR-y będą udzielały także konsultacji i zapewnią doradztwo specjalistów z innych sektorów (asystentów rodziny, pracowników socjalnych).

Narodowy Edukacyjny Program Wyrównywania Szans po COVID-19

Aby zniwelować wzrost luki edukacyjnej i uniknąć krzywdzącego syndromu straconego pokolenia uruchomimy dodatkowe, dobrowolne zajęcia, których celem nie będzie robienie sprawdzianów i ocenianie, a stworzenie możliwości uzupełnienia materiału i wiedzy tam, gdzie na skutek pandemii pojawiły się zaległości. Oprócz nadrabiania wiedzy drugim elementem programu będzie promocja aktywności sportowej przez turnieje w najpopularniejszych dyscyplinach. Towarzyszyć temu będzie program realizowany z Akademią Wychowania Fizycznego w całym kraju, nakierowany na szkolenia nauczycieli WF w celu efektywnego wykorzystania lekcji WF dla skutecznej poprawy kondycji fizycznej dzieci i młodzieży po nauce zdalnej oraz tworzenia pozalekcyjnych profesjonalnych klubów sportowych. Szkolenia nauczycieli będą zawierały także bardzo ważny komponent psychologicznego wsparcia dzieci i młodzieży. Program będzie finansowany z funduszu COVID, a wszelkie materiały oraz propozycje formy zajęć przygotowane zostaną w MEiN, z uwzględnieniem każdego przedmiotu i wszystkich poziomów nauczania. Program rozpocznie się w 2021 r., a jego kontynuacja będzie możliwa w kolejnych latach.

Kompetencje cyfrowe

Polska szkoła wzbogaci się o „latarnika cyfryzacji”. To wybrani nauczyciele, którzy przejdą odpowiednie szkolenie z kompetencji cyfrowych i skoordynują rozwój takich kompetencji wśród uczniów. Będą uczyć poruszania się w gąszczu informacji, zachowania bezpieczeństwa w sieci oraz odporności na fake newsy. W roku szkolnym 2021/2022 zostanie wprowadzony jednolity standard elektronicznego dziennika dla polskich szkół wszystkich szczebli, który będzie wysoko wydajną platformą komunikacji uczniów i rodziców ze szkołą z możliwością tworzenia klas wirtualnych.

Cyfrowa podstawa programowa

Nie będzie nowoczesnej szkoły bez wykorzystania nowych technologii w systemie edukacji. Dlatego wdrożymy repozytorium materiałów elektronicznych w postaci filmów i nagrań omawiających podstawę programową dla klas szkół podstawowych i średnich. Pozwolą one nauczycielom poświęcić więcej czasu na indywidualną pracę z uczniami. W szczególny sposób wspomogą naukę uczniów, którzy z różnych powodów nie mogą uczestniczyć w zajęciach szkolnych (np. z powodu choroby).

„Zielona szkoła” (1000 zeroemisyjnych szkół)

Kompleksowa termomodernizacja i remont to nie tylko poprawa estetyki i użyteczności budynków oświatowych, ale także optymalizacja energetyczna – i to w wydaniu przyjaznym dla środowiska. Planujemy zrealizować termomodernizację szkół poprawiającą efektywność energetyczną, wyposażyć budynki w instalację ogrzewania ekologicznego, energooszczędne oświetlenie oraz lepsze systemy wentylacyjne.

Dodatkowy model wsparcia psychologicznego oraz gabinet psychologiczno-pedagogiczny w każdej szkole

Chcemy, by w każdej szkole i każdym przedszkolu dzieci i ich rodzice mogli skorzystać z pomocy specjalisty z zakresu psychologiczno-pedagogicznego. Troska o zdro-

wie psychiczne dzieci, zwłaszcza w kontekście powrotu do nauki stacjonarnej po pandemii COVID-19, ma charakter priorytetowy. Kluczem do skutecznej pomocy dzieciom, które mierzą się z problemami, jest wczesne rozpoznanie trudności, dlatego ich identyfikacja będzie elementem szkolenia nauczycieli. W tym celu zostanie opracowany dodatkowy model wsparcia psychologicznego dla dzieci i młodzieży na podstawie badań uczniów w 1200 losowo wybranych szkołach w Polsce. Model ten zostanie następnie zastosowany we wszystkich szkołach w Polsce. Dodatkowo szkolenia prowadzone przez specjalistów z AWF dla nauczycieli WF zawierać będą także bardzo ważny komponent psychologiczny, nakierowany na efektywne zachęcanie dzieci i młodzieży do aktywności sportowej.

Przyjazna i dostępna szkoła dla wszystkich

Szkoła i przedszkole muszą być przyjazne, dostępne dla każdego ucznia, odpowiadające na jego potrzeby. Celem programu jest przygotowanie nauczycieli do pracy z dziećmi z niepełnosprawnościami i specjalnymi wymaganiami edukacyjnymi, tak by zapewnić warunki sprzyjające integralnemu rozwojowi dla wszystkich uczniów. W tym celu wzmocnimy potencjał polskiego szkolnictwa specjalnego. Zlikwidujemy bariery w zakresie dostępności architektonicznej w szkołach. Wykorzystamy potencjał materialny oraz kadrowy szkół i placówek specjalnych, które oprócz własnej działalności będą wspierać przedszkola i szkoły ogólnodostępne. Chcemy, by dzieci z niepełnosprawnościami nie napotykały na swej drodze również barier mentalnych i społecznych, dlatego przez działania edukacyjne będziemy budować przestrzeń dla zrozumienia i empatii.

Akcja „Poznaj Polskę”

Edukacja nie może być prowadzona wyłącznie w ścianach budynków szkolnych. W środkach na realizację programu znajdzie się także dofinansowanie wycieczek dla uczniów szkół ponadpodstawowych na Kresy Wschodnie oraz do innych miejsc dziedzictwa I Rzeczypospolitej. Ministerstwo Edukacji i Nauki wesprze finansowo i opracuje merytorycznie programy przykładowych wycieczek edukacyjnych.

Kredyt studencki

Wprowadzimy zmiany w prawie bankowym, umożliwiające udzielanie kredytów osobom, które potrzebują środków do utrzymania się w trakcie studiów w Polsce lub za granicą, a są pozbawione stałych dochodów. Studencki kredyt to rozwiązanie, które w innych krajach funkcjonuje od daw-

na, powinno być dostępne również w Polsce. Po okresie studiów pieniądze będą zwracane z narastającą ratą dostosowaną do rosnących przychodów absolwentów.

Program Świetlica

Instytucja świetlicy przejdzie reformę, na którą długo czekaliśmy. Będziemy dążyć do tego, aby szkoły opiekowały się dziećmi w czasie, w którym rodzice pracują. Aby jednak dzieci rzeczywiście chciały zostać po lekcjach, należy zaproponować wartościową ofertę na pograniczu edukacji i rekreacji. Świetlice będą miejscami, w których uczniowie mogą np. nauczyć się grać w szachy czy przystąpić do nauki programowania.

Fundusz nowoczesnych kompetencji

Utworzymy fundusz, którego celem będzie pobudzenie współpracy biznesu ze światem nauki. Będzie on wypełniał luki między badaniami akademickimi a wymaganiem przemysłu, realizował dofinansowania do funduszy UE na badania i rozwój, a także wspomagał przekwalifikowanie pracowników w ramach cyfryzacji polskiego przemysłu. Ponadto fundusz będzie rozszerzał mandat inwestycyjnego funduszu Green Hub o wsparcie polskich systemów magazynowania energii. To projekt rządu 1,5-2,5 mld PLN (70-80 proc. będzie przeznaczony na fundusz rozwoju klastra, a 20-30 proc. na fundusz przekwalifikowania).

Kadry przyszłości

Utworzymy nowy program stypendialny dla najlepszych w kategoriach: sport, zaangażowanie społeczne (harcerstwo, wolontariat, samorząd uczniowski, młodzieżowe rady), osiągnięcia artystyczne, działania przedsiębiorcze.

Program Międzynarodowej Akademii Kopernikańskiej

W 2023 r. obchodzimy 550-lecie urodzin jednego z największych Polaków, Mikołaja Kopernika. Z tej okazji rząd przygotuje wieloletni program finansujący zorganizowanie i działania Międzynarodowej Akademii Kopernikańskiej – forum współpracy naukowej oraz programów kształcenia dla polskich i zagranicznych uczonych, zwłaszcza w takich dziedzinach jak medycyna, astronomia, fizyka czy matematyka, a także program kształcenia w tych dziedzinach. Będziemy dbać także o dalszy rozwój takich instytucji jak Polska Akademia Nauk, Polska Akademia Umiejętności, Warszawskie Towarzystwo Naukowe czy Narodowe Centrum Nauki.

Lokalne „piaskownice regulacyjne”

„Piaskownice regulacyjne” to nic innego jak środowiska testowe dla nowych, innowacyjnych dziedzin rozwoju. Będą organizowane w wybranych lokalizacjach i mają dotyczyć poszczególnych obszarów, jak np. sztuczna inteligencja czy samochody autonomiczne. Mając na uwadze lokalne uwarunkowania, dostosujemy przepisy wspierające tworzenie w innowacyjnych obszarach gospodarki klastrów, które zachęcą przedsiębiorstwa do eksperymentów technologicznych.

Oświatowe MBA

Stworzymy nowe warunki rozwoju dla kadry nauczycielskiej. Studia podyplomowe dla nauczycieli będą możliwe tylko w uczelniach kształcących pedagogów. Niezbędna jest także reforma kształcenia dyrektorów szkół i podwyższenie poziomu kursów na dyrektorów w kierunku „oświatowego MBA”.

Fundusz sportowy

Zwiększymy liczbę godzin wychowania fizycznego oraz wprowadzimy większą różnorodność w zakresie sposobu prowadzenia zajęć. Towarzyszyć temu będzie również uregulowanie możliwości zwolnień z zajęć – wszystko po to, aby zamiłowanie do sportu i świadomość żywieniowa kształtowane były już na samym początku ścieżki edukacyjnej. Zajmie się tym trener zdrowia, który będzie realizował wczesnoszkolny program wychowania fizycznego. Jednocześnie każda szkoła, również mniejsza, powinna umożliwić uprawianie przynajmniej jednej interesującej, ale mniej popularnej dziedziny sportu, jak np. szermierka, wspinaczka, łaźnictwo czy narciarstwo biegowe.

Silne klastry

Utworzymy 6 klastrów sektorowych wspieranych przez odpowiednie programy uczelniane, dodatkowe finansowanie i ekspertów branżowych:

- biotechnologia i MedTech – Warszawa i Łódź,
- pojazdy niskoemisyjne i komponenty – województwo śląskie i dolnośląskie,
- elektronika – Poznań,
- chemia – Szczecin i Police,
- IT – zdecentralizowany klaster Warszawa, Lublin, Kraków, Gdańsk, Wrocław,
- przemysł zbrojeniowy – Rzeszów, Mielec, Stalowa Wola.

Żywa edukacja

Będziemy działać na rzecz aktywnego poznawania przez ucznia własnego otoczenia. Wiedzę na temat spraw lokalnych będą przekazywać nie tylko nauczyciele, lecz

także regionaliści. Zaproponujemy listę kluczowych regionalnych miejsc wycieczkowych oraz spis lektur, pozwalających lepiej poznać małe ojczyzny. Urozmaicenie edukacji szkolnej w tym obszarze będzie możliwe dzięki wizytom w lokalnych muzeach. Będziemy animować współpracę między szkołami oraz instytucjami publicznymi. Mając przekonanie jak ważną dziedziną jest historia, podzielimy przedmiot na historię powszechną i historię Polski – z oddzielnymi programami oraz ścieżkami nauczania.

Szerszy udział rodziców w edukacji i życiu szkoły

Szkoła to instytucja, na którą realny wpływ powinni mieć również rodzice. Dlatego w każdej placówce powstanie rada szkoły złożona z przedstawicieli nauczycieli, rodziców i uczniów – w równej liczbie. Rada będzie aktywnie uczestniczyć w rozwiązywaniu spraw wewnętrznych szkoły. To rada będzie uchylać statut szkoły, a także opiniować projekt planu finansowego. Z własnej inicjatywy będzie mogła wystąpić do organu sprawującego nadzór pedagogiczny o zbadanie poprawności działania szkoły oraz oceniać jej sytuację i stan. Obowiązek powołania rady będzie wprowadzany stopniowo – na początek w szkołach średnich.

Więcej historii w programie nauczania

Zwiększymy rolę historii w programie nauczania, zwłaszcza w szkołach średnich, także w perspektywie egzaminu maturalnego. W liceach ogólnokształcących i technikach (3. lub 4. klasa szkoły średniej) wprowadzimy zajęcia z historii XX w. (głównie Polski). Umożliwimy realizację przedmiotu w atrakcyjnej formie warsztatowej. Ponadto wprowadzimy coroczny ogólnopolski quiz historyczny i konkurs retoryki dla szkół.

Fundusz młodzieżowych rad gmin

Polska lokalna potrzebuje osób młodych, energicznych i pomysłowych. Dlatego przedstawimy program grantowy na działania projektowe młodych ludzi, którzy w lokalnych społecznościach we współpracy z radami gmin będą projektowali atrakcyjne rozwiązania angażujące młodzież.

Zniżki do trzydziestki

Zależy nam, aby kultura naprawdę była dostępna. Rozszerzymy ofertę zniżkową w instytucjach państwowych. Wprowadzenie zniżek do strategicznych obiektów kultury (np. Wawel i inne rezydencje królewskie, Muzea Narodowe, w tym Muzeum Czartoryskich), które będą dostępne

za darmo dla osób do 26. roku życia (dla osób między 26. a 30. rokiem życia planujemy zniżkę 50 proc). Wstęp bezpłatny i zniżki powinny obowiązywać również osoby z zagranicy wpisujące się w ramy wiekowe programu.

Ogólnopolskie konsultacje z młodzieżą

Aby naprawdę zadbać o dobrą przyszłość kolejnego pokolenia Polaków, trzeba zapytać młodych o zdanie. Przeprowadzimy ogólnopolskie konsultacje pod hasłem „Dialog pokoleń”. Efektem najpierw badań, a potem publicznej debaty, mają być założenia długofalowej polityki państwa, obejmującej wszystkie dziedziny życia. Chcemy rozwijać Polskę nie tylko dla młodych – chcemy rozwijać Polskę razem z młodymi.

Polonia+

Ułatwimy młodzieży polonijnej dostęp do kształcenia się w Polsce. Program obejmie 10 tys. młodych osób spośród Polonii (i Polaków ze Wschodu) i będzie się koncentrował szczególnie na edukacji na poziomie szkół średnich i wyższych uczelni.

Bank stypendiów i staży

Wprowadzimy interaktywną platformę zawierającą bazę informacji na temat wszystkich dostępnych stypendiów lub staży. Pomysł jest wzorowany na rozwiązaniu z powodzeniem funkcjonującym w Niemczech.

Program Sportowe nadzieje

Przedstawimy nowy program dotyczący sportów wyczynowych, który będzie polegał na identyfikacji grupy 15-16-letnich zawodników z potencjałem w strategicznych dyscyplinach sportowych. Zostaną oni objęci długoterminową opieką szkoleniową przez polskie związki sportowe oraz Instytut Sportu. Uczestnicy programu uzyskają także dostęp do badań oraz wsparcia dietetyków, psychologów, fizjoterapeutów.

Edukacyjne Pracownie Przyszłości

Silna gospodarka przyszłości, dobre życie Polaków zależy w dużej mierze od tego, w jaki sposób zadamy o rozwój talentów młodych ludzi. Aby sprostać tym wyzwaniom uruchomimy sieć Pracowni Przyszłości – ośrodków edukacyjnych oferujących specjalne zajęcia rozwijające w zakresie nauk przyrodniczych, matematyki i technologii. Planujemy udostępnienie takich centrów we wszystkich powiatach zapewniając równy dostęp do zajęć dla wszystkich uczniów. Ośrodki te prowadzić będą zajęcia laboratoryjne dla uczniów w ramach obowiązującej podstawy programowej, a dodatkowo zajęcia rozwijające dla uczniów uzdolnionych w poszczególnych dziedzinach.

Nowoczesny patriotyzm

Zaproponujemy powstanie funduszu, z którego będą przydzielane granty na projekty kulturalne utrwalające dziedzictwo narodowe w nowoczesnej formule. Program ten będzie skierowany szczególnie do organizacji lokalnych (w tym do kół gospodyń wiejskich).

Większa transparentność NGO

Zmniejszymy biurokratyczne obciążenia organizacji pozarządowych i uprościmy publiczny dostęp do informacji o organizacjach. To, co do tej pory było dobrą praktyką liderów III sektora, będzie obowiązkiem dla dużych NGO-sów.

Odzyskanie dzieł sztuki zrabowanych Polsce

Polska w czasie II wojny światowej utraciła przynajmniej 500 tys. dzieł sztuki. Liczba ta nie obejmuje jednak przedmiotów kultury materialnej, które po wojnie mogły nabyć status dzieł sztuki (przez upływ czasu) czy cennych zbiorów bibliotecznych i rękopisów. Dlatego wzmocnimy instytucje za to odpowiedzialne zatrudniając specjalistów, którzy będą zajmować się kwerendą, śledzeniem śladów, a także odzyskiwaniem dzieł sztuki za granicą.

Organizacja siedziby dla Polskiej Opery Królewskiej

Ten kameralny teatr operowy powołany w 2017 r. ma wystawiać zarówno repertuar dawny, barokowy, klasycystyczny, jak też sceniczne i półsceniczne spektakle widowiskowe. Obecnie Opera ma jedynie tymczasową siedzibę, a potrzebuje permanentnej. Dzięki nowej siedzibie widzowie mogą podziwiać klasyczny repertuar w nowoczesnej siedzibie, a artyści mieli zapewnione odpowiednie zaplecze i warunki do pracy.

Ustawa o uprawnieniach artystów zawodowych

Tylko niecałe 7 proc. artystów można zaliczyć do grupy osób zamożnych. Jednocześnie aż 54 proc. z nich pracuje w ramach umowy o dzieło, a 30 proc. bez żadnej umowy. Skutkiem tego około połowa artystów nie ma ubezpieczenia zdrowotnego, ani też nie odprowadza składek emerytalnych. Dlatego opracowaliśmy założenia ustawy o uprawnieniach artystów zawodowych dla najbardziej zagrożonych artystów, które cywilizują warunki pracy artystycznej i zapewniają najniższemu zarabiającym twórcom minimum bezpieczeństwa socjalnego w postaci dostępu do ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych. Projekt zakłada możliwość uzyskania przez artystę dopłaty do składki na ubezpieczenie społeczne.

A to Polska właśnie

Przetłumaczymy najważniejsze książki społeczne i historyczne dotyczące Polski na język angielski, francuski, hiszpański i hebrajski. Przekłady będziemy promować wśród czytelników w innych krajach i w ten sposób opowiadać światu o Polsce.

Ujednolicenie identyfikacji wizualnej instytucji państwa

W tej chwili każda instytucja funkcjonuje w obrębie różnych estetyk. Planujemy to zmienić i wprowadzić jednolitą identyfikację wizualną instytucji państwowych. Takie standardy obowiązują m.in. we Francji i w Niemczech. Kompleksowa strategia wizualno-promocyjna nie tylko wprowadzi porządek, ale też poprawi wizerunek urzędów w oczach Polaków.

Polski kanon

Przedstawimy inicjatywę, która w 100 lat od odzyskania niepodległości podsumuje rozwój polskiej kultury literackiej. W ten sposób powstanie literacki kanon dzieł, które krzepią, ale i prowadzą do zadawania ważnych pytań, a przede wszystkim dają obraz przemian polskości na przestrzeni lat.

Sieć nowoczesnych muzeów

Realizujemy wyjątkowy projekt budowy bardzo szerokiej sieci nowoczesnych muzeów – państwo polskie jest za-

angażowane w ponad 100 projektów muzealnych w całym kraju. Wszystkie te instytucje pełnią tradycyjne funkcje – kształcenia, edukacji, tworzenia narodowej tożsamości. Jednocześnie nowe muzea budowane są według światowych standardów – jako instytucje nowoczesne, interaktywne, zachęcające do zadawania pytań o przeszłość i przyszłość, zmuszające do szukania odpowiedzi.

2023 rokiem nauki

Planujemy ogłoszenie roku 2023 rokiem nauki z uwagą na 550. rocznicę urodzin Mikołaja Kopernika. Kluczowym punktem przygotowań do obchodów byłaby budowa kilkudziesięciu małych „Centrów Nauki Kopernik” w powiatach lub związkach powiatów.

Rozwój Muzeum Żołnierzy Wyklętych i Więźniów Politycznych PRL

Zagwarantujemy finansowanie Muzeum Żołnierzy Wyklętych i Więźniów Politycznych PRL na kolejne lata. Troska o trwałość i rozwój instytucji upamiętniających Polaków walczących z komunistycznym systemem represji, to spełnienie naszego patriotycznego obowiązku.

Archiwum Partii Politycznych ISP PAN

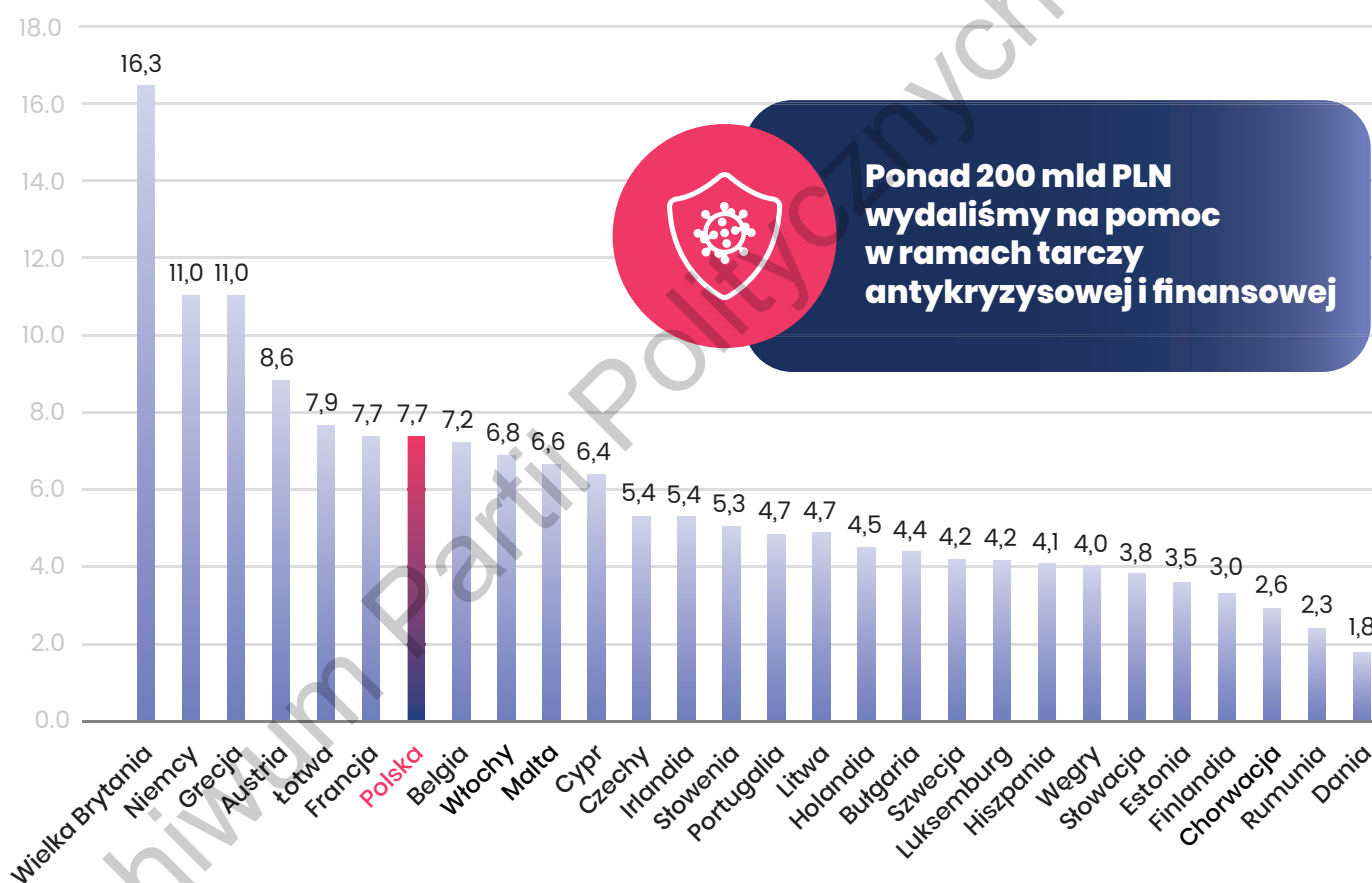

Archiwum Politycznych ISP PAN

Dobry klimat dla firm - minione 5 lat

**Polska wśród krajów, które w pandemii
najhojniej wsparły pracodawców
aby ratować miejsca pracy**

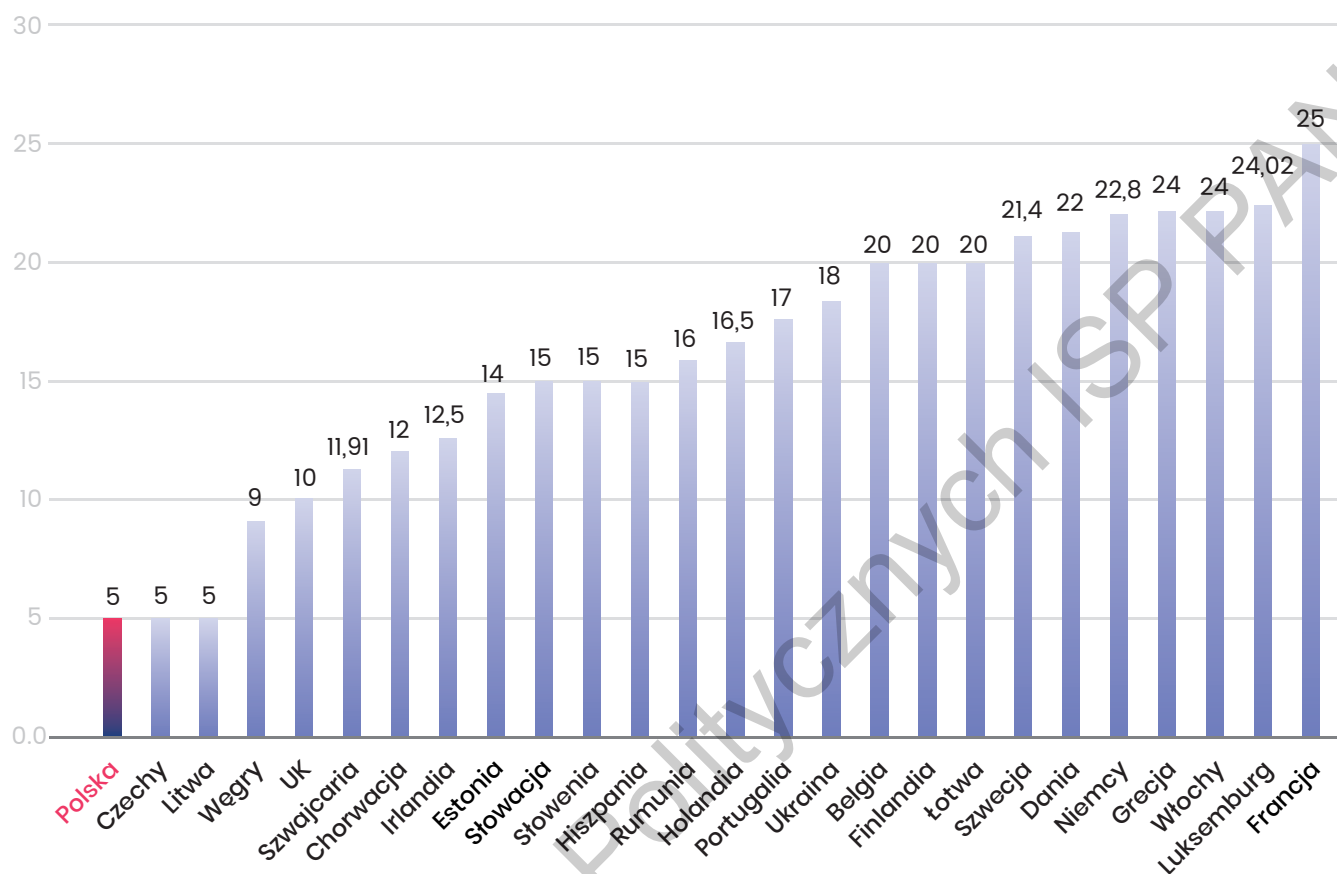
Dane: wydatki kryzysowe w 2020 r. jako procent PKB.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MFW.

**Ocaliliśmy 5 mln
miejsc pracy**

Najniższa stawka CIT w Europie

Dane: marginalne stawki podatkowe w krajach europejskich, dla Polski przyjęto stawkę ulgi na IP Box.
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych KPMG.

Wprowadziliśmy ponad 100 zmian legislacyjnych poprawiających sytuację firm, m.in. Konstytucję dla Biznesu czy Polską Strefę Inwestycji.

Niższe podatki

do 9 proc.

obniżyliśmy CIT dla firm, których przychody osiągnięte w roku podatkowym nie przekroczą 1,2 mln EUR

---

15 proc.

wynosi dziś stawka ryczałtu w zakresie usług programistycznych (wcześniej 17 proc.)

---

do 17 proc.

z 20 proc. obniżyliśmy stawkę ryczałtu dla wolnych zawodów

Archiwum Partii Politycznych ISP PAN

Najważniejsze zmiany

1

Niższe podatki dla mikrofirm

Dzięki reformie wprowadzającej wysoką kwotę wolną od podatków, obniżymy także obciążenia dla 500 tys. firm, których dochody wynoszą do 6 tys. PLN miesięcznie. Najmniejsze firmy zaoszczędzą dzięki temu nawet 2 tys. PLN rocznie.

2

Ulga na automatyzację i robotyzację produkcji

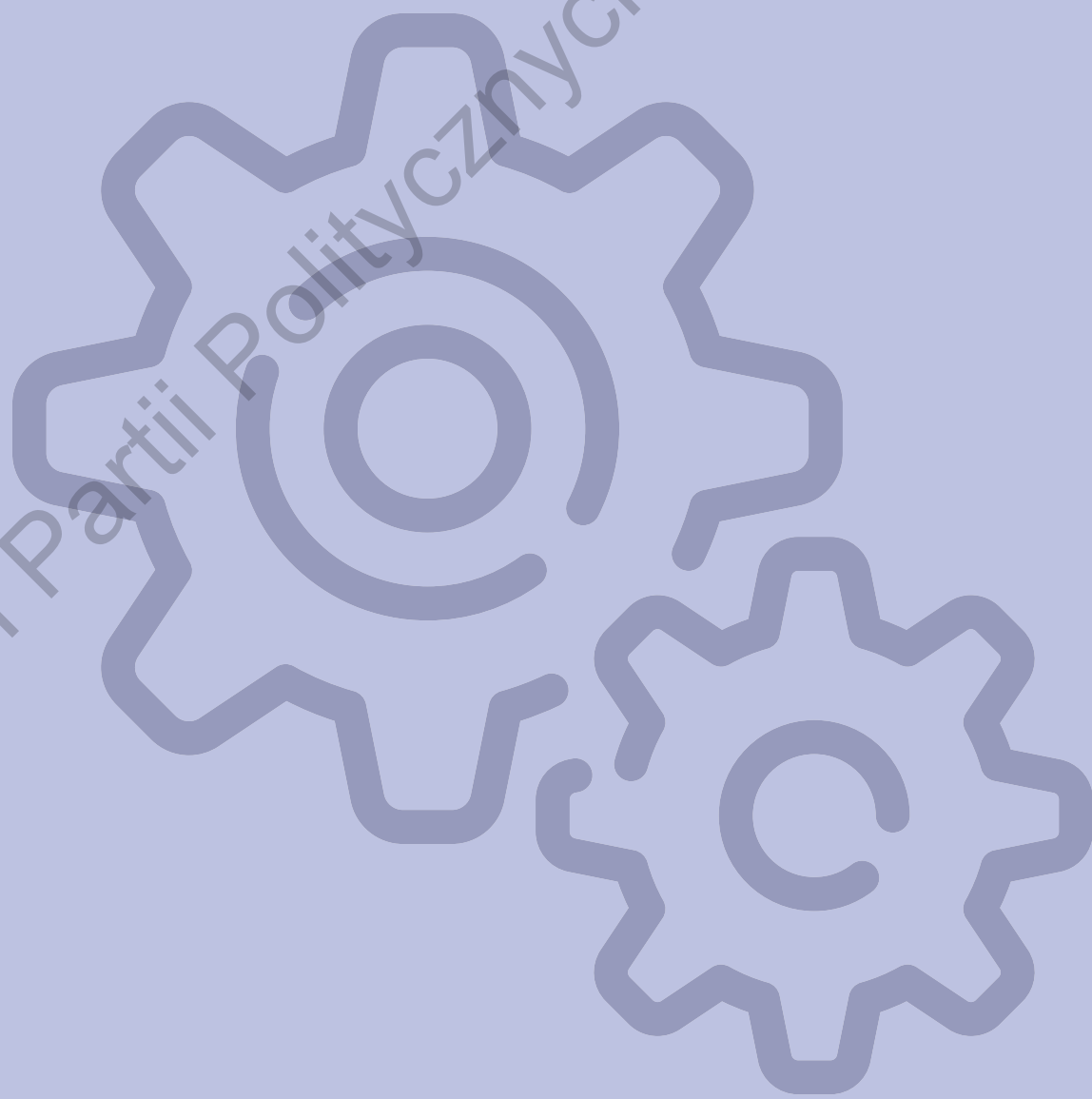
Wprowadzimy ulgę podatkową zachęcającą przedsiębiorców do inwestycji w bardziej efektywne, długoterminowe projekty rozwojowe.

3

Interpretacje 590, czyli pewność opodatkowania w pierwszych latach inwestycji

Przygotujemy kompleksowy, wiążący administrację podatkową, dokument, który będzie wspierał potencjalnych inwestorów i gwarantował wysokość opodatkowania w pierwszych latach inwestycji.

Archiwum Partii Politycznych ISP PAN

Dobry klimat dla firm

- programy

Dla małych przedsiębiorstw

- **NIŻSZE PODATKI DLA MIKROFIRM**

Dzięki reformie wprowadzającej wysoką kwotę wolną od podatków, obniżone zostaną także obciążenia dla 500 tys. firm, które mają dochody do poziomu 6 tys. PLN miesięcznie. Najmniejszym firmom zostanie dzięki temu 2 tys. PLN rocznie.

- **ULGA NA PROTOTYPY**

Konstrukcja prototypu to często niezbędny, a jednocześnie bardzo kosztowny warunek pomyślnej komercjalizacji produktu. System podatkowy powinien wspierać wysiłki przedsiębiorców w tworzeniu prototypów. Rozwiązanie bazuje na koncepcji funkcjonującej we Francji.

- **FUNDACJE RODZINNE**

Z myślą o polskich firmach rodzinnych tworzymy korzystne rozwiązania prawne dotyczące planowania i realizacji procesów sukcesyjnych, pozwalających budować silne polskie marki. W tym celu umożliwimy zakładanie fundacji rodzinnych, wzorowanych na ich zagranicznych odpowiednikach. Mają one służyć zapewnieniu wielopokoleniowej sukcesji biznesu i akumulacji rodzimego kapitału. Będą także sprzyjać nowym inwestycjom oraz profesjonalizacji. Dodatkowo, pozwolą zabezpieczyć materialne potrzeby członków rodzin fundatorów, a nawet wspomagać organizacje pożytku publicznego. Nowe przepisy pozwolą tworzyć fundacje rodzinne odpowiadające indywidualnym potrzebom zarówno w sferze biznesu, jak i w sferze prywatnej oraz oddzielić sprawy gospodarcze od spraw rodzinnych.

- **2 MLN EUR RYCZAŁTU EWIDENCYJNEGO**

Z początkiem 2021 r. weszły w życie zmiany, które podnoszą limit przychodów uprawniających do płacenia ryczałtu. Do tej pory limit ten wynosił 250 tys. EUR. Zmiany objęły szerszą grupę wolnych zawodów, m.in. prawników, lekarzy, księgowych, inżynierów i tłumaczy.

- **ULGA KONSOLIDACYJNA**

Firmy potrzebują impulsu do szybkiego przeprowadzenia procesów konsolidacyjnych i zwiększania przewagi konkurencyjnej. Efekt ten zostanie osiągnięty przez ulgę w podatku CIT.

- **RYCZAŁT DLA PRZYCHODÓW ZAGRANICZNYCH**

To rozwiązanie jest ukierunkowane na nierezydentów, dotyczy dochodów zagranicznych. Jeśli nierezydent zdecyduje się przenieść swoją rezydencję podatkową do Polski, to od dochodów zagranicznych zapłaci stały ryczałt.

- **PROGRAM POWROTU KAPITAŁU**

To specjalny program dla Polaków, którzy mają majątek lub ukryte dochody za granicą. W ramach programu będzie można powrócić z majątkiem i dochodami bez obaw o wszczęcie postępowań w sprawie unikania opodatkowania.

Dla średnich przedsiębiorstw

- **ULGA NA AUTOMATYZACJĘ I ROBOTYZACJĘ PRODUKCJI**

Wsparcie podatkowe będzie impulsem, który pobudzi przedsiębiorców do inwestycji w bardziej efektywne, długoterminowe projekty rozwojowe.

- **PODATKOWE WSPARCIE EKSPANSJI ZAGRANICZNEJ**

Chociaż bezpośrednie wsparcie ekspansji nie jest możliwe, system podatkowy może uwzględniać wiele kosztów pośrednich tak, by firmy mogły się rozwijać na innych rynkach.

- **ULGA NA IPO**

Wejście na rynek publiczny pozwala na szybki rozwój przedsiębiorstw. Podmioty działające na tym rynku stanowią trzon krajowej gospodarki. Ulga podatkowa ma wpłynąć na zmniejszenie kosztów wejścia na giełdę.

- **SYMULTANICZNA ULGA IP-BOX I B+R**

Integralne wsparcie procesu działalności innowacyjnej musi przekładać się na możliwość jednoczesnego wykorzystania preferencji podatkowych na kolejnych etapach procesu.

- **ESTOŃSKI CIT DLA WIĘKSZEJ LICZBY FIRM**

Estoński model opodatkowania dochodów polega na przesunięciu momentu opodatkowania zysków spółki do czasu ich wypłaty. Reforma weszła w życie w 2021 r. i będzie ewaluowana z perspektywą jej rozszerzenia. Dzięki temu tylko w 2021 r. w portfelach firm zostanie aż 5,6 mld PLN.

- **ŁATWIEJSZY DOSTĘP DO FINANSOWANIA VENTURE CAPITAL**

Dla zwiększenia zaangażowania *venture capital* na polskim rynku wyeliminujemy istniejące bariery podatkowe, a także wdrożymy rozwiązania, które w tym zakresie funkcjonują np. we Francji i Wielkiej Brytanii.

Dla dużych przedsiębiorstw

- **INTERPRETACJE 590, CZYLI PEWNOŚĆ OPODATKOWANIA W PIERWSZYCH LATACH INWESTYCJI**

Jest to odpowiedź na potrzeby potencjalnych inwestorów, którzy potrzebują dokumentu wiążącego administrację podatkową.

- **CENTRUM OBSŁUGI PODATKOWEJ INWESTORA**

Zmieniamy filozofię współpracy z kluczowymi partnerami. W Ministerstwie Finansów powstanie specjalne biuro odpowiedzialne za kontakty z inwestorami strategicznymi.

- **UPROSZCZENIA W ZAKRESIE CEN TRANSFEROWYCH**

Uproszczenie w rozliczaniu cen transferowych dla holdingów inwestujących w Polsce.

- **WSPARCIE ZATRUDNIENIA INNOWACYJNYCH PRACOWNIKÓW**

Rozwiązanie nawiązuje do konstrukcji stosowanej we Włoszech, gdzie koszty zatrudnianych naukowców można odliczać od podatku.

- **GRUPY VAT**

Rozliczenia wewnątrz grup kapitałowych nie będą objęte podatkiem VAT, co oznacza dla nich oszczędność finansową, niższe koszty obsługi, a przy tym uproszczenie działalności analitycznej KAS.

- **OPCJA OPODATKOWANIA VAT DLA INSTYTUCJI FINANSOWYCH**

Opcja opodatkowania VAT dla instytucji finansowych to zachęta dla inwestycji w Polsce przez sektor finansowy. Rozwiązanie to funkcjonuje w wielu krajach UE.

- **USTAWA O PROGRAMACH AKCJONARIATU PRACOWNICZEGO**

W skali makro efektem będzie stworzenie mechanizmu sprzyjającego budowie silnej klasy średniej i unikaniu bądź ograniczaniu alokacji bogactwa narodowego jedynie w rękach nielicznych oligarchów. Natomiast w skali mikro – zwiększenie możliwości inwestycyjnych i rozszerzenie źródeł pozyskania kapitału na cele rozwojowe spółek, polepszenie wyników ekonomicznych spółek w rezultacie zwiększonej lojalności i motywacji do pracy zatrudnionych w nich współwłaścicieli, a także zabezpieczenie spółek przed wrogim przejęciem czy likwidacją zakładu pracy.

Rozszerzenie ochrony podwykonawców

Problem braku terminowego regulowania należności przez generalnych wykonawców inwestycji drogowych stwarza poważne zagrożenie dla płynności finansowej podwykonawców. Wprowadzone zmiany zaczęły skutecznie chronić podwykonawców przed nieuczciwymi praktykami, dlatego rozszerzymy pakiet ochronny przez utworzenie rachunku powierniczego, na który inwestor będzie wpłacał środki zabezpieczające wypłaty dla podwykonawców.

Nowelizacja ustawy Kodeksu spółek handlowych

Ze względu na niewystarczający dotychczas stopień kontroli sprawowanej przez podmiot dominujący nad grupą spółek stworzyliśmy projekt dający Radom Nadzorczym narzędzia do skutecznego sprawowania jej funkcji.

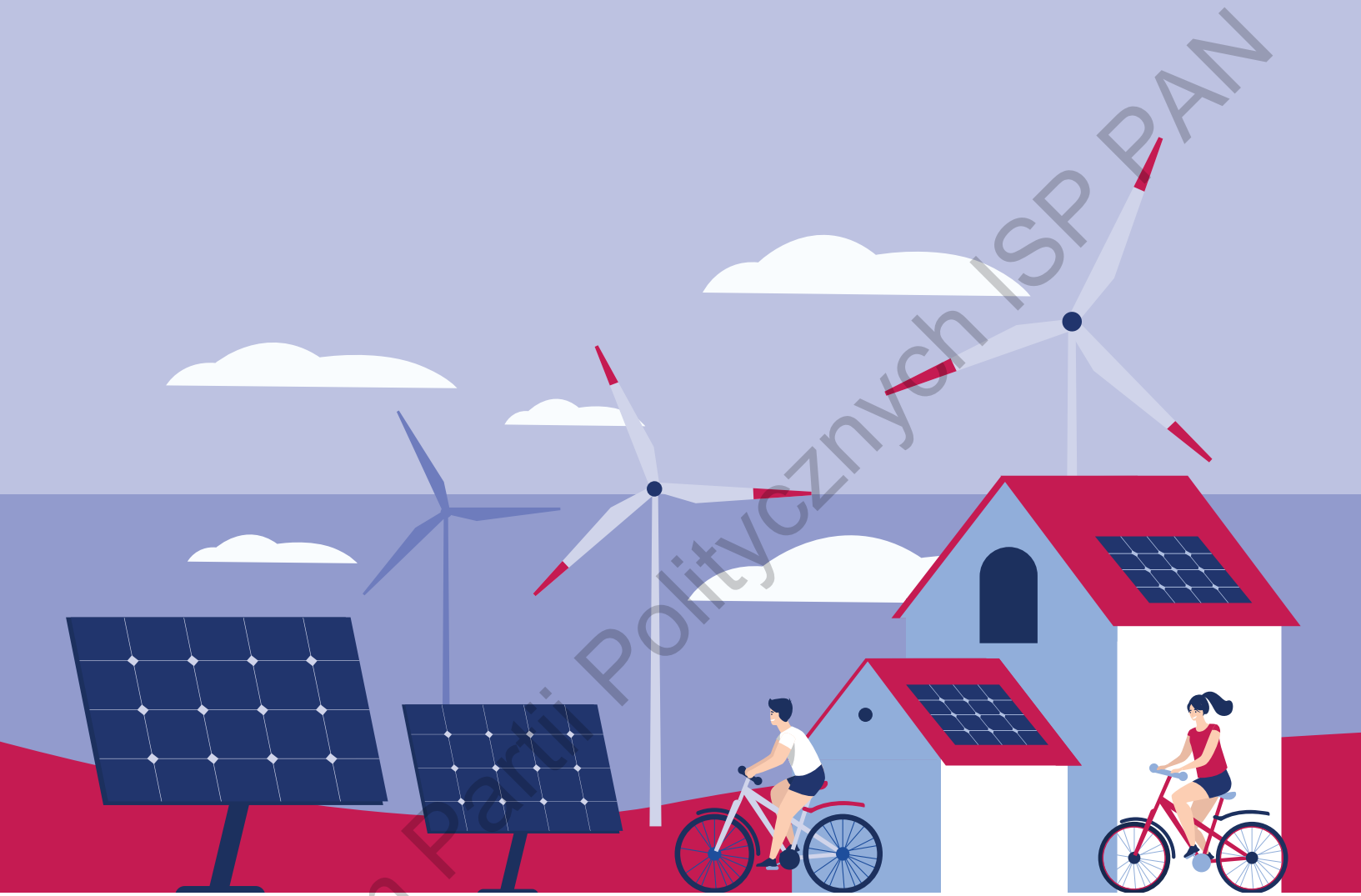
Skuteczne odzyskiwanie mienia od przestępców

Skuteczna walka z poważną przestępczością wymaga stosowania radykalnych środków działania, dlatego wprowadzimy możliwość konfiskowania wykorzystanego do przestępstw mienia, które należy do osób trzecich.

Archiwum Partii Politycznych ISP PAN

Archiwum Partii Politycznych ISP PAN

Czysta energia, czyste powietrze - minione 5 lat

ponad 40 proc.

wzrosły wydatki na ochronę środowiska w latach 2015–2019

1,7 tys. PLN

wyniosły wydatki na ochronę środowiska na jednego mieszkańca w roku 2019, to wzrost z 1,2 tys. PLN w 2015 r.

103 mld PLN

przeznaczamy na program Czyste Powietrze

1,1 mld PLN

przeznaczaliśmy na program Mój Prąd, do którego wpłynęło **ponad 200 tys. wniosków**

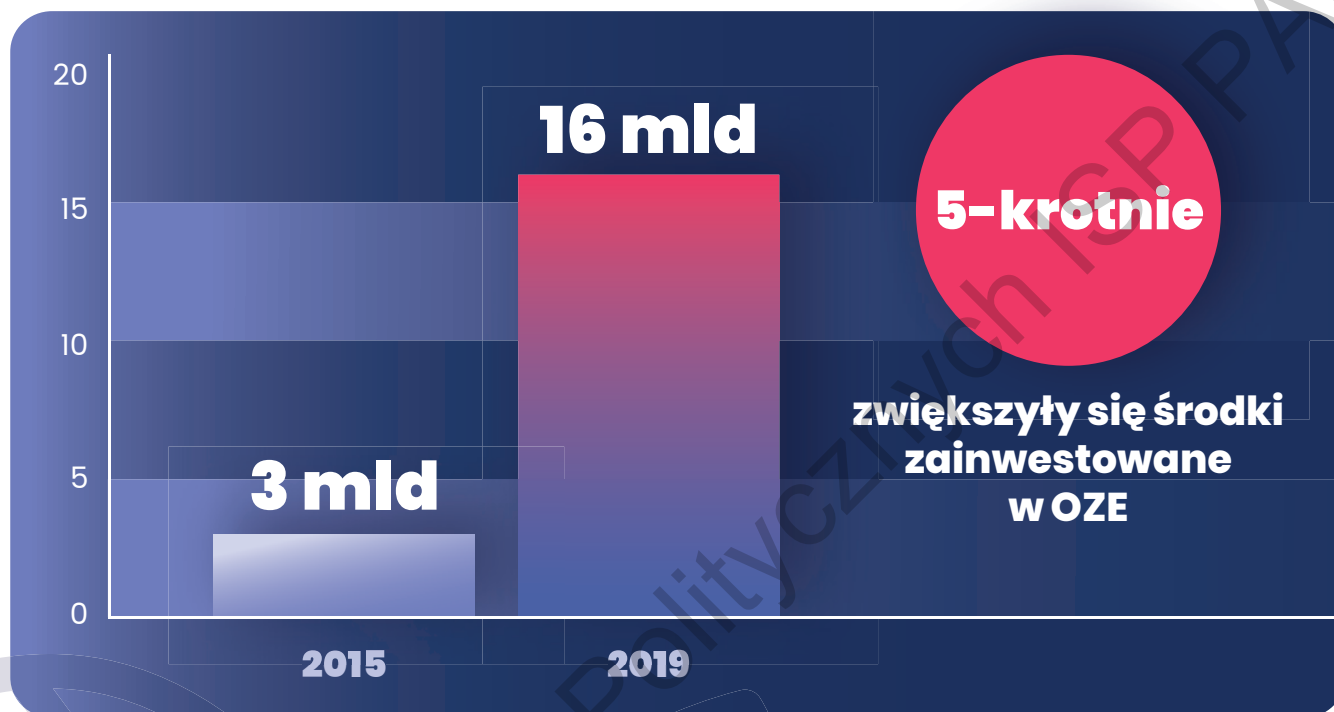

100 mln PLN

wydamy na program Moja Woda, aby przeciwdziałać skutkom suszy

Środki finansowe zainwestowane w OZE

w latach 2015–2019 (w mld PLN)

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Wise (2020), *Prąd Zmienny. Panorama niskoemisyjnych inwestycji w energetyce*.

Boom w fotowoltaice

w MW

Dane: moc zainstalowanych paneli fotowoltaicznych (w MW).

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Agencji Rynku Energii.

Najważniejsze zmiany

1

Sprawiedliwa transformacja energetyczna

Przedstawimy całościową wizję polityki klimatycznej obejmującą „zielone” inwestycje i programy wspierające obywateli. Będziemy dążyć do znacznego zmniejszenia emisji CO₂ i poprawy jakości środowiska w Polsce.

2

Koniec z betonem w centrach miast

Wdrożymy nowe narzędzie zwalczania wysp ciepła w miastach, realizowane w ramach projektu „Miasto z klimatem”, polegające na likwidacji betonu i asfaltu w centrach miast oraz nasadzeniu drzew, krzewów oraz tworzeniu mikroparków, zielonych ścian i dachów. Ustanowimy minimalny procentowy udział przestrzeni biologicznie czynnej w miastach (w tym także zielone dachy i trawniki z rzadko koszoną trawą).

3

Nowe parki narodowe

W celu zwiększenia ochrony środowiska naturalnego zmienimy obowiązujące regulacje, aby łatwiej można było powiększyć istniejące parki narodowe i utworzyć nowe.

Archiwum Partii Politycznych ISP PAN

Czysta energia, czyste powietrze

- programy

Sprawiedliwa transformacja energetyczna

Kolejnym pokoleniom prześlemy kraj bardziej zielony i przyjazny środowisku. Szczególnie zależy nam na tym, by jakość powietrza w naszym kraju się poprawiała. Dlatego dzięki inwestycjom i programom wspierającym obywateli będziemy dążyć do znacznego zmniejszenia emisji CO₂ i poprawy jakości środowiska w Polsce. Ponadto, uniezależnienie się od importu ropy i gazu pozwoli zachować ponad 74 mld PLN wydawane na to przez polskie firmy i Polaków w naszym kraju.

Czyste powietrze

Usprawnimy program Czyste Powietrze: wprowadzimy możliwości składania wniosku o dofinansowanie przez system bankowy, zaprojektowany mechanizm prefinansowania inwestycji dla najuboższych. Nowa odsłona programu to m.in. całkowite odejście od finansowania kotłowni węglowych i wsparcie dla powszechnego zastosowania pomp ciepła w indywidualnych gospodarstwach domowych, budynkach wielorodzinnych oraz ciepłownictwie.

Woda dla Polski

Susza to jedno z największych wyzwań klimatycznych naszych czasów. Dla zwiększenia zasięgu programu antysuszonego wprowadzimy instytucję agregatora wniosków na poziomie samorządów. Wprowadzimy również zachęty systemowe i ułatwienia w zakresie tworzenia stawów i cieków wodnych na terenach wiejskich. To pozwoli nam we względnie krótkim czasie uzyskać pozytywny wpływ na mikroklimat i dostępność wody dla obywateli.

Rządowy Program Małej Gazyfikacji Wyspowej

Obecnie w Polsce jest 1666 zgazyfikowanych gmin, w tym 300 tylko przygranicznie. Na gazyfikację czeka 1111 gmin. Niezależne instalacje gazu typu LNG dostarczą paliwo do tych lokalizacji, do których nie dotarła jeszcze gazyfikacja sieciowa. Realizacja projektów będzie wymagać współpracy spółek państwowych, m.in. operatorów sieci, prywatnych przedsiębiorstw, Agencji Rozwoju Przemysłu

i samorządów. Każdy zbiornik LNG będzie mógł zaopatrzyć 200 domów jednorodzinnych, czyli około 1000 mieszkańców lub urzędy, szpitale, szkoły, uzdrowiska czy firmy. Rozwiązanie będzie też wspierać walkę z zanieczyszczeniem powietrza i wykluczeniem energetycznym, a gaz dostarczany do zbiorników LNG może zostać wzbogacony zielonym wodorem.

Energia słoneczna na każdą kieszeń

Program Mój Prąd okazał się znaczącym sukcesem dotychczasowej polityki klimatycznej. Zostanie poszerzony m.in. o ładowarki samochodów elektrycznych, magazyny energii i inteligentne systemy zarządzania energią w domu – aby wytwarzana energia elektryczna była jak najlepiej wykorzystywana w miejscu jej wytworzenia. Będziemy też wspierać wspólnoty mieszkaniowe i spółdzielnie, dzięki czemu z czystej, zielonej energii elektrycznej będą mogli korzystać nie tylko mieszkańcy domów jednorodzinnych, ale również domów wielorodzinnych, mieszkańcy całych wsi i miast.

Koniec z betonem w centrach miast

Wdrożymy nowe narzędzie zwalczania wysp ciepła w miastach, realizowane w ramach projektu „Miasto z klimatem”, polegające na likwidacji betonu i asfaltu, tam gdzie jest to możliwe, a także nasadzeniu drzew i krzewów oraz tworzeniu mikroparków, zielonych ścian i dachów. Ustanowimy minimalny procentowy udział przestrzeni biologicznie czynnej w miastach (w tym także zielone dachy i trawniki z rzadko koszoną trawą).

Rozwój technologii wodorowej

W 2021 r. planujemy przyjęcie strategii obejmującej rozwój pełnego łańcucha wartości polskiej gospodarki wodorowej. Począwszy od elektrolizerów, które zamieniają energię w wodór, przez ogniwa i technologie magazynowania, do wykorzystania wodoru w produkcji energii i zazieleniania sektorów transportu, ciepłownictwa lub hutnictwa.

Farmy wiatrowe na morzu

Już niedługo rozpoczniemy realizację pierwszych projektów farm wiatrowych na morzu, które uruchomią m.in. PGE czy Orlen. Budowa wiatraków offshore to również zysk i szansa dla polskiego przemysłu stoczniowego i rozwoju polskiej gospodarki.

Polska elektrownia atomowa

Po wybraniu bezpiecznego i zaawansowanego technologicznie partnera rozpoczniemy przygotowania do inwestycji w elektrownię jądrową. Z jednej strony podniesie ona naszą suwerenność energetyczną, zapewni nieemisyjną energię, przez co zbliży nas do neutralności klimatycznej, a z drugiej wygeneruje liczne miejsca pracy.

„Zielony” budżet obywatelski

Zwiększymy budżet obywatelski do 1 proc., od 2021 r. – dodatkowo 0,5 proc. w budżecie przeznaczymy wyłącznie na miejskie rozwiązania ekologiczne.

Gospodarka obiegu zamkniętego

Wprowadzimy system rozszerzonej odpowiedzialności producenta, który będzie sprzyjał wytwarzaniu produktów i opakowań przyjaznego środowisku. W ten sposób ograniczymy nadmierną ilość odpadów oraz zwiększymy ich przydatność do recyklingu. Jednym z narzędzi gospodarki obiegu zamkniętego będzie system kaucyjny.

Fundusz ekologii

Dla wielu młodych osób nie ma bardziej palącego problemu niż przyszłość naszej planety. Wychodząc

temu naprzeciw, w ramach działalności NIW powołamy fundusz na wzór FIO, który będzie promował edukację ekologiczną wśród dzieci i młodzieży. To nasza „zielona filozofia” – troska o przyszłość nie tylko planety, ale też naszego ojczystego środowiska naturalnego.

Certyfikowanie energetyczne budynków

Każdy idąc dziś do sklepu wie, co oznacza kategoria A na pralce albo lodówce. Taki sam system powinien zostać wdrożony w budownictwie. Wdrożymy certyfikowanie energetyczne budynków przez państwo – począwszy od inwestycji deweloperskich po domy jednorodzinne. Upowszechnieniu rozwiązań technologicznych służy projekt „Dom z klimatem”.

Transport niskoemisyjny

Wdrożymy dodatkowe wsparcie z Funduszu Niskoemisyjnego Transportu – dopłaty do autobusów i samochodów elektrycznych i wodorowych oraz infrastruktury ładowania i tankowania oraz wsparcie dla rozwoju polskiego przemysłu samochodów elektrycznych.

Nowe parki narodowe

Najpiękniejsze i najbardziej wartościowe tereny naturalne zasługują na najwyższą ochronę – taką może zagwarantować im status parku narodowego. W Polsce ostatni park narodowy powstał w 2001 r., dlatego zmienimy obowiązujące regulacje, aby łatwiej można było powiększyć istniejące parki narodowe i utworzyć ich więcej.

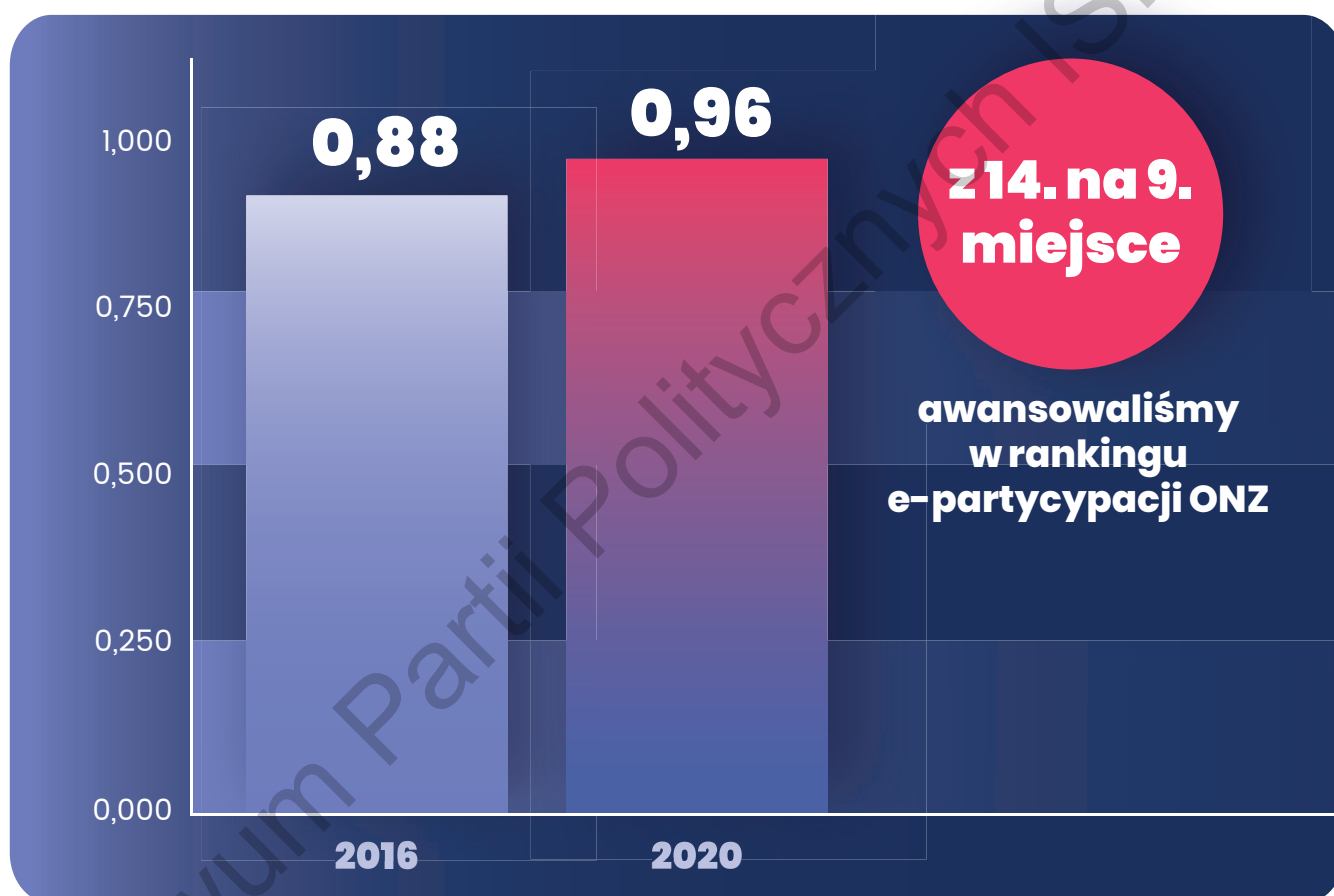

Cyber Poland 2025

- minione 5 lat

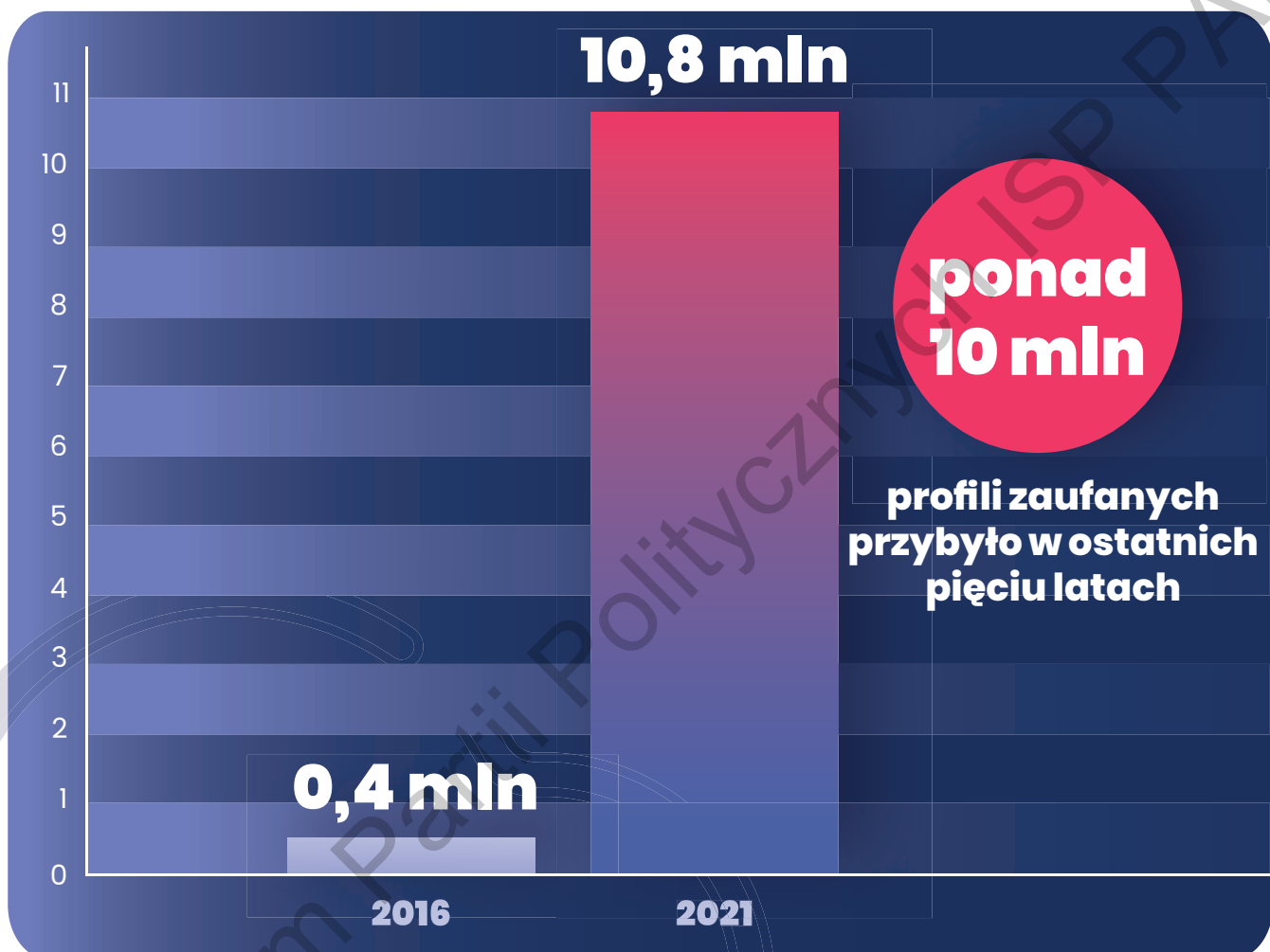
**Polska administracja wśród najlepszych
w światowym rankingu e-partycypacji**

Źródło: opracowanie własne na podstawie E-Participation Index ONZ.

Liczba obywateli posiadających Profil Zaufany

w latach 2015–2021

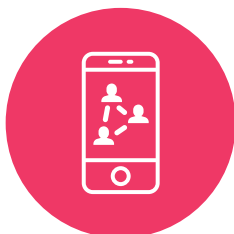
Źródło: opracowanie na podstawie danych Serwisu Rzeczypospolitej Polskiej.

Coraz więcej Polaków korzysta z e-usług publicznych:

Blisko 20 mln

elektronicznych deklaracji PIT, w tym **ok. 10 mln** za pomocą e-PIT w 2021 r.

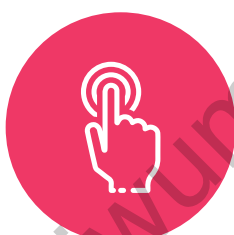
2,6 mln

pobrań aplikacji mObywatel i **1,3 mln** mPrawaJazdy

275 tys.

elektronicznych zgłoszeń narodzin dziecka

8,1 mln

elektronicznych wniosków o 500+ oraz **5,7 mln** elektronicznych wniosków o 300+

Niemal 67 tys.

wydanych odpisów aktu stanu cywilnego w wersji elektronicznej

Najważniejsze zmiany

1

Cała Polska w zasięgu

Do 2024 r. umożliwimy każdemu gospodarstwu domowemu w Polsce dostęp do szerokopasmowego internetu z możliwością modernizacji do prędkości dostępnej w gigabitach na sekundę. Wyeliminujemy też ostatnie „białe plamy” zasięgu telefonii komórkowej.

2

e-doręczenia

Wprowadzimy system pozwalający obywatelowi załatwić zdalnie takie sprawy, jak wizyta w urzędzie lub osobisty odbiór listu poleconego. Komunikację elektroniczną będzie mogła zainicjować każda ze stron, zarówno urząd, jak i obywatel.

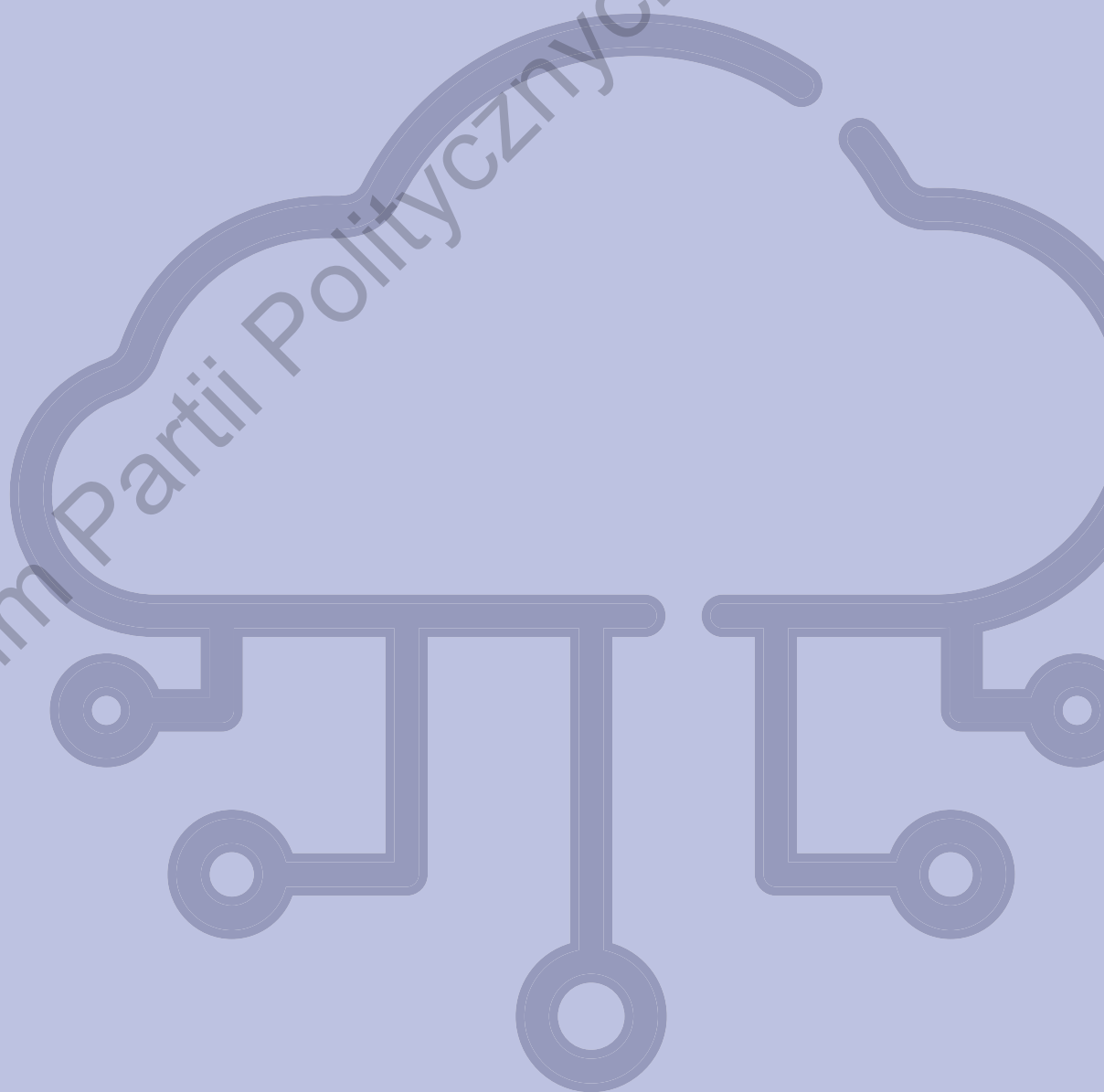
3

Bez opłaty skarbowej za usługi cyfrowe

Zwolnimy z opłaty skarbowej obywateli, którzy zdecydują się na realizowanie usługi publicznej w formie cyfrowej.

Archiwum Partii Politycznych ISP PAN

Cyber Poland 2025

- programy

Satelitarny System Obserwacji Ziemi

Satelitarny System Obserwacji Ziemi to pionierski projekt, dzięki któremu Polska znajdzie się w gronie państw z samodzielnym potencjałem satelitarnym. Polski system satelitarny umożliwi wyposażenie administracji państwowej w istotne informacje mające kluczowe znaczenie dla bezpieczeństwa narodowego. To również ważny krok na drodze rozwoju cyfryzacji w naszym kraju oraz zwiększenia suwerenności informacyjnej i technologicznej. Wdrożenie systemu poszerzy także możliwości ochrony środowiska, racjonalnego planowania przestrzennego oraz zarządzania uprawami.

Cała Polska w zasięgu

Do 2024 r. każde gospodarstwo domowe w Polsce będzie miało dostęp do szerokopasmowego internetu z możliwością modernizacji do prędkości dostępnej w gigabitach na sekundę. Wyeliminujemy też ostatnie „białe plamy” zasięgu telefonii komórkowej.

5G – szansa dla Polski

Zagwarantowanie niezakłóconego dostępu do 5G w obszarach miejskich i na głównych szlakach komunikacyjnych do 2025 r. stanie się szansą na modernizację cyfrową Polski.

Usługi prawdziwie cyfrowe

Pandemia przeniosła wiele spraw urzędowych na poziom *online*. Dziś już jest jasne, że pełna cyfryzacja usług publicznych to standard, do którego musi dążyć każde nowoczesne państwo. Dlatego wprowadzamy zasadę cyfrowej domyślności jako podstawy funkcjonowania i myślenia o relacji obywatel-administracja. Usługi publiczne muszą mieć cyfrowy preferowany odpowiednik: od wyrobienia prawa jazdy, przez konsultacje publiczne, po składanie skargi. Będą projektowane z założeniem, że forma papierowa, choć dostępna dla chętnych, będzie wyjątkiem a nie regułą. Komunikacja z urzędami będzie stale uzupełniana o takie narzędzia, jak system kolejowania do urzędów, tele i wideowizyty w urzędach, chatboty i voiceboty instytucji publicznych udzielające porad. Odsetek Polaków korzystających z internetu w kontaktach z administracją zwiększy się do 2023 r. na skutek promocji e-usług do 60 proc., a co drugi Polak będzie posiadał Profil Zaufany.

Bez opłaty skarbowej za usługi cyfrowe

Obywateli, którzy zdecydują się na realizowanie usługi publicznej w formie cyfrowej, zwolnimy z opłaty skarbowej.

Tożsamość cyfrowa

Zintegrujemy systemy tożsamości, tj. Profil Zaufany, mObywatel, eDowód w celu zbudowania federacyjnego modelu tożsamości cyfrowej. Umożliwimy powszechne stosowanie cyfrowej tożsamości w codziennym życiu – zarówno w kontaktach z administracją, jak i w biznesie.

mObywatel

Lista osobistych dokumentów w wirtualnym portfelu – aplikacji mObywatel – będzie się stale powiększać, np. o legitymacje służbowe oraz karty miejskie. Dzięki temu nie będziemy musieli już mieć przy sobie tradycyjnych dokumentów.

e-doręczenia

Zamiast wizyty w urzędzie lub osobistego odbierania listu poleconego, obywatel załatwi tę samą sprawę jednym kliknięciem myszy, bez względu na miejsce pobytu. Komunikację elektroniczną będzie mogła zainicjować każda ze stron – zarówno urząd, jak i obywatel.

Od Polski stacjonarnej do Polski „chmurowej”

Uruchomimy mechanizm wsparcia finansowego dla małych i średnich przedsiębiorców oraz instytucji publicznych, chcących wdrażać technologie chmurowe. Udostępnimy też portal pozwalający jednostkom publicznym zamawiać usługi chmurowe szybko, wygodnie i bezpiecznie.

Cyfryzacja wymiaru sprawiedliwości

Fundamentem bezpiecznego i nowoczesnego państwa są instytucje strzegące prawa i porządku. Dlatego będziemy konsekwentnie inwestować w informatyzację wymiaru sprawiedliwości oraz ich zaplecze organizacyjne. Sprawna komunikacja między stronami postępowań i nowoczesna infrastruktura będą gwarancją szybkiej realizacji zadań powierzonych organom wymiaru sprawiedliwości.

Lokalne centra rozwoju kompetencji cyfrowych

Lokalne punkty (np. biblioteki) staną się ośrodkami podstawowego wsparcia cyfrowego. Mieszkańcy będą mogli w nich otrzymać pomoc np. przy poszukiwaniu informacji, dotyczące sposobów podnoszenia kompetencji i korzystania z e-usług.

(Cyber)bezpieczeństwo przede wszystkim

Będziemy dążyć do znacznego zwiększenia społecznej świadomości na temat cyberzagrożeń oraz strategii obrony przed nimi. Cyberbezpieczeństwo uczynimy elementem programu dydaktycznego w szkołach i na uczelniach, dzięki czemu z zasadami bezpiecznego korzystania z sieci zapozna się każdy uczeń i student (w zakresie dopasowanym do profilu i kierunku).

Obliczenia wielkiej wydajności (High Performance Computing & Quantum Computing)

Już wkrótce do strategicznych zasobów Polski włączymy superkomputery. Będą one służyć jako narzędzia zaawansowanych symulacji inżynierskich i obliczeń dużej ilości danych. Państwo polskie będzie je wykorzystywać również na potrzeby rozwiązań sztucznej inteligencji, w tym także dla biznesu i przemysłu, technologii kosmicznych, meteorologii, czy też modelowania kryzysowego (np. na wypadek epidemii).

Cyfrowa gmina

Przedstawimy program, w ramach którego małe ojczyzny otrzymają środki na zakup sprzętu i oprogramowania, zakup usług chmurowych, działania na rzecz podniesienia poziomu cyberbezpieczeństwa czy niesienia wsparcia osobom wykluczonym cyfrowo. Ponadto prześlemy gminom nieodpłatny system prowadzenia i zarządzania urzędem z wykorzystaniem rozwiązań chmurowych. Będzie zawierał narzędzia do wspólnej pracy, portale, czatboty, narzędzia zbierania

opinii i interakcji z obywatelami. Samorządy zyskają też możliwość bezpłatnego przeniesienia swoich serwisów na portal samorząd.gov.pl, na którym będą mogły publikować wszystkie polskie gminy i powiaty.

Polska bezpieczną przystanią dla wysokiej klasy specjalistów

Bazując na sukcesach programu Poland Business Harbour, organizowanego przez Rząd dla specjalistów IT z Białorusi, wprowadzimy szeroko zakrojony system przyciągania do naszego kraju zagranicznych specjalistów z branż deficytowych (np. programiści, inżynierowie czy lekarze). Będzie on początkowo skierowany do specjalistów IT z Armenii, Białorusi, Gruzji, Mołdawii, Rosji i Ukrainy, a potem rozszerzany na kolejne kraje i specjalności, w zależności od potrzeb polskiego rynku pracy. Przyjeżdżającym specjalistom ułatwimy otrzymanie wiz oraz integrację z rynkiem pracy. Zapewnimy im też inne – specjalnie dostosowane – mechanizmy wsparcia opracowywane we współpracy z polskimi firmami z danego sektora. Zadbamy przy tym o bezpieczeństwo oraz ochronę polskich pracowników i przedsiębiorców. To wszystko przyczyni się do odwrócenia historycznego trendu emigracji z Polski i uczynienia naszego kraju atrakcyjnym dla wysokiej klasy specjalistów, płacących w Polsce podatki.

Walka z cyberprzestępczością

Cyberprzestępstwa stanowią poważne zagrożenie dla prawidłowego funkcjonowania państwa, dlatego podwyższymy kary za cyberprzestępstwa, a także będziemy identyfikować nowe typy przestępstw i aktualizować ich katalog, co pomoże lepiej chronić instytucje krajowe oraz polskich obywateli.

E-partycypacja

Konieczne jest wzmocnienie oddolnych inicjatyw społecznych. Dlatego wdrożymy narzędzia informatyczne wspomagające partycypację obywateli w podejmowaniu decyzji ważnych dla wspólnoty. Umożliwią one przeprowadzanie konsultacji społecznych, zgłaszanie inicjatyw, a także wspomogą mechanizmy decyzyjne.

Od 2024 r. każda usługa będzie cyfrowa

Od 2022 r. będzie możliwa rejestracja samochodu przez internet, a także wnioskowanie o prawo jazdy. To przykłady kolejnych usług publicznych, które będą do załatwienia online

Od 2024 r. nie będzie żadnego wniosku, który Polak będzie musiał załatwić papierowo w urzędzie centralnym

Archiwum Partii Politycznych ISP PAN

Złota jesień życia - minione 5 lat

10,6 mld PLN

wartość wsparcia dla emerytów z najniższą emeryturą w 2021 r.

0 PLN

koszt leków z listy refundowanej dla wszystkich osób powyżej 75. roku życia

do 65 lat

obniżyliśmy wiek emerytalny mężczyzn

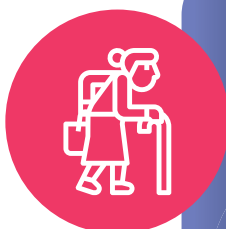
do 60 lat

obniżyliśmy wiek emerytalny kobiet

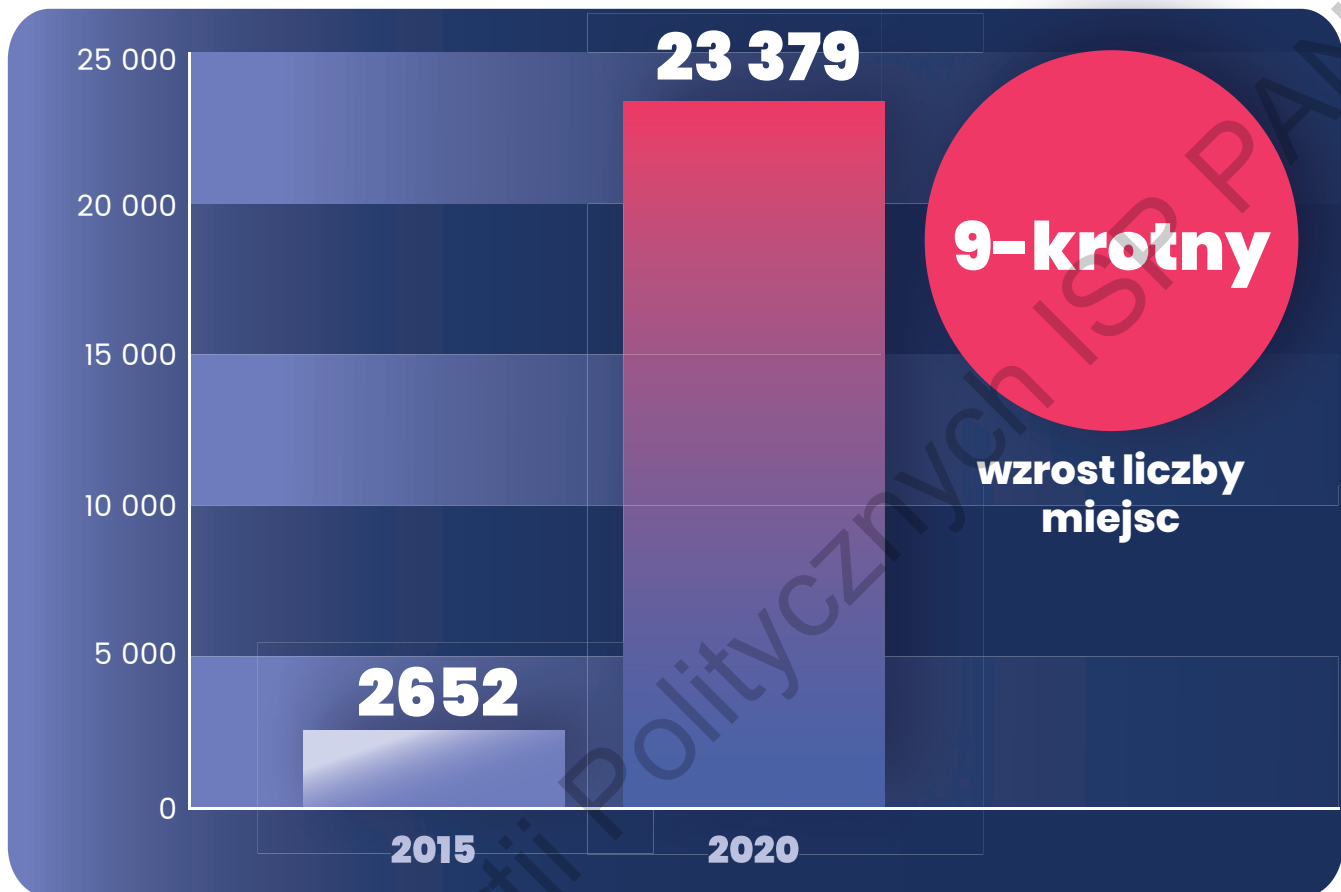

47 mld PLN

przeznaczylismy na trzynaste i czternaste emerytury w latach 2019–2021

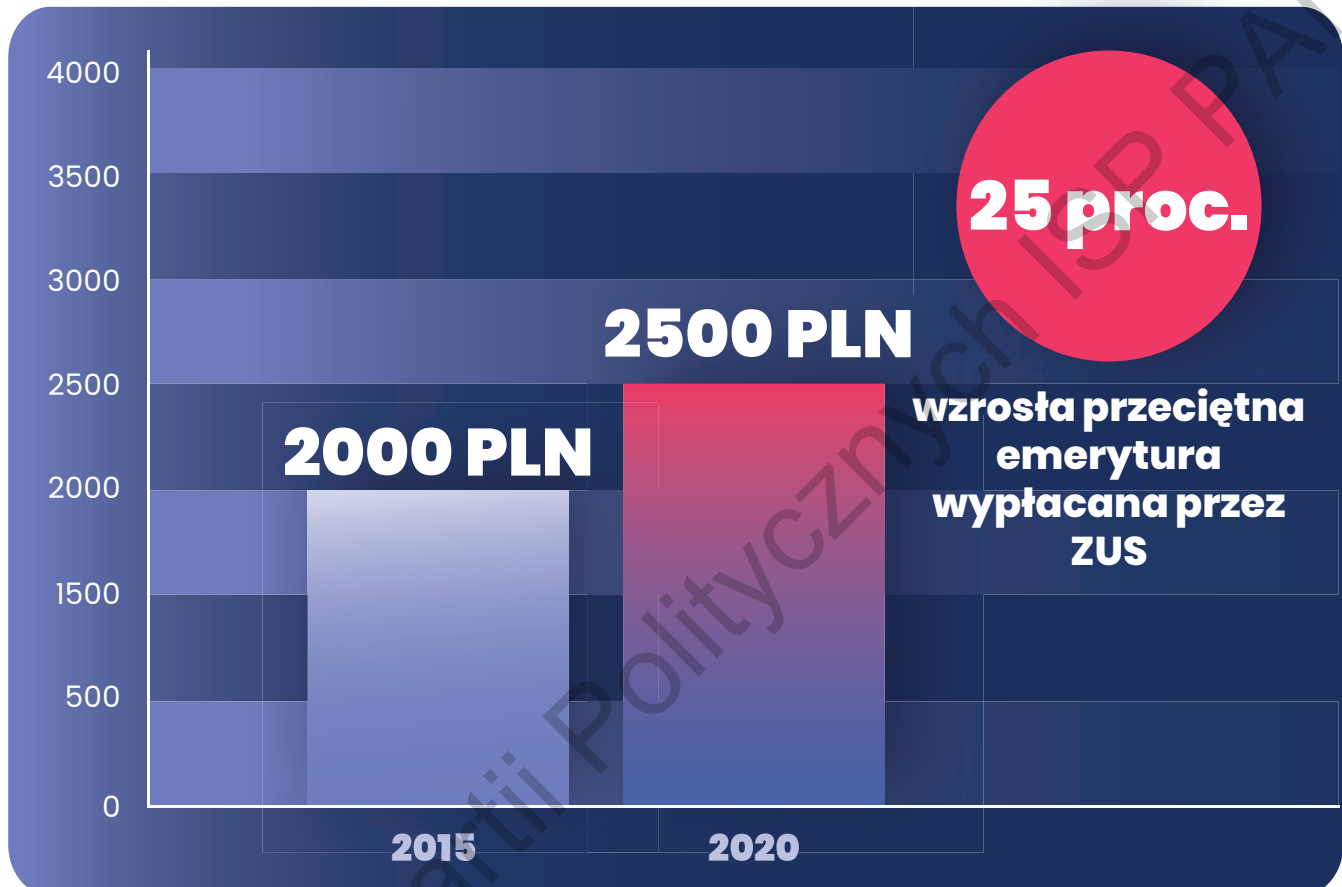
Kilkukrotnie wzrosła liczba miejsc w domach i klubach seniora

Dane: liczba miejsc w klubach i dziennych domach Senior +.
Źródło: opracowanie własne na podstawie: senior.gov.pl.

Przeciętna miesięczna emerytura z ZUS

w latach 2015-2020

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ZUS.

Archiwum Partii Politycznej ISP PAN

Najważniejsze zmiany

1

Emerytury bez podatku do 2500 PLN

W ramach reformy systemu podatkowego emerytury i renty zostaną podwyższone o wysokość podatku dla świadczeń do poziomu 2500 PLN. To oznacza, że przeciętny emeryt będzie otrzymywał nawet 2000 PLN rocznie więcej.

2

Zerowy PIT dla osób pracujących po osiągnięciu wieku emerytalnego

Wprowadzimy nowy instrument zachęcający do kontynuacji pracy po osiągnięciu wieku emerytalnego – PIT-0 dla Seniora.

3

Placówki łączące pokolenia

Umożliwimy łatwiejsze tworzenie placówek, które łączą dzienne domy opieki z przedszkolami. Dzięki nim dzieci będą rozwijały kompetencje emocjonalne i społeczne, a seniorzy zaangażują się w wychowanie najmłodszego pokolenia.

Archiwum Partii Politycznych ISP PAN

Złota jesień życia

- programy

Emerytury bez podatku do 2500 PLN

W ramach reformy systemu podatkowego emerytury i renty zostaną podwyższone o wysokość podatku dla świadczeń do poziomu 2500 PLN. To oznacza, że przeciętny emeryt będzie otrzymywał nawet 2000 PLN rocznie więcej.

Elastyczna praca dla osób w wieku przedemerytalnym

Chcemy wydłużyć okres aktywności zawodowej seniorów przez umożliwienie osobom w wieku 55+ zmniejszenia wymiaru czasu pracy. Dzięki temu senior osiągając wiek emerytalny, nie będzie stawał przed wyborem: albo praca w pełnym wymiarze godzin, albo emerytura. To optymalny sposób wydłużenia aktywności zawodowej.

Program Aktywność+

Aktywność+ to nowy program dla seniorów, który będzie realizowany w latach 2021-2025. Za pomocą środków z programu będą finansowane działania jednostek samorządu terytorialnego, organizacji pozarządowych oraz innych podmiotów, mające na celu zwiększenie aktywności seniorów w życiu społecznym i zawodowym.

Zerowy PIT dla osób pracujących po osiągnięciu wieku emerytalnego

Wprowadzimy nowy instrument zachęcający do kontynuacji pracy po osiągnięciu wieku emerytalnego – PIT-0 dla Seniora. Pracownicy, którzy osiągną wiek emerytalny 60/65 lat i nie przejdą na emeryturę, lecz zdecydują się kontynuować pracę, nie zapłacą podatku dochodowego (do poziomu progu podatkowego), co zwiększy ich pensję netto („na rękę”), a dzięki dalszej aktywności na rynku pracy powiększą wysokość przyszłej emerytury.

Korpus wsparcia seniorów

Kilkanaście tysięcy wolontariuszy, w tym działacze ponad 140 środowisk młodzieżowych i obywatelskich z całej Polski, świadczy codzienną pomoc potrzebującym w ramach powołanego Korpusu. Pandemia dała początek nowej instytucji pomocowej, w ramach której młodzi, pomagając seniorom, mogą zarazem pozyskiwać nowe kompetencje, m.in. logistyczne i organizatorskie.

Bezpieczeństwo pod ręką

Zwiększymy bezpieczeństwo seniorów przez dofinansowanie zakupu tzw. opasek bezpieczeństwa. Umożliwią

one proste bądź automatyczne wezwanie pomocy w sytuacji zagrożenia życia lub zdrowia. Zapewnią stały kontakt i umożliwią zdalną opiekę. Dzięki takiemu rozwiązaniu seniorzy wymagający uwagi nie będą musieli zmieniać swoich codziennych nawyków i pozostaną samodzielni.

Darmowe leki 70+

W związku ze skutecznością dotychczasowego programu Leków 75+ (wzrastająca liczba beneficjentów i malejąca wydatki osób powyżej 75. roku życia na leki) chcemy umożliwić korzystanie z programu osobom młodszym, a w niektórych kategoriach leków nawet osobom z grupy 60+.

Specjalne placówki łączące pokolenia

Umożliwimy łatwiejsze tworzenie placówek, które łączą dzienne domy opieki z przedszkolami podobnie jak w Stanach Zjednoczonych, Kanadzie, Australii i Niemczech. Dzięki nim dzieci będą rozwijały kompetencje emocjonalne i społeczne, a seniorzy zaangażują się w wychowanie najmłodszego pokolenia.

Centra usług społecznych dla Polaków wracających z zagranicy

Centra będą instytucjami oferującymi kompleksowe wsparcie dla osób starszych, które po zakończeniu kariery zawodowej za granicą chcą powrócić do Polski. Centra będą zapewniać całodobową opiekę, wsparcie w zakresie ochrony zdrowia oraz wspomagać aktywność społeczną seniorów.

Pomoc IT dla seniora

Nie wszyscy obywatele mają kompetencje i chcą korzystać z usług tylko cyfrowo. Stworzymy ogólnopolską infolinię administracyjną, która pozwoli uzyskać informacje o tym, co dzieje się ze sprawą załatwianą w każdym urzędzie w Polsce. Dzięki infolinii osoby mniej biegłe w usługach cyfrowych będą mogły dowiedzieć się, w jaki sposób można załatwić sprawę administracyjną i zostaną skierowane do właściwej instytucji.

Walka z przemocą domową wobec dzieci i rodziców

W formie wielu kampanii społecznych będziemy pracować nad zwiększeniem świadomości praw ofiar przemocy domowej, zwłaszcza tych najsłabszych – kobiet, dzieci i osób starszych, a także dostępności wsparcia psychologicznego.

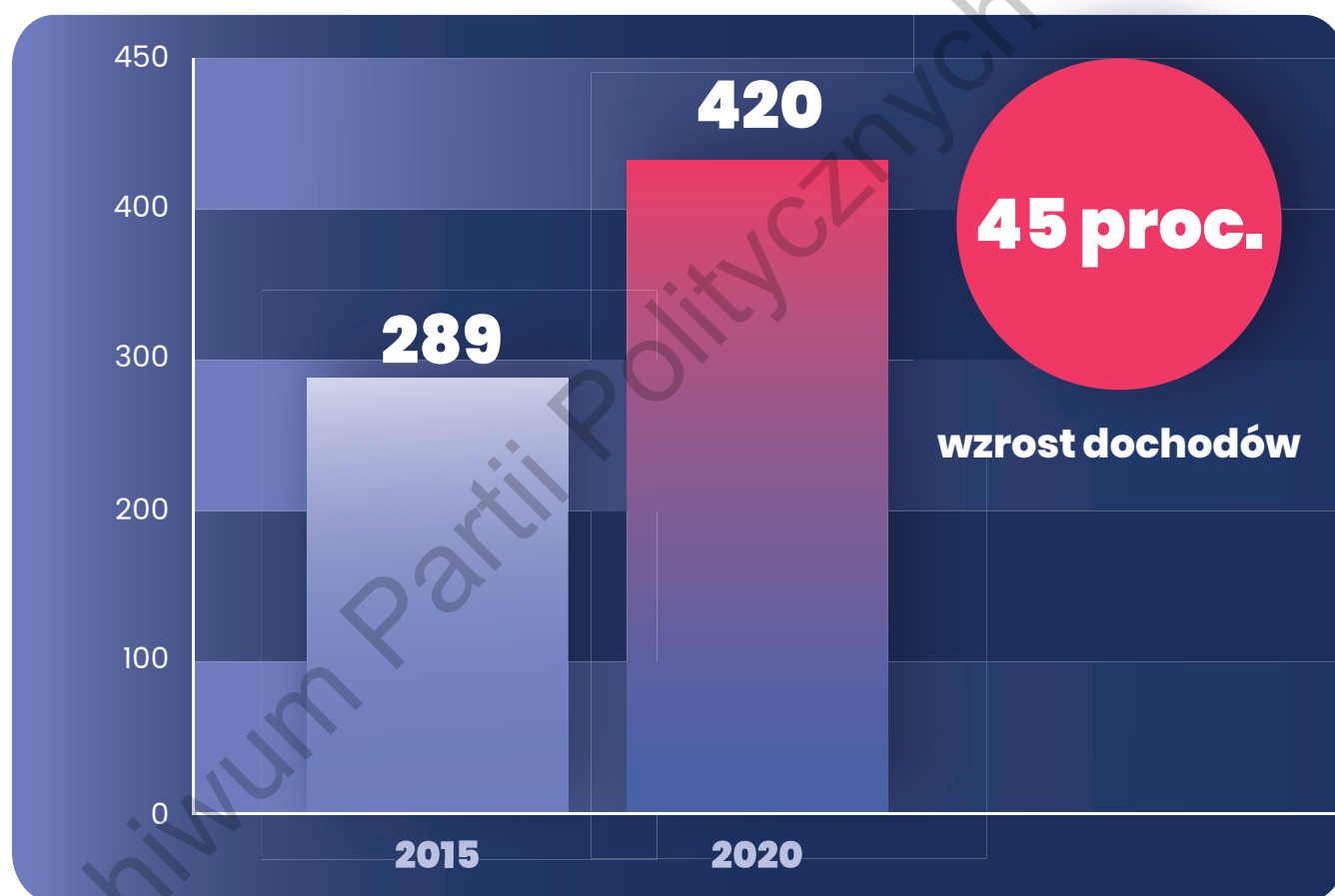
Archiwum Partii Politycznych ISP PAN

Budżet dla ludzi - minione 5 lat

Rosną dochody
budżetu Polski

(w mld PLN)

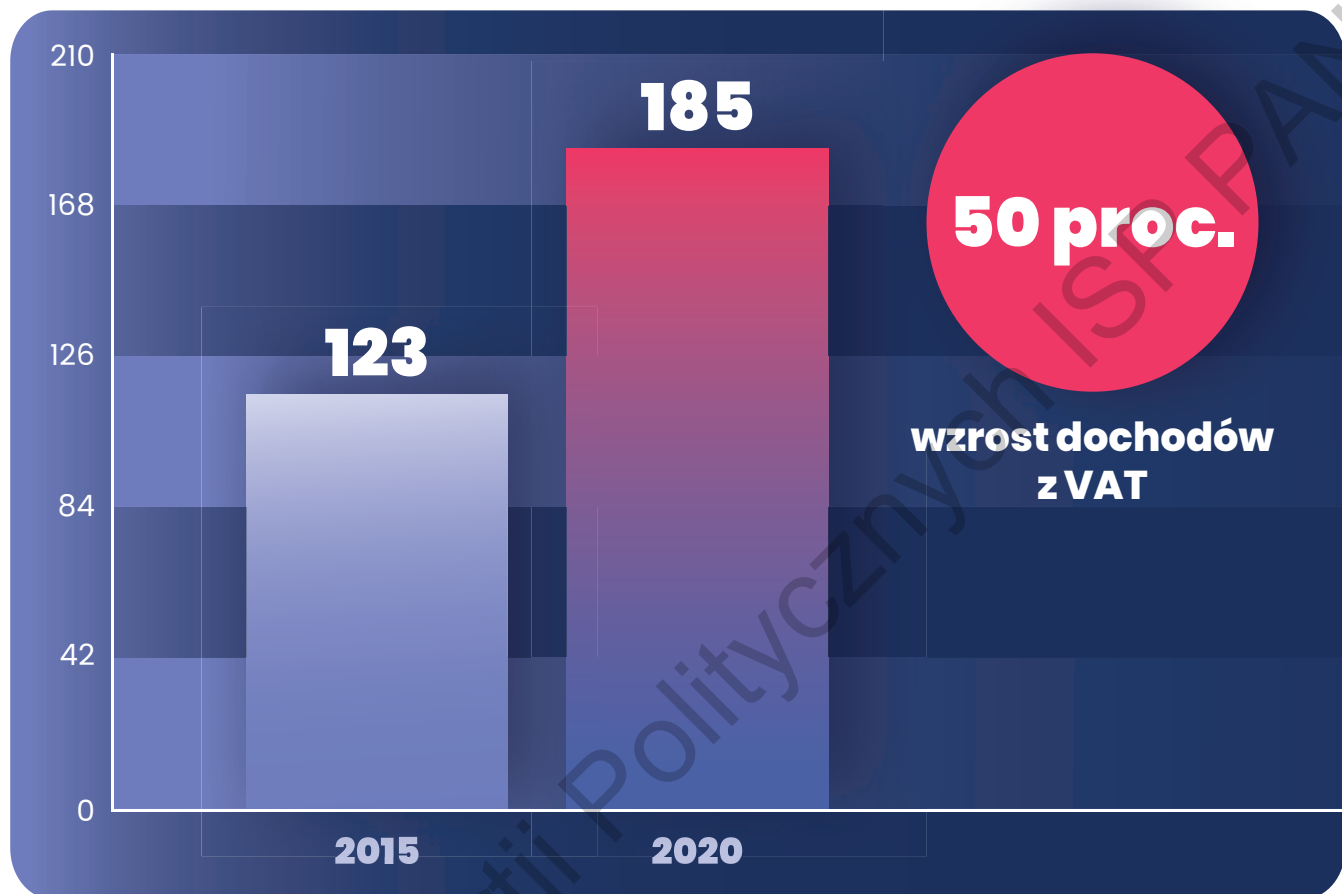

Dane: dochody budżetu ogółem.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.

Wyższe dochody z VAT

(w mld PLN)

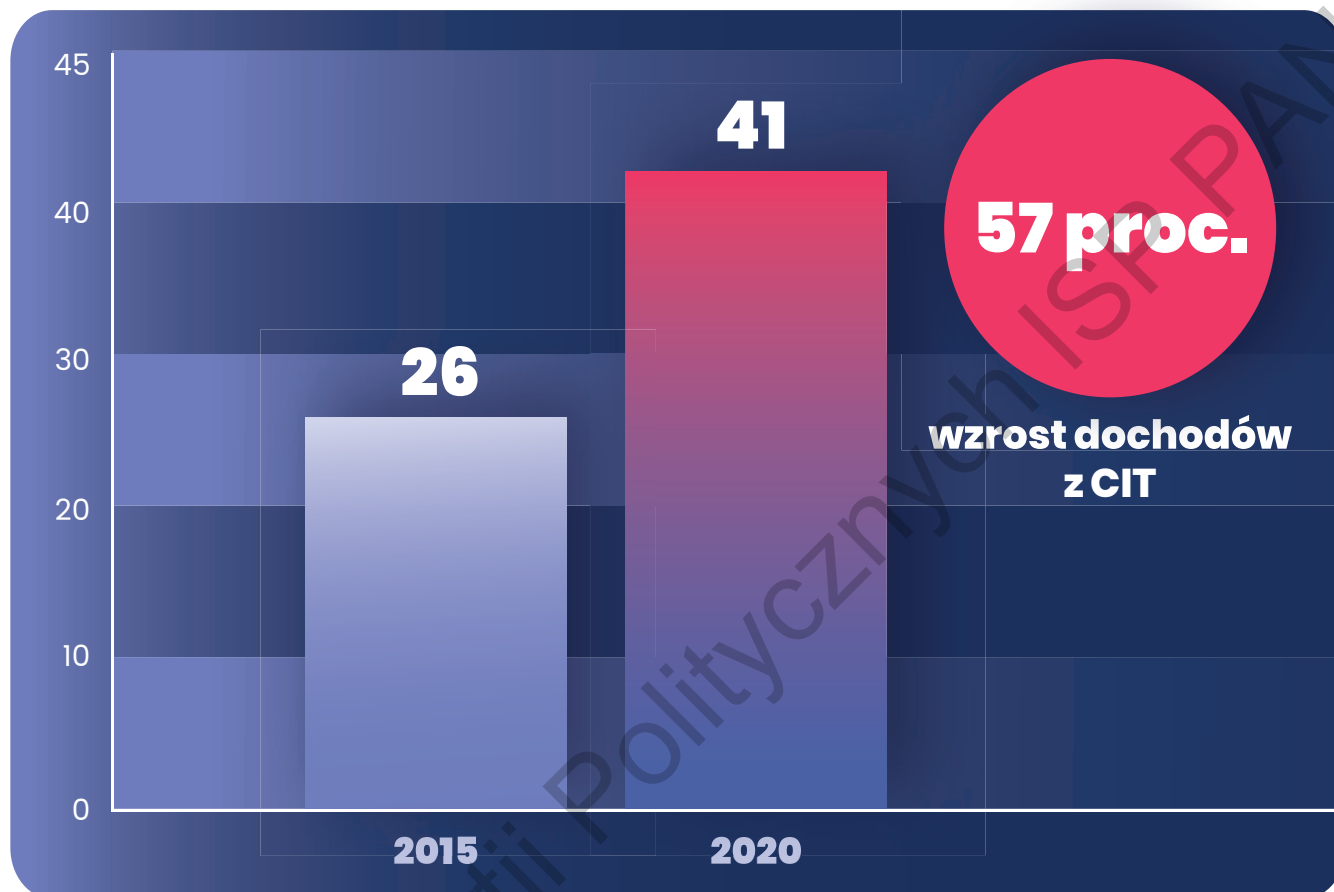

Dane: dochody budżetu z tytułu VAT.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.

Wyższe dochody z CIT

(w mld PLN)

Dane: dochody budżetu z tytułu CIT.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.

Skuteczniej egzekwujemy należności skarbowe

Ponad 22 mld PLN zmalała luka VAT
oraz o 11 mld PLN spadła luka CIT
w latach 2015–2018

Budżet dla ludzi

Przestrzeń fiskalna do wsparcia gospodarki

Przeciwdziałanie skutkom pandemii przyczyni się do znacznego wzrostu długu publicznego w relacji do PKB. Jednocześnie nasza sytuacja makrofiskalna umożliwia nam dalsze wspieranie gospodarki w powrocie na ścieżkę wzrostu przez odłożenie w czasie głębszej konsolidacji finansów publicznych.

Bezpieczny poziom i struktura zadłużenia zagranicznego

W najbliższych latach będziemy prowadzić politykę utrzymywania udziału długu nominowanego w walutach obcych w długu Skarbu Państwa poniżej 25 proc. Zaangażowanie zagranicznych inwestorów w krajowe skarbowe papiery wartościowe (SPW) wynosi około 17,5 proc. Ryzyko nagłego odpływu z Polski kapitału zagranicznego jest ograniczone także z uwagi na wysoką dywersyfikację, zarówno instytucjonalną, jak i geograficzną, struktury nierezydentów. Na koniec czerwca 2020 r. krajowe SPW znajdowały się w portfelach inwestorów z 62 krajów. W strukturze podmiotowej zadłużenia wobec nierezydentów dominują inwestorzy instytucjonalni: banki centralne i instytucje publiczne. Będziemy sukcesywnie zwiększać poziom bezpieczeństwa zadłużenia zagranicznego.

Silna gospodarka

Recesja w Polsce w 2020 r. należała do najpłytszych w Unii. Będzie to miało szczególne znaczenie w obecnych warunkach makroekonomicznych – m.in. dynamicznie rosnącego zadłużenia publicznego na świecie.

Ponadto nadwyżka na rachunku obrotów bieżących, notowana jeszcze przed pandemią, dodatkowo przyczyni się do wzrostu makrofiskalnej stabilności Polski.

Umiarkowany poziom zadłużenia w relacji do PKB

Dług, mimo znacznego wzrostu w relacji do narodowego PKB, będzie o wiele niższy od średniej dla całej Unii Europejskiej. Powrót na ścieżkę wzrostu umożliwi szybką redukcję zadłużenia do PKB, co miało już miejsce w latach 2016–2019.

Spadające koszty obsługi długu

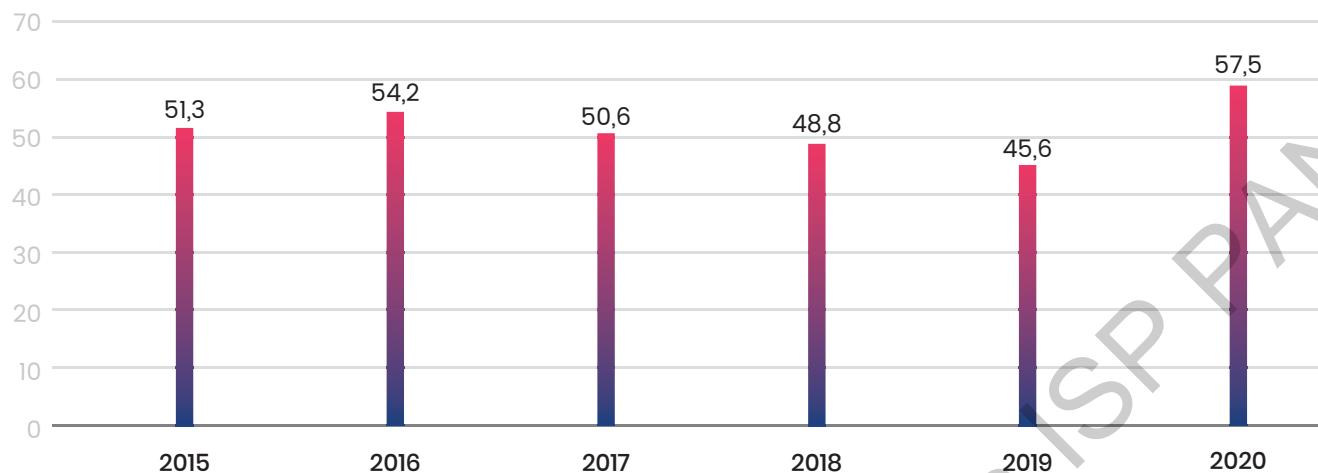
Koszty obsługi długu – mimo jego wzrostu – powinny w najbliższych latach spadać. W Strategii Zarządzania Długiem Sektora Finansów Publicznych założono, że limity kosztów obsługi długu ulegną obniżeniu z 1,33 proc. w 2020 r. do 1,19 proc. w 2021 r. w relacji do PKB. W 2024 r. relacja kosztów obsługi długu do PKB obniży się do poziomu 0,75 proc.

Audyt wydatków publicznych ograniczający biurokrację

Wykorzystamy okres odbudowy po pandemii do zwiększenia efektywności instytucji publicznych, m.in. tworząc centra usług wspólnych dla celów kadrowo-płacowych i księgowych. Przyjrzymy się bliżej środkom wydatkowanym w administracji i wprowadzimy odpowiednie wskaźniki efektywności sektora publicznego. Pozwoli nam to na przekierowanie finansów na cele najbardziej potrzebne lub likwidację zbędnych instytucji odziedziczonych po poprzednich rządach.

Wykres 13. Dług sektora finansów publicznych w relacji do PKB w latach 2015–2020 (w proc. PKB)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Eurostat.

Wskaźniki monitoringu Polskiego Ładu

Wskaźnik	Wartość aktualna (w 2020 r.)	Wartość docelowa (w 2030 r.)
PKB <i>per capita</i> (proc. średniej unijnej)	77	100
Wydatki publiczne na ochronę zdrowia (proc. PKB)	5,03	powyżej 7
Deficyt mieszkaniowy (w tys. osób)	1700	500
Poziom zatrudnienia (w proc.)	73	80

Definicje wykorzystanych wskaźników

- PKB PER CAPITA (PROC. ŚREDNIEJ UNIJNEJ)**

PKB *per capita* w Polsce (wg Parytetu Siły Nabywczej) jako odsetek PKB *per capita* dla średniej 27 krajów UE (w proc., źródło: Eurostat)

- WYDATKI NA OCHRONĘ ZDROWIA (PROC. PKB)**

wysokość wydatków publicznych przeznaczonych na ochronę zdrowia jako odsetek PKB (w proc., źródło: GUS)

- DEFICYT MIESZKANIOWY (W TYS. OSÓB)**

liczba osób nieposiadających własnego mieszkania (w tys., źródło: GUS)

- POZIOM ZATRUDNIENIA (W PROC.)**

odsetek osób zatrudnionych w wieku 20–64 lata w Polsce (w proc., źródło: GUS)

Podsumowanie

1

Stoimy u progu nowej dekady. W nowej postpandemicznej rzeczywistości gospodarczej Polska ma szansę stać się jednym z europejskich liderów. Reformy Polskiego Ładu lepiej przygotują nas do podjęcia i sprostania temu wyzwaniu i otworzą Polakom drogę do lepszych zarobków oraz wyższego poziomu życia.

2

Lata po kryzysie COVID-19 zdeterminują układ sił w gospodarce europejskiej. Polska ma szansę dołączyć do grona najbardziej rozwiniętych państw UE.

Kompetentna polityka regulacyjna, fiskalna, finansowa i monetarna muszą ze sobą współgrać i tworzyć dobrą przestrzeń dla wzrostu wydajności i produktywności. To warunek, abyśmy wreszcie – po długich latach – dogonili unijną czołówkę.

3

Skuteczny rozwój jest możliwy tylko dzięki inwestycjom we wzrost produktywności, które będą stanowić motor wzrostu przy obecnym stanie globalnej, a szczególnie europejskiej gospodarki.

Sprawny system podatkowy i zarządzanie finansami państwa jest warunkiem *sine qua non* utrzymania się na światowych rynkach finansowych. Zwłaszcza w dobie kryzysu.

4

Kryzys to zagrożenie i jednocześnie ogromna szansa dla Polski. Wierzmy, że będzie to moment rozpoczęcia budowy Polski, o jakiej marzyliśmy od pokoleń. Musimy nie tylko odbudować gospodarkę, ale też przebudować jej fundamenty. Polski Ład to dźwignia, która umożliwi podniesienie znaczenia naszej Ojczyzny na gospodarczej i politycznej mapie Europy.

Archiwum Partii Politycznych ISP PAN

POLSKI
ŁAD

